Gemeente ROZENDAAL

Jaarverslag en Jaarrekening 2022

Voorwoord

Voor u ligt het gecombineerde jaarverslag en jaarrekening voor 2022, waarin wij verslag doen en verantwoording afleggen aan de raad en onze inwoners over het voorbije jaar.

De eerste helft van 2022 werd gekenmerkt door een geleidelijke terugkeer naar een samenleving waarbij corona een mildere vorm aannam. Het dagelijks leven werd weer redelijk zoals wij gewend waren. Desondanks hebben wij nog te maken gehad met kort en langdurig ziekteverzuim als gevolg van corona onder onze medewerkers, raad en college. In februari werden wij opgeschrikt door het uitbreken van de oorlog in Oekraïne en de vraag om opvang van vluchtelingen.

De tweede helft van 2022 kan worden gekenmerkt door een terugkeer naar de normale gang van zaken met de gebruikelijke grote en kleine mee- en tegenvallers. Tegelijkertijd werd een begin gemaakt met de voorbereidingen van het project Opvang Oekraïners Rozendaal.

Ondanks een lastige start hebben wij de plannen grotendeels waar kunnen maken en sluiten we het jaar af met een beter resultaat dan begroot. Dit komt door een gunstig saldo van onvoorziene incidentele baten en lasten en de opbrengst van de exploitatie van de Del.

Op 16 maart was er (wederom) een hoge opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen. Samen met de goed gevulde kieslijsten wijst dit op een solide en krachtige democratie en een hoge mate van betrokkenheid bij de gemeente. Op 30 maart 2022 is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Het Coalitieakkoord 2022-2026 van de partijen Rosendael ’74 en PAK met de titel ‘Daadkrachtig werken aan een duurzame toekomst’ geeft richting aan de inspanningen in de komende jaren.

Verder is er het afgelopen jaar hard gewerkt om onze doelen te realiseren. Hierbij een greep uit de behaalde resultaten.

Fysiek domein
- De verkeersmaatregelen om de Kerklaan-Beekhuizenseweg veiliger te maken zijn afgerond.
- De raden van Rheden en Rozendaal stemde in met het Masterplan Veluwezoom en Uitvoeringsprogramma en er is een start gemaakt met de uitvoering.
- Het fietspad vanaf de begraafplaats tot aan de Kluizenaarsweg is gerenoveerd.
- Het verbreed gemeentelijk rioleringsplan is vastgesteld.
- De nieuwe Groenvisie 2022-2026 geeft houvast voor onze inzet op een groene, klimaat adaptieve en bio diverse omgeving.
- We hebben voldaan aan onze huisvestingsplicht voor statushouders, door de huisvesting van zeven statushouders.
- De grondexploitatie de Del is afgesloten met een positief resultaat.

Sociaal domein
- Er is een plan van aanpak voor de bestedingen Nationaal Programma Onderwijs vastgesteld.
- De uitvoering van subsidieregelingen in het sociaal domein is efficiënter ingericht, met minder administratieve lasten.

Duurzaamheid en de energietransitie
- Er is een uitvoeringsagenda voor de energietransitie opgesteld, waarvan de uitvoering volop loopt.
- Er zijn belangrijke stappen gezet in de buurt uitvoeringsplannen voor de warmtetransitie, samen met bewoners en de werkgroep duurzaamheid.
- Drieëntwintig huishoudens hebben de eenmalige energietoeslag ontvangen.

Veiligheid
Er is en nieuw integraalveiligheidsbeleid vastgesteld.

Bestuur en interne organisatie

- Er is een nieuw vergadermodel voor de raad en commissie ontwikkeld, met nieuwe Reglementen van Orde.
- Er heeft een tweede ronde Buurt aan Tafelgesprekken plaatsgevonden.
- Met de uitvoering van de Digitale Agenda 2022-2023 en onder andere de aanschaf van een nieuw Document Management Systeem en een nieuwe website, is een belangrijke digitaliseringsslag gemaakt.
- De rapportages vanuit de P&C-cyclus zijn verder doorontwikkeld en worden steeds leesbaarder en overzichtelijker.
- Er is een nieuwe visie op dienstverlening opgesteld en onze publieksdienstverlening is doorontwikkeld, met mogelijkheden voor digitale dienstverlening en andere openingstijden in combinatie met werken op afspraak en de introductie van 'huisbezoeken' (service aan huis);
- Het organisatieontwikkelingstraject is voortgezet en er is voor alle domeinen in kaart gebracht wat structureel nodig is voor een toekomstbestendige organisatie.

Deze resultaten hadden we niet bereikt zonder de inzet van onze betrokken medewerkers en de samenwerking met uw raad. Ook de samenwerking met andere gemeenten in Gemeenschappelijke Regelingen is van belang gebleken. Bij diverse activiteiten zien wij een actieve participatie van inwoners. Wij zullen dit samenspel de komende jaren hard nodig hebben. Want de financiële resultaten over 2022 zijn weliswaar positief, maar het is de vraag in hoeverre dat structureel is. Hoewel wij in vergelijking met andere gemeenten nog steeds een ruime reserve hebben, zien we dat deze niet onuitputtelijk is, zeker gezien de wensen die er nog liggen. Dit betekent dat we de komende periode scherp aan de wind moeten blijven varen om een solide en toekomstbestendige toekomst voor Rozendaal te borgen.

Wij vertrouwen erop dat wij door een constructieve samenwerking met uw raad blijvend kunnen werken aan een gezond en toekomstbestendig Rozendaal.

6 juni 2023

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,
Bas Pelgrum

de burgemeester,
Ester Weststeijn

Inhoudsopgave

OPBOUW EN LEESWIJZER VAN DE JAARSTUKKEN 2022 5

HET JAARVERSLAG 6

PROGRAMMAVERANTWOORDING 2022 7

Programma 0: Bestuur en ondersteuning 8
Programma 1: Veiligheid 13
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat 15
Programma 3: Economie 17
Programma 4: Onderwijs 18
Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie 20
Programma 6: Sociaal domein 22
Programma 7: Volksgezondheid en milieu 27
Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing 29
Bijlage wettelijke beleidsindicatoren 31

PARAGRAFEN 36

Paragraaf 1 Lokale heffingen 37
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 39
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen 50
Paragraaf 4 Financiering 53
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering 55
Paragraaf 6 Verbonden partijen 59
Paragraaf 7 Grondbeleid 64
Paragraaf 8 Wet open overheid 65
Paragraaf 9 Informatieveiligheid en privacy 66

DE JAARREKENING 69

Balans per 31 december 2022 70
Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022 72
Overzicht (lopende) investeringen en kredieten 75
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling per 31 december 2022 78
Toelichting op de balans 81
Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen 85

WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT) 87

SINGLE INFORMATION, SINGLE AUDIT (SISA) 89

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT 96

Opbouw en leeswijzer van de Jaarstukken 2022

Jaarverslag

Het Jaarverslag 2022 bestaat uit twee delen:
A. programmaverantwoording;
B. paragrafen.

A. Programmaverantwoording

In de programma´s wordt per beleidsonderdeel een uiteenzetting gegeven over het gevoerde beleid en is er daarnaast een analyse op de cijfermatige verschillen opgenomen.
De opzet van deze jaarrekening sluit zoveel mogelijk aan op de begroting. In de opzet is aan de hand van de 3 W - vragen de relatie gelegd naar de primitieve begroting (begroting vóór wijzigingen).

Wat wilden we bereiken?
Bij de eerste W-vraag: 'wat wilden we bereiken' is de doelstelling uit de programmabegroting voor 2021 overgenomen.
Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?
Bij de beantwoording van deze vraag wordt aan de hand van de voornemens uit de begroting ingegaan op de realisatie en implicaties.
Wat heeft het gekost?
De laatste W - vraag 'wat heeft het gekost?' wordt toegelicht op de volgende wijze:

- De gerealiseerde baten en lasten en het saldo (het resultaat) van het programma in vergelijking met de primitieve begroting en de begroting na wijziging.
- Een toelichting op de cijfermatige afwijkingen tussen de realisatie en de begroting na wijziging.

Daarnaast zijn de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves per programma in de financiële tabel opgenomen.

In de financiële tabellen is soms sprake van afrondingsverschillen van € 1 doordat de cijfers achter de komma niet getoond worden.

Beleidsindicatoren en verbonden partijen
Bij elk programma horen de wettelijk voorgeschreven beleidsindicatoren en een vermelding van de ontwikkelingen van de relevante verbonden partijen over het afgelopen jaar. De beleidsindicatoren worden in een overzichtelijke Bijlage per programma beschreven. De ontwikkelingen voor de verbonden partijen worden – eveneens per programma – beschreven in de paragraaf Verbonden partijen.

B. Paragrafen

In de paragrafen worden vanuit een dwarsverband op de programma's diverse onderwerpen, vooral op het vlak van de bedrijfsvoering, behandeld. Er zijn zeven voorgeschreven paragrafen waarvan op hoofdlijnen zowel de uitkomsten als de financiële afwijkingen (waar van toepassing) nader worden toegelicht.

Jaarrekening

In de jaarrekening wordt een toelichting gegeven op het overzicht van baten en lasten. Tevens bevat deze een recapitulatieoverzicht waarin de totalen per programma zijn opgenomen van:

- de werkelijke cijfers van 2021;
- primitieve begroting van 2022;
- de begroting na wijziging van 2022;
- de werkelijke cijfers van 2022;
- het saldo van 2022.

Daarnaast bevat de jaarrekening de balans met toelichting en is de bijlage in verband met 'Single information, Single audit' (SiSa) opgenomen alsmede de controleverklaring van de accountant.

Het jaarverslag

Programmaverantwoording 2022

Programma 0: Bestuur en ondersteuning

Wat wilden we bereiken?

- Op efficiënte, transparante en democratische wijze laten functioneren van het gemeentebestuur.
- Werken aan een toekomstbestendige organisatie via een organisatie-ontwikkeltraject.
- Door goede samenwerking in de regio invloed houden op regionale ontwikkelingen met lokale effecten.
- Een open bestuursstijl, door in te zetten op (burger)participatie, het benutten van de kracht van onze lokale samenleving en door een zorgvuldige en transparante wijze van informatieverstrekking.
- Correcte, klantgerichte en in toenemende mate digitale dienstverlening aan onze inwoners en bedrijven.
- Uitvoering geven aan de Digitale Agenda 2022-2023.
- De privacy van persoonsgegevens en de informatieveiligheid borgen (zie ook paragraaf 8 informatieveiligheid).
- Het zorgdragen van een goed financieel beheer (zie ook paragraaf 5 Bedrijfsvoering).

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Bestuur & democratie

- Op 16 maart 2022 hebben gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. De (wederom) hoge opkomst van 80% en de goed gevulde kieslijsten bij alle drie de partijen wijst op een solide en krachtige democratie en een hoge mate van betrokkenheid bij de gemeente. Op 30 maart 2023 is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Het Coalitieakkoord 2022-2026 van de partijen Rosendael ’74 en PAK ‘Daadkrachtig werken aan een duurzame toekomst’ vormt de basis voor de meerjarenprogrammabegroting. De raad heeft op 19 april twee wethouders benoemd. We namen afscheid van wethouder Logemann (met het uitreiken van een Rozendaalse zilveren erepenning). De raad benoemde mevrouw Van der Pas als nieuwe wethouder. Wethouder Warmerdam zet zijn rol binnen het college voort.
- In 2022 zijn een drietal raadsinformatieavonden georganiseerd als inwerkprogramma voor de nieuwe raads- en commissieleden. Eén van deze avonden stond in het teken van integriteit, samen met de gemeenteraad van Westervoort. Deze sessies hebben geholpen om de nieuwe raads- en commissieleden snel op vlieghoogte te krijgen en ondersteunen bovendien de onderlinge samenwerking en teamvorming.
- In samenwerking met een werkgroep uit de gemeenteraad is een nieuw vergadermodel voor de raad en commissie ontwikkeld. Op 13 december 2022 heeft de raad de daarbij behorende vernieuwde Reglementen van Orde voor raad en commissie vastgesteld. Het nieuwe model brengt onder meer een scherpere scheiding aan tussen de raadscommissie (bedoeld voor beeldvorming en opiniëring) en de raadsvergaderingen (gericht op oordeels- en besluitvorming). Afgesproken is om het nieuwe vergadermodel na een half jaar te evalueren.
- Het (nieuwe) college van B&W heeft op een ‘heidag’ in september 2022 geïnvesteerd in het doordenken van de uitvoering van het nieuwe coalitieakkoord en in een stevige samenwerking daarbij als team. Gedurende het jaar vinden met regelmaat strategische B&W-sessies plaats om inhoudelijke thema’s te doordenken. Daarmee is ook het college onderdeel van een ‘lerende organisatie’.

Rechtsbescherming:

De algemene wet bestuursrecht schrijft voor of en zo ja op welke wijze inwoners bezwaar kunnen maken tegen een besluit van de gemeente. De gemeente heeft een onafhankelijke adviescommissie voor de behandeling van bezwaarschriften. In 2022 heeft de commissie naar aanleiding van een vijftal hoorzittingen advies uitgebracht aan het gemeentebestuur over de afdoening van de betreffende bezwaarschriften.

Toekomstbestendige organisatie

- Het organisatieontwikkelingstraject met klant-, resultaat- en samenwerkingsgerichtheid als leidende sturingsprincipes is in 2022 voortgezet, onder meer via intervisiebijeenkomsten. Ook hebben we extra ruimte gecreëerd voor opleidingswensen van medewerkers, na een (meerjarige) periode waarin weinig ruimte, tijd en/of gelegenheid was voor individuele opleidingen.
- De huidige begroting en de afgelopen Kadernota zijn voorbeelden van de verbeterslag die we maken in de P&C-cyclus. De teksten zijn puntiger en meer resultaatgericht. In 2022 zijn ook de Tussenrapportages en Jaarstukken in deze verbeterslag meegenomen.

- Wij hebben voor de versterking van het opdrachtgeverschap in 2022 vooral de inzet gericht op de ontwikkeling van de belangrijkste uitbestede taken: het sociaal domein (via de gemeente Rheden) en onderdelen van de bedrijfsvoering bij De Connectie. Dit heeft geleid tot versterking van de noodzakelijke kennis en kunde binnen de organisatie (informatiemanagement en regisseur sociaal domein) om dat opdrachtgeverschap in te kunnen vullen.
- In 2022 is voor de verschillende 'domeinen' waaruit onze organisatie bestaat in kaart gebracht wat structureel nodig is voor een toekomstbestendige organisatie. Op onderdelen zijn stappen gezet in mens, organisatie, digitale ondersteuning en huisvesting/arbo. De belangrijkste stappen uit 2022 zijn het versterken van de regierol (opdrachtgeverschap) sociaal domein, versterken van de capaciteit op het i-domein, formatie-uitbreiding op secretariële taken/representatie en de aanschaf van nieuw (gebruikt) meubilair. Op 18 oktober heeft een bespreking met de raad plaatsgevonden over de domein-specifieke benadering die het college hiervoor hanteert en de stappen die daarin nog nodig zijn.

Constructieve partner in de regio
- De gemeente Rozendaal neemt deel aan een aantal Verbonden Partijen. Deze worden genoemd in Paragraaf 6. Inhoudelijk komen deze samenwerkingsverbanden aan de orde in het programma waar de inhoudelijke raakvlakken liggen.
- Voor wat betreft de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GMRAN) is 2022 het eerste jaar waarin we werken vanuit de nieuwe Regionale Agenda met een looptijd van twee jaar. In het najaar van 2022 heeft de raad ingestemd met de Opgave-overeenkomsten voor het jaar 2023. Voor Rozendaal zijn met name de Opgave Groene Groei, met daarin de Woondeal 2.0 en de Opgave Ontspannen Regio van belang, met daarin het speerpunt 'groen-blauw raamwerk'. Zie daarvoor programma 8.

Open bestuursstijl
- Vanuit de wens tot sterke en structurele verbinding tussen gemeente en gemeenschap zetten we onverminderd in op (burger)participatie en het benutten van de kracht van onze lokale samenleving. In 2022 kreeg dit onder andere vorm in een 2e ronde Buurt aan Tafel-gesprekken in het najaar. In 2023 evalueren we deze tweede ronde. Ook in diverse projecten zijn inwoners betrokken om mee te denken en mee te werken. Voorbeelden hiervan uit 2022 zijn onder meer de participatie bij de Buurtuitvoeringsplannen Warmtetransitie en de evaluatie van de verkeersmaatregelen op de Kerklaan/Beekhuizenseweg samen met omwonenden.
- Burgerparticipatie bij een omgevingsaanvraag is een belangrijk doel van de komende Omgevingswet. De aanpak daarvoor is dan ook onderdeel van de implementatie van die Omgevingswet, Programma 8. Wegens uitstel van de invoering van de Omgevingswet hebben we het lokale participatiebeleid en de Inspraakverordening vooralsnog niet herzien. Ons voornemen om de kaders voor burgerparticipatie verder te verhelderen en professionaliseren gaat nadrukkelijk om méér dan de Omgevingswet en ruimtelijke processen alleen: het betreft participatie en inspraak in alle vormen en alle beleidsterreinen en projecten.
- Een open overheid vraagt ook een digitaal toegankelijke overheid. We hebben in 2022, op basis van de Digitale Agenda 2022 – 2023, geïnvesteerd in een nieuwe website. Daarbij zijn de digitoegankelijkheidsnormen betrokken. Ook is met de aanschaf en implementatie van een document management systeem (DMS) een belangrijke voorwaarde ingevuld om te kunnen voldoen aan nieuwe normen op het vlak van openbaarheid (Wet open overheid/Woo, als opvolger van de Wob).

Dienstverlening en Burgerzaken
- *Klantgerichte dienstverlening*: in 2021 is het project dienstverlening gestart, met het doel om de kwaliteit voor het eerstelijns contact tussen de inwoners, bedrijven of instellingen en de gemeente te onderzoeken en verbetervoorstellen te doen. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten zijn daarbij leidend geweest:
    - We willen de kwaliteit van onze dienstverlening (verder) verbeteren.
    - We willen (beter) inspelen op (digitaal) gebruiksgemak en aansluiten bij de ontwikkelingen en wettelijke verplichtingen in digitale dienstverlening.
    - We willen (meer) maatwerk leveren voor onze klanten in het eerstelijns contact.
    - We willen ons personeel doelmatig inzetten.
- In 2022 heeft dit project geresulteerd in een nieuwe Visie op dienstverlening, die het college van B&W op 6 december heeft vastgesteld en waarover de raad per raadsinformatiebrief is geïnformeerd. De Visie op dienstverlening gaat uit van een 'Rozendaalse balans' tussen nabijheid en flexibiliteit. Ook is het

Kwaliteitshandvest geactualiseerd. Meest merkbare effect voor inwoners, bedrijven en instellingen in onze gemeenten is een aantal wijzigingen in onze dienstverlening, waaronder nieuwe digitale mogelijkheden, andere openingstijden in combinatie met werken op afspraak en de introductie van 'huisbezoeken' (service aan huis). Om de interne werkprocessen te verbeteren en de klantgerichter tot dienst te kunnen zijn hebben we in 2022 een digitaal afsprakensysteem aangeschaft en geïmplementeerd.

- *Verbeterde digitale dienstverlening:* onze oude gemeentelijke website was zowel in vormgeving als inhoud niet meer 'bij de tijd'. In oktober 2022 is de nieuwe website live gegaan. De nieuwe website draagt bij aan de doorontwikkeling van de digitale dienstverlening voor burgers en bedrijven en is nodig om te voldoen aan vereisten rond toegankelijkheid, transparantie en openbaarheid van gemeentelijke informatie. De raad is hierover per raadsinformatiebrief geïnformeerd in september 2022. Om de digitale dienstverlening te verbeteren is daarnaast in 2022 het volgende uitgevoerd:
    - de invoering van DigiD is voorbereid. Implementatie loopt door in 2023;
    - er is een meldingenapplicatie (Fixi) aangeschaft en in gebruik genomen;
    - er is een een applicatie voor het digitaal melden van gevonden/verloren voorwerpen.
- *ICT Burgerzaken:* voor de bedrijfsvoering binnen het onderdeel Burgerzaken is digitale beschikbaarheid en uitwisselbaarheid van informatie meer en meer een randvoorwaarde. Investeringen in ondersteunende ICT-pakketten (waaronder voor de organisatie van verkiezingen) leiden meerjarig tot een lichte kostentoename. Om te voldoen aan landelijk eisen voor informatieveiligheid bleken bij de invoering van DigiD extra investeringen nodig.

Informatievoorziening en digitalisering

De raad stelde begin 2022 de programmatische ontwikkelagenda vast voor de transitie in informatievoorziening en digitalisering: de Digitale Agenda 2022 – 2023. In 2022 hebben we in de uitvoering van dat programma grote stappen genomen op de (deels al eerder in dit programma benoemde) onderdelen:

- realisatie van een verbeterde website en invoering van DigiD;
- invoering van een Document Managementsysteem (DMS);
- inrichting van de organisatie van het informatie-domein (i-domein), onder meer door inrichting informatiemanagement, service- en demandmanagement, informatiebeheer en functioneel beheer op de voor de bedrijfsvoering essentiële applicaties.

De raad is per raadsinformatiebrief in november 2022 geïnformeerd over de voortgang van de uitvoering van de Digitale Agenda.

Algemene dekkingsmiddelen

	Werkelijk	**Begroting na wijziging**	**Begroting voor wijziging**
Baten			
0.5 Treasury	76.377	65.720	65.720
0.61 OZB woningen	389.428	391.377	391.377
0.62 OZB niet-woningen	62.975	59.331	59.331
0.64 Belastingen overig	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	3.447.034	3.473.420	2.912.420
Totale baten	**3.975.813**	**3.989.848**	**3.428.848**
Lasten			
0.5 Treasury	0	0	0
0.61 OZB woningen	40.547	30.576	30.576
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0
Totale lasten	**40.547**	**30.576**	**30.576**

De uitkering in het gemeentefonds is het belangrijkste dekkingsmiddel voor de Rozendaals begroting. In 2022 hebben we een toename gerapporteerd als gevolg van middelen die zijn toegekend voor de energie/klimaattransitie (zie ook turap1) en voor de omgevingswet (zie ook turap2). Beiden gaan over een bedrag van ongeveer € 105.000 elk.

Versterken interne controle
Wegens uitstel van de wettelijke verplichting is het project implementatie van de rechtmatigheidsverantwoording verlaat, maar wel in de loop van 2022 opgepakt. De vastlegging van in 2022 voorbereide voorstellen vindt plaats in besluitvorming bij raad van 16 mei 2023. Op basis daarvan kan de uitwerking verder worden opgepakt.

Overzicht overhead
Dit wordt toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering

Bedrag heffing vennootschapsbelasting

	Werkelijk	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Lasten Vennootschapsbelasting	-11.257	0	0

Deze lasten betreft het saldo tussen de afrekening over 2022 (€ 15.708 voordelig), het voorschot voor 2022 van € 13.313, de teruggaaf over 2021 van € 12.387 en de kosten die zijn gemaakt ten behoeve van de aangiftes (€ 3.525).

Onvoorzien

	Werkelijk	Begroting na wijziging	Begroting voor wijziging
Programma 8	8.146	10.000	10.000
Totaal onvoorzien	8.146	10.000	10.000

Wat heeft het gekost?

	Primitieve * begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
0.1 Bestuur	0	0	22.880	22.880
0.2 Burgerzaken	38.715	33.715	36.814	3.099
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	10.960	10.960	11.614	654
0.4 Overhead	27.262	27.262	29.353	2.091
0.5 Treasury	65.720	65.720	76.377	10.657
0.61 OZB woningen	391.377	391.377	389.428	-1.949
0.62 OZB niet-woningen	59.331	59.331	62.975	3.644
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	2.912.420	3.473.420	3.447.034	0 -26.386
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0
totaal baten	**3.505.785**	**4.061.785**	**4.076.474**	**14.689**
Lasten				
0.1 Bestuur	439.782	439.782	453.344	-13.562
0.2 Burgerzaken	50.270	50.270	54.794	-4.524
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0
0.4 Overhead	1.622.873	2.167.473	1.877.547	289.926
0.5 Treasury	0	0	0	0
0.61 OZB woningen	30.576	30.576	40.547	-9.971
0.62 OZB niet-woningen	0	0	0	0
0.64 Belastingen overig	0	0	0	0
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	0	0	0	0 0
0.8 Overige baten en lasten	10.000	10.000	8.146	1.854
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	-11.257	11.257
totaal lasten	**2.153.501**	**2.698.101**	**2.423.123**	**274.978**
Saldo van baten en lasten	**1.352.284**	**1.363.684**	**1.653.351**	**289.667**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	28.589	407.689	288.576	-119.113
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	6.686	6.686	6.686	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**21.903**	**401.003**	**281.890**	**-119.113**
Geraamd resultaat	**1.374.187**	**1.764.687**	**1.935.242**	**170.555**

Toelichting
Het overschot wordt grotendeels verklaard door lagere kosten op de post overhead, meer specifiek door lagere personeelslasten.

De baten op het bestuur hebben te maken met een vrijval van de voorziening pensioen. Door de hogere rentestanden zijn er meer opbrengsten geweest op rente-inkomsten. De lagere opbrengsten uit het Gemeentefonds hebben te maken met afrekeningen uit eerdere jaren.
Mede door vacatureruimte zijn er minder personeelslasten geweest dan voorzien.

Een nadere toelichting hierover treft u in de Paragraaf bedrijfsvoering.

Programma 1: Veiligheid

Wat wilden we bereiken

Zo veilig mogelijke leefomstandigheden voor de inwoners.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Integrale veiligheid en handhaving

We hebben als gebruikelijk de wettelijke verplichte taken op het terrein van OOV en handhaving uitgevoerd en de lopende inzet gecontinueerd, in samenwerking met onze veiligheidspartners. Hierin hebben zich in 2022 geen bijzonderheden voorgedaan. Ten opzichte van wat we ons specifiek voor 2022 hadden voorgenomen in de begroting is vermeldenswaardig:

- In 2022 is een nieuw integraal veiligheidsbeleid opgesteld. De raad heeft dit meerjarenbeleid vastgesteld in de raadsvergadering van februari 2023.
- De aangekondigde aanpassing van de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) in 2022 aan de vereisten die de nieuwe Omgevingswet, is uitgesteld, in lijn met het uitstel van de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet.
- De aangekondigde weerbaarheidsscan van de gemeentelijke organisatie is verschoven naar het voorjaar van 2023. Een scan in het jaar 2022 bleek uiteindelijk niet haalbaar voor het RIEC, dat de scan voor ons uitvoert. Inmiddels heeft het RIEC in april 2023 de scan voor ons uitgevoerd. De resultaten waren ten tijde van het opstellen van deze jaarrekening nog niet bekend.

Wettelijke opvang zwerfdieren

Om de wettelijke taak met betrekking tot de opvang van zwerfdieren te continueren, is in de raadsvergadering van 13 december 2022 besloten om in te stemmen met het verlenen van een (contra)garantstelling aan de gemeente Arnhem, op 0,8% van de af te sluiten hypotheek van € 4.400.000, zijnde een bedrag van € 35.200, ten behoeve de financiering van de nieuwbouw van het Dierenasiel Arnhem en omstreken. De nieuwbouw start naar verwachting in 2023.

Efficiënte regionale brandweerorganisatie

Het Algemeen Bestuur van de VGGM is verantwoordelijk voor besluiten die in de volle breedte gaan over passende regionale brandweerzorg, preventie en risicobeheersing, waaronder het aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel, huisvestingsvraagstukken, aanrijtijden en de meldkamerfunctie. Het AB heeft in 2022 vier maal vergaderd. We benoemen ten behoeve van de verantwoording een aantal hoofdlijnen:

- In het AB is geregeld aandacht geweest voor de benchmark die de VGGM heeft laten uitvoeren op brandweerzorg en de overheid (VR en GGD). Uit deze benchmark blijkt dat de bedrijfsvoering van de VGGM ‘krap en knap’ is georganiseerd. In 2022 is gestart met een proces om de bedrijfsvoering te versterken en verbeteren. Dit leidt in de toekomst naar alle waarschijnlijkheid tot een (verzoek om) uitzetting van de begroting, hetgeen leidt tot een hogere gemeentelijke bijdrage.
- In 2021 constateerde het AB dat, door centralisatie van taken en regionale spreiding van materieel, de omvang en spreiding van huisvesting geen gemeentelijk maar een regionaal vraagstuk is geworden. Op dit moment dragen alle gemeenten hun ‘eigen’ huisvestingslasten. Afspraak was om het huidige uitgangspunt ten aanzien van huisvesting op een moment na de gemeenteraadsverkiezingen in 2022 te evalueren met het oog op het realiseren van een nieuwe toekomstbestendige huisvestingsvisie. In 2022 is hier nog geen vervolg aan gegeven. Voorzien wordt dat dit onderwerp pas in 2024 inhoudelijk aan de orde komt, met een effect in de begroting van 2026. De gemeente Rozendaal heeft geen eigen kazerne (en dus ook geen huisvestingslasten). Dit betekent dat – ongeacht de nieuwe systematiek – er een gerede kans is op meerkosten voor onze gemeente. Beide ontwikkelingen (de benchmark bedrijfsvoering en de discussie over de herverdeling van de huisvestingslasten) leiden op termijn mogelijk tot (verdere) verhoging van de bijdrage van de gemeente Rozendaal aan de VGGM. Mede in het licht van de voor Rozendaal sterk negatieve uitkomst van het nieuwe verdeelsleutel voor de kosten van de brandweer in 2021, heeft de portefeuillehouder in het AB bestuurlijke aandacht gevraagd voor de noodzaak om strak te sturen op de bedrijfsvoering bij de VGGM en om oog te houden voor het effect van verdeelmethoden op de kleinste partner.

Vluchtelingencrisis
Eind februari 2022 brak oorlog uit in Oekraïne. Dit leidde tot een grote vluchtelingenstroom naar Nederland. De opvang van vluchtelingen in onze regio hebben we op regionaal niveau gecoördineerd via de VGGM. Dit bleek een goede schaal om met elkaar kennis te delen en de voortgang af te stemmen. In de eerste fase (voorjaar-vroege zomer 2022) heeft Rozendaal een aanbod gedaan voor crisisnoodopvang (CNO) aan de VGGM. Aangezien er locaties in andere gemeenten waren die meer voor de hand lagen en beter geëquipeerd waren is daarvan geen gebruik gemaakt. Ook hebben we capaciteit (eigen medewerkers) ingezet om ondersteuning te leveren bij de CNO in de gemeente Rheden. In de tweede fase (late zomer-najaar 2022, toen duidelijk was dat er een onverminderd grote behoefte was aan opvangplekken, is een quick scan uitgevoerd om te bezien of er – ondanks ruimtelijke beperkingen – een opvanglocatie voor Oekraïense vluchtelingen in Rozendaal mogelijk zou zijn. Dit leidde tot een longlist en daarna een shortlist van mogelijke locaties. Geen van deze locaties betrof gemeentelijk eigendom. Met locatie-eigenaren zijn verkennende gesprekken gevoerd. In januari 2023 heeft het college van B&W een keuze gemaakt voor een locatie. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen gericht op de opening van een opvanglocatie voor 55 vluchtelingen per april 2023.

Naast vluchtelingen uit Oekraïne kreeg ons land ook te maken met een verhoogde asielinstroom (via o.a. Ter Apel). De situaties van asielzoekers die in de buitenlucht moesten slapen, omdat het aanmeldcentrum overvol was, waren schrijnend. De staatssecretaris deed een dringend beroep op gemeenten om, al dan niet in samenwerking met het COA, extra opvangplaatsen te realiseren. Rozendaal heeft geen (COA-)locatie voor de opvang van asielzoekers. Wel zetten we naar vermogen in op de huisvesting van statushouders in onze gemeente om daarmee de keten te ontlasten.

Effect coronacrisis
In 2020 en 2021 was een deel van de inzet op het gebied van openbare orde toe te rekenen aan corona. De pandemie leidde tot extra uitgaven voor toezicht en handhaving. Vanaf het begin van 2022 zijn de extra maatregelen afgebouwd en daarmee ook de extra handhavingskosten in relatie tot corona.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.200	1.200	376	-825
totaal baten	**1.200**	**1.200**	**376**	**-825**
Lasten				
1.1 Crisisbeheersing en Brandweer	100.000	100.000	99.151	849
1.2 Openbare orde en veiligheid	8.185	8.185	4.030	4.155
totaal lasten	**108.185**	**108.185**	**103.181**	**5.004**
Saldo van baten en lasten	**-106.985**	**-106.985**	**-102.806**	**4.179**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat	**-106.985**	**-106.985**	**-102.806**	**4.179**

Toelichting
De lagere kosten bij dit programma worden veroorzaakt door lagere kosten bij openbare orde en veiligheid. Er zijn minder kosten gemaakt voor toezicht drank en horeca.

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Wat wilden we bereiken?

- Zorgdragen voor een geordende en veilige verkeersafwikkeling en -circulatie.
- Handhaven van het bestaande openbaar vervoersnet.
- Duurzaam behouden van de recreatieve waarde van het gebied en de bijzondere natuurwaarde te beschermen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Kerklaan-Beekhuizenseweg

Op de Kerklaan en Beekhuizenseweg zijn de voorgenomen verkeersmaatregelen in 2022 afgerond. Met name het verleggen van de oversteek nabij de parkeerplaats Beekhuizenseweg heeft bijgedragen aan de verkeersveiligheid van voetgangers. Verder hebben de belangrijkste aanpassingen betrekking op de eenzijdige wegversmalling op de Beekhuizenseweg en Kerklaan, de herinrichting van de kruispunten Kerklaan-Rosendaalselaan en Kerklaan-Kasteel Rosendael, de plaatsing van extra verkeersborden en herinrichting voormalige bushaltes. Deze maatregelen zijn genomen om de snelheid te verlagen en de verkeersveiligheid te verhogen. In 2022 zijn we gestart met de voorbereidingen voor de evaluatie herinrichting verkeersmaatregelen Kerklaan-Beekhuizenseweg. We zijn binnen het beschikbare budget gebleven.

Heroverwegen aanpak beklinkering

De raad heeft in 2022 ingestemd met de herziene meerjarige aanpak groot onderhoud wegen. Op basis hiervan gaan we door met het vervangen van asfaltverharding door gebakken klinkers en worden er voorzieningen aangebracht om hemelwater te bergen. Er is een aangepaste planning gemaakt in de volgorde van de straten. Hierbij is rekening gehouden met een langere spreiding en de staat van de aanwezige verharding.
In 2022 is er geen groot onderhoud aan de wegen uitgevoerd.

Aanpassing parkeerplaatsen nabij de kerk

In goed overleg met de kerk hebben we in 2022 gezamenlijk een plan opgesteld om het aantal parkeerplaatsen nabij de kerk uit te breiden. Er is afgesproken dat er zes parkeerplaatsen worden toegevoegd. De vaste locatie is nu langs het trottoir van De Moestuin, zodat de oorspronkelijke parkeerplaats in de weekenden beschikbaar blijft. Eind 2022 is er opdracht versterkt voor de genoemde aanpassingen. Deze zijn inmiddels in 2023 uitgevoerd.

Deelname aan en uitvoeren van Masterplan Veluwezoom

In 2022 hebben de raden van Rheden en Rozendaal en Natuurmonumenten ingestemd met het Masterplan Veluwezoom en uitvoeringsplan. Doel is een betere balans tussen natuur en recreatie en met name het terugbrengen van de verkeersoverlast. Rozendaal heeft hiervoor een bedrag ad. € 215.000 (maximaal) beschikbaar gesteld voor de uitvoering. In 2022 is in het kader van de regiodeal een subsidie van € 1,7 miljoen toegekend door de provincie aan dit project.
De raad wordt twee maal per jaar schriftelijk op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen en voortgang binnen dit project. In december 2022 is de eerste raadsinformatie brief aan de raad voorgelegd.

Renovatie fietspad begraafplaats Rosendael tot Kluizenaarsweg

In 2022 hebben we het bestaande fietspad begraafplaats Rosendael tot aan de Kluizenaarsweg en vanaf de Kluizenaarsweg naar het betonfietspad Rheden gerenoveerd. Het asfaltfietspad is een betonfietspad geworden. De totale lengte betreft 2,4 km en de breedte is aangepast van 180 cm naar 200 cm. Voorafgaand is er onderzoek gedaan naar flora evenals naar explosieven.
We zijn ruim binnen het beschikbare budget gebleven. De raad heeft hiervoor een krediet beschikbaar gesteld uit de algemene reserve als aanvulling op een toen nog bestaande reserve vervanging fietspaden.

Wandelknooppuntennetwerk

In 2022 heeft het routebureau het wandelknooppuntennetwerk uitgerold in Rozendaal als onderdeel van de netwerksamenwerking VeluweAlliantie. Wij hebben hier een eenmalige investering van € 6.000 conform afspraak aan bijgedragen. De overige kosten zijn gefinancierd met de provincie.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
2.1 Verkeer en vervoer	0	0	3.460	3.460
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**3.460**	**3.460**
Lasten				
2.1 Verkeer en vervoer	132.253	135.253	166.947	-31.694
2.5 Openbaar vervoer	0	0	0	0
totaal lasten	**132.253**	**135.253**	**166.947**	**-31.694**
Saldo van baten en lasten	**-132.253**	**-135.253**	**-163.487**	**-28.234**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	16.175	16.175	278.422	262.247
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	3.221	3.221	257.613	-254.392
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**12.954**	**12.954**	**20.809**	**7.855**
Geraamd resultaat	**-119.299**	**-122.299**	**-142.678**	**-20.379**

Toelichting
Onder taakveld 2.1 vallen de kosten voor wegen, openbare verlichting, fietspaden en gladheidsbestrijding. De baten bij wegen betreffen inkomsten uit de aanleg van een inrit en een schadevergoeding.

De hogere lasten bij taakveld 2.1 verkeer en vervoer hebben onder andere te maken met de kosten voor het routebureau wandelnetwerk van € 6.000. In de voorgaande begrotingen is dit project steeds doorgeschoven en is het uiteindelijk in de begroting voor 2023 terechtgekomen. De kosten zijn toch gemaakt in 2022 en worden conform de systematiek in de diverse begrotingen onttrokken uit de reserve (zie ook batenkant). Daarnaast zijn de elektriciteitskosten voor de openbare verlichting en het onderhoud aan de wegen hoger uitgevallen. Een definitieve afrekening voor de elektriciteit is nog niet ontvangen. De kosten voor energieverbruik waren aanmerkelijk hoger en werden maar ten dele gecompenseerd door de omschakeling naar LED verlichting.

Programma 3: Economie

Wat wilden we bereiken?

- Participatie in voor Rozendaal relevante regionale ontwikkelingen.
- Bevorderen van toeristische en recreatieve activiteiten in brede zin.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Belevingsgebied Veluwezoom

De betrokken gemeenten hebben in 2022 verder uitvoering gegeven aan het uitvoeringsplan van het belevingsgebied 'Veluwezoom Vol Verhalen', waarbij ondernemers en initiatiefnemers worden ondersteund bij activiteiten die passen bij dit belevingsgebied.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	0	0	0	0
totaal baten	**0**	**0**	**0**	**0**
Lasten				
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	3.700	3.700	2.300	1.400
totaal lasten	**3.700**	**3.700**	**2.300**	**1.400**
Saldo van baten en lasten	**-3.700**	**-3.700**	**-2.300**	**1.400**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**0**	**0**	**0**	**0**
Geraamd resultaat	**-3.700**	**-3.700**	**-2.300**	**1.400**

Toelichting

Het totaal van de toegekende subsidies is lager uitgevallen dan begroot.

Programma 4: Onderwijs

Wat wilden we bereiken?

Uitvoering van resultaatgericht en integraal onderwijsbeleid, bestaande uit onderwijs(huisvesting), passend onderwijs, volwasseneneducatie, leerlingenvervoer en leerplicht.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Onderwijsachterstanden

Voor het onderwijsachterstandbeleid (OAB) is er een integraal plan opgesteld voor IKC De Dorpsschool (peuteropvang en basisschool). Daarnaast is een pilot opgestart voor bibliotheek op school. De bibliotheek op school is op 8 juni 2022 officieel geopend.

Binnen de bestaande samenwerking met ons schoolbestuur Primair Onderwijs en onze peuteropvang is een jaarlijks afstemmingsgesprek gepland. Met name noodzakelijk vanwege de regiefunctie die wettelijk bij gemeenten is neergelegd op de inzet van middelen voor voorschoolse en vroegschoolse educatie (vve).

Ook de samenwerking met het consultatiebureau is frequenter belegd. De vve-middelen worden onder meer ingezet voor de toeleiding van 'doelgroep peuters' via het consultatiebureau. Hiervoor zijn nu separaat afspraken gemaakt met onze gemeente.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In januari 2022 hebben wij een plan van aanpak vastgesteld voor de besteding van onze NPO-middelen. Het gaat om een gezamenlijk plan met de gemeente Rheden: omdat kinderen van Rheden en Rozendaal gebruik maken van dezelfde (onderwijs-) voorzieningen, hebben onze gemeenten besloten bij de besteding van deze middelen gezamenlijk op te trekken. De looptijd van het NPO, gericht op de bestrijding van corona gerelateerde onderwijsachterstanden, is met twee jaar verlengd tot en met schooljaar 2024-2025.

Onderwijshuisvesting (primair en voortgezet onderwijs); primair onderwijs

- In 2022 zijn de kosten voor het onderhoud van de IKC Dorpsschool binnen de begroting gebleven.
- Voor de exploitatie IKC Dorpsschool is de VVE (Vereniging van Eigenaren) IKC Dorpsschool Rozendaal opgericht. Via het 'Handboek Exploitatie en beheer VVE IKC Dorpsschool Rozendaal' zijn de taken en verantwoordelijkheden van de eigenaren (Scholengroep Veluwezoom en gemeente) en gebruikers van het gebouw geregeld. Verder is voorzien in een gebruikersoverleg waarin de school, de kinderopvangorganisatie en de gemeente zijn vertegenwoordigd, om zo nodig aanvullende afspraken te maken over het dagelijkse gebruik van het gebouw. In 2022 zijn de eigenaren die in de VVE vertegenwoordigd zijn 2x bij elkaar komen.
- In 2022 hebben we binnen de VVE onderzocht of we meer grip kunnen houden op het beheer van de IKC Dorpsschool. Daarbij zijn we tot de conclusie gekomen dat het beheer van de school bij een meer gespecialiseerde partij ondergebracht moest worden. Inmiddels is dit gerealiseerd.
- Wij verwachtten dat in de loop van 2022 de verplichting zou worden ingevoerd een integraal huisvestingsplan (IHP) op te stellen. Deze verplichting is doorgeschoven naar een later tijdstip, 2024 of 2025.

Onderwijshuisvesting: voortgezet onderwijs

Sinds 1 augustus 2008 is het opstellen van een Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen (RPO) verplicht op grond van de WVO (Wet Voortgezet Onderwijs). De verplichte regionale samenwerking, tot uitdrukking komend in zo'n RPO, moet ertoe leiden dat schoolbesturen vraag en aanbod van onderwijsvoorzieningen goed afstemmen. De VO-scholen in regio Arnhem hebben een nieuw RPO opgesteld voor de periode 1 augustus 2022 t/m 31 juli 2027. Dit RPO bevat voor Het Rhedens een verlenging van een eerdere profielaanvraag voor Het Rhedens Dieren, om onderwijs te kunnen blijven verzorgen binnen het profiel 'Dienstverlening en producten'. Dit heeft geen gevolgen voor de huisvesting.

Muziekonderwijs

Het muziekonderwijs wordt gesubsidieerd met een gemeentelijke bijdrage voor een vakdocent in de groepen 7 en 8. Dit onderwijs is ook van belang voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen en zal daarom worden

meegenomen in de jaarlijkse overleg met de school over de ontwikkelingen in het onderwijsachterstandsbeleid (vve). In 2023 zoeken wij uit of dit uit OAB-middelen kan worden gefinancierd.
Wij hebben de financiële bijdrage aan het muziekonderwijs in de Dorpsschool verlengd tot en met schooljaar2025-2026.

Leerlingenvervoer
De uitvoering van het leerlingenvervoer is gemandateerd aan de gemeente Rheden. Het gaat hierbij om de beoordeling wie ervoor in aanmerking komt: een gemeentelijke verantwoordelijkheid. Het feitelijke vervoer wordt uitgevoerd door Avan (Aanvullend vervoer regio Arnhem-Nijmegen), onder verantwoordelijkheid van de BVO DRAN. Het (route gebonden) leerlingenvervoer is een openeindregeling: de uitgaven kunnen sterk fluctueren afhankelijk van het aantal kinderen waarvan de ouder(s) voor een vergoeding in aanmerking komen.
De Rozendaalse bijdrage aan BVO DRAN voor het leerlingenvervoer is in 2022 toegenomen, omdat er extra vervoer is afgenomen.

Volwasseneneducatie
Volwasseneneducatie (basiseducatie, aanbod laaggeletterdheid) heeft, gezien de kleine aantallen inwoners en dito budgetten, weinig prioriteit in Rozendaal. Volwasseneducatie (NT-2) maakt onderdeel uit van de uitvoering van de inburgering van Nieuwkomers, die vanaf 2022 weer bij de gemeenten wordt belegd. Omdat 'werk' hierbij de primaire invalshoek is, is de uitvoering van de Wet Inburgering Nieuwkomers ondergebracht in Programma 6.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	125.541	125.541	77.395	-48.146
4.2 Onderwijshuisvesting	0	0	0	0
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	64.000	64.000	64.000	0
totaal baten	**189.541**	**189.541**	**141.395**	**-48.146**
Lasten				
4.1 Openbaar basisonderwijs	141.533	152.533	109.606	42.927
4.2 Onderwijshuisvesting	436.057	480.457	480.686	-229
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	114.051	114.051	112.596	1.455
totaal lasten	**691.641**	**747.041**	**702.888**	**44.153**
Saldo van baten en lasten	**-502.100**	**-557.500**	**-561.493**	**-3.993**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	111.791	111.791	116.384	4.593
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**111.791**	**111.791**	**116.384**	**4.593**
Geraamd resultaat	**-390.309**	**-445.709**	**-445.110**	**599**

Toelichting
Op taakveld 4.1 zijn de baten en lasten lager doordat de specifieke uitkering voor COVID achterstanden een stuk lager uitviel. De begrotingswijziging van € 11.000 had betrekking op voor verzekering en schoonmaak van de school waarmee die specifieke kosten zijn afgedekt. Daarnaast zijn er kosten verantwoord die ten laste van het krediet Pannaveld zijn gebracht. Hier staat een hogere bate vanuit de reserves tegenover.

Programma 5: Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

Wat wilden we bereiken?

- Het komen tot randvoorwaarden voor een passend sport- en cultuuraanbod voor de inwoners van de gemeente Rozendaal en voor het stimuleren van een gezonde leefstijl.
- Het beheren van de uitstekende kwaliteit van de openbare ruimte door goed onderhoud en duurzaam openbaar groen.
- Het op peil houden van de cultuurvoorzieningen.
- In stand houden van de binnen de gemeente aanwezige monumenten.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Beheer openbaar groen

De raad heeft in mei 2022 de Groenvisie 2022-2026 aangenomen. In deze groenvisie staat beschreven hoe de gemeente Rozendaal in de toekomst het openbaar groen van plan is in te richten en te beheren.
Samen met de werkgroep Duurzaamheid is er op de Steenhoek het openbaar groen gerenoveerd. De bestaande beplanting is verwijderd en de bodem is verbeterd. De nieuwe aanplant draagt bij aan biodiversiteit en is klimaatbestendig. Samen met deze zelfde werkgroep en groep studenten van de hogeschool Van Hall Larenstein is er onderzocht hoe er meer draagvlak onder inwoners gecreëerd kan worden rondom biodiversiteit. Dit heeft tot een rapport geleid en deelname aan de week van de groene tuin in 2023.
Op een aantal locaties in Rozendaal loopt de vitaliteit van de bomen hard achteruit. Door deze achteruitgang komt het verwijderen van dood hout vaker voor of het vellen van deze houtopstanden.

Lokaal sport- en beweegakkoord

Van 2020 t/m 2022 heeft de gemeente zich verbonden aan het Lokaal sport- en beweegakkoord Rheden-Rozendaal. Vanuit dit Akkoord worden activiteiten gestimuleerd binnen twee thema's:

1. Een leven lang met plezier sporten en bewegen;
2. Toekomstbestendige sportaanbieders.

Ook in 2022 zijn weer verschillende activiteiten uit de hiervoor bestemde Specifieke Uitkering (SPUK) gefinancierd, zoals dementiezwemmen, een beweegprogramma artrose een communicatie & netwerkbijeenkomst.

Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

De gemeente Rheden heeft nog steeds het voornemen om groot onderhoud aan Openluchttheater De Pinkenberg te plegen. Het betreft een aanvulling op een eerdere, kleinere renovatie. De kern wordt gevormd door renovatie van de tribune en het podium, inclusief sanering van de hier aanwezige vervuilde grond.
Een verzoek van de gemeente Rheden om een financiële bijdrage is gehonoreerd in 2020. Het is door een aantal oorzaken nog niet gelukt een passende aanbesteding te kunnen afronden om het groot onderhoud te laten uitvoeren. Het Openluchttheater wordt geëxploiteerd door het Rhedense cultuurbedrijf RIQQ.
Via subsidies wordt een aantal culturele activiteiten en organisaties, zoals Zoomfestival, Festival Klaterklanken, de Kapel en de Velpse Bachvereniging ondersteund.

Bibliotheek

Door subsidiëring van bibliotheek Velp, als onderdeel van bibliotheek Veluwezoom (Rheden, Renkum en Rozendaal), heeft Rozendaal in 2022 aan de wettelijke verplichting voldaan om op redelijke afstand een bibliotheekvoorziening beschikbaar te stellen voor haar inwoners. In 2022 is de samenwerking tussen bibliotheek Veluwezoom met RIQQ een volgende fase ingegaan dor het aanstellen van één directeur voor beide organisaties.

Cultureel erfgoed

In 2022 is het Gelders Arcadië gekoppeld aan de regiomarketingactiviteiten van TVAN (Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen) en VisitVeluwe.

Monumenten
In 2022 zijn er geen subsidies verstrekt voor onderhoudswerkzaamheden aan gemeentelijke monumenten. Wel zijn er verschillende gesprekken gevoerd met eigenaren van monumenten en/of woningen in het gemeentelijk beschermd dorpsgezicht over het plaatsen van zonnepanelen binnen de mogelijkheden die het aangepaste welstandsbeleid (Nota ruimtelijke kwaliteit) hiervoor biedt.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
5.1 Sportbeleid en activering	10.000	10.000	30.000	20.000
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie	0	0	0	0
en cultuurparticipatie	0	0	0	0
5.5 Cultureel erfgoed	0	0	0	0
5.6 Media	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	0	0	0	0
totaal baten	**10.000**	**10.000**	**30.000**	**20.000**
Lasten				
5.1 Sportbeleid en activering	13.010	13.010	33.252	-20.242
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie				0
en cultuurparticipatie	4.500	92.500	3.025	89.475
5.5 Cultureel erfgoed	1.560	1.560	6.041	-4.481
5.6 Media	36.530	36.530	37.227	-697
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	107.917	124.457	121.470	2.987
totaal lasten	**163.517**	**268.057**	**201.016**	**67.041**
Saldo van baten en lasten	**-153.517**	**-258.057**	**-171.016**	**87.041**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	2.092	106.632	20.842	-85.790
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**2.092**	**106.632**	**20.842**	**-85.790**
Geraamd resultaat	**-151.425**	**-151.425**	**-150.174**	**1.251**

Toelichting
De lasten en baten bij taakveld 5.1 zijn hoger door de hogere specifieke uitkering sportakkoord. De middelen die niet zijn uitgegeven zijn gereserveerd voor 2023.

De lasten bij taakveld 5.3 en de onttrekking aan de reserves zijn lager doordat de bijdrage aan het Openluchttheater De Pinkenberg van € 88.000 in 2022 niet heeft plaatsgevonden.

Bij de kosten voor cultureel erfgoed (taakveld 5.5) is sprake van een verstrekte monumentensubsidie die uit de daarvoor bestemde reserve wordt onttrokken. Bij openbaar groen is sprake van een overschot door meevallende kosten voor speeltoestellen en onderhoud aan het groen.

Programma 6: Sociaal domein

Wat wilden we bereiken?

- Het scheppen van mogelijkheden en randvoorwaarden creëren voor het welzijn en de ontwikkeling van onze inwoners in het algemeen en van specifieke doelgroepen in het bijzonder.
- Uitvoering geven aan de Participatiewet, Wmo, de huisvesting van statushouders en het verlenen van welzijnssubsidies.
- Zorgen voor de kwaliteit van kinderopvang.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Herzien samenwerkingsafspraken Sociaal Domein met Rheden

We hebben in 2022 verder gewerkt aan een voorstel voor een nieuwe bekostigingsstructuur. De eerste afspraken met Rheden over de uitvoeringskosten sociaal domein waren verwerkt in de begroting 2021. Basis voor onze gesprekken met gemeente Rheden vormde het Advies 'Structurele Taakinvulling Sociaal domein', vastgesteld in de raad van 8 februari 2022. Bij onze gesprekken ging het enerzijds over een nieuwe berekeningswijze van de uitvoeringkosten (= uitgaven aan personeel). Anderzijds over onze inzet om meer beleidsterreinen naar Rheden over te dragen, in het kader van het gekozen scenario 'Opgavegericht werken'.

Op basis van voornoemd rapport zijn in 2022 stappen gezet. Medio 2022 is een Adviseur regievoering Sociaal domein aangesteld en de in 2021 gestarte kwartaalgesprekken over de uitvoering zijn succesvol voortgezet. Ook zijn er afspraken gemaakt over bekostiging van welzijnsorganisatie Incluzio vanwege de beoogde verschuiving van individuele maatwerk- naar algemene voorzieningen. De welzijnssubsidie aan Incluzio is hierdoor per 2022 vervallen. Dat levert een vermindering op van € 12.000 op de post welzijnssubsidies.

Voor wat de uitvoeringskosten aangaat, is de zoektocht naar een reële verhouding die recht doet aan de belangen van onze beide gemeenten, in 2022 voortgezet. Hierbij zijn ook aspecten zoals meerkosten door nieuwe eisen aan interne controle (verbijzonderde interne controle) op het sociaal domein Rozendaal meegenomen. Onze inzet om qua beleid 'opgavegericht' met Rheden samen te werken, vormt nog onderwerp van gesprek omdat onze gemeenten hierbij verschillende perspectieven hanteren.

Welzijnssubsidies (overige)

- Efficiëntere uitvoering. Op basis van onze ASV en de hiervan afgeleide Subsidieregeling Sociaal domein worden enkele grote en verschillende kleinere organisaties/activiteiten binnen het Sociaal domein in brede zin gesubsidieerd. In 2022 werkten wij voor de kleinere welzijnssubsidies (tot € 5.000) met een subsidielijst. Dit leidde tot een vermindering van administratieve lasten, zowel voor de aanvragers als voor de gemeente. In lijn hiermee is vanaf 2023 een subsidiekader ingevoerd, geldend voor de rest van de collegeperiode. Hierdoor zijn, bij ongewijzigde omstandigheden, de hierin opgenomen organisaties voor drie jaar verzekerd van een jaarlijkse subsidie.
- Als nieuwe activiteit in 2022 was gepland Vitaal en Veilig Thuis, een herziene versie van het Huisbezoekproject 75plus. De uitbreiding betreft zowel de doelgroep (inwoners vanaf 70 jaar) als het bereik: veiligheid wordt hierin uitdrukkelijk meegenomen. Daarnaast werken de vrijwilligers in de nieuwe opzet met een laptop waarop de antwoorden worden ingevoerd in plaats van met papieren vragenlijsten. Dit maakt het eenvoudiger om beleidsinformatie te genereren, maar heeft er ook toe geleid dat een aantal vrijwilligers is afgehaakt. Het is daardoor in 2022 niet gelukt V&VT in Rozendaal uit te voeren, de planning is nu 2023.

Kinderopvang

Sinds 2020 heeft onze gemeente te maken met kinderopvang op Sociaal Medische Indicatie (SMI). Gemeenten zijn wettelijk verplicht deze vorm van kinderopvang te financieren als er een beroep op wordt gedaan. De uitgaven voor Kinderopvang SMI zijn in 2022 voor het eerst in de begroting opgenomen, omdat we op basis van casuïstiek weten dat er een beroep op wordt gedaan.

Vreemdelingen
In 2022 heeft onze gemeente zeven statushouders gehuisvest, waarmee tot 1 januari 2023 ruimschoots aan de huisvestingstaakstelling is voldaan. De maatschappelijke begeleiding wordt verzorgd door Vluchtelingenwerk.

Op 1 januari 2022 is een nieuwe Wet Inburgering in werking getreden. Deze heeft betrekking op statushouders en omdat een grotere regierol voor gemeenten, waarbij regionaal wordt samengewerkt. De in de MGR Sociaal Domein samenwerkende gemeenten hebben het contractmanagement voor de scholing Inburgering vanaf 2022 ondergebracht in een nieuwe samenwerkingsmodule. Ook Rozendaal is hierbij aangesloten.

Sociale werkvoorziening
Per 2018 hebben de tien bij het voormalige regionale SW-bedrijf (GR Presikhaaf Bedrijven) aangesloten gemeenten hun Wsw-medewerkers voor vijf jaar ondergebracht bij het nieuw gevormde arbeidsontwikkelingsbedrijf BV Scalabor. In 2021 hebben Scalabor en de gemeenten besloten de samenwerking vanaf 2023 in beginsel te willen voortzetten, maar dat dit, aldus Scalabor, tegen een hogere vergoeding zal moeten gebeuren. De uitstroom van Wsw-medewerkers, merendeels door pensioen, wordt niet gecompenseerd, doordat de toegang tot de Wsw vanaf 2015 is afgesloten voor nieuwe medewerkers. In 2022 is een nieuwe overeenkomst met Scalabor getekend voor de jaren 2023 en 2024. Hierin zijn de gemeenten akkoord gegaan met een hogere bijdrage. Voor Rozendaal gaat het om twee personen.

Participatiewet
Op dit moment hebben 23 huishoudens eenmalige energietoeslag ontvangen.

In 2022 is leefgeld uitgekeerd aan drie Oekraïense gezinnen die bij Rozendaalse huishoudens inwoonden. In het verlengde van de reguliere afspraken, werd de uitvoering van deze regeling door Rheden verzorgd. Het leefgeld is betaald uit het budget Bijzondere bijstand. De gemeente krijgt dit vergoed vanuit het Rijk.

(Wet) Maatschappelijke ondersteuning
De uitvoering van de WMO, met andere woorden de klantcontacten, is gemandateerd aan de gemeente Rheden. Sinds 2019 geldt er een abonnementstarief WMO voor maatwerkvoorzieningen (natura en persoonsgebonden budget (PGB)), zoals hulp bij het huishouden, hulpmiddelen, trapliften en woningaanpassingen, en voor algemene voorzieningen waarbij sprake is van een duurzame hulpverleningsrelatie. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn uitgezonderd en gemeenten kunnen een uitzondering maken voor collectief vervoer, zoals gebeurd is in Rheden en Rozendaal. Omdat de WMO een openeinderegeling is, en het in Rozendaal om kleine aantallen gaat, kunnen de uitgaven sterk fluctueren. Zo was er bijvoorbeeld in 2021 sprake van hoge uitgaven aan woningaanpassingen, en in 2022 niet.

Beschermd wonen
De decentralisatie van Beschermd Wonen (BW) heeft grote gevolgen voor gemeenten. De centrumgemeenteconstructie is formeel op 1-1-2022 geëindigd, maar gemeenten moeten hierbij regionaal blijven samenwerken. BW is één van de zorgvormen waarvoor de VNG Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO) geldt. Deze is voor Centraal Gelderland vastgelegd in de regiovisie 'Samenwerking en opdrachtgeverschap Jeugd, WMO en Beschermd wonen', in onze gemeente vastgesteld in de raad van 8 februari 2022. In 2022 heeft Rozendaal, evenals de negen andere gemeenten van Centraal Gelderland, ook de regionale kadernota 'Samen aan zet 2022' vastgesteld, als basis voor de regionale samenwerking en transformatie opgave van beschermd wonen naar beschermd thuis. In 2022 had deze decentralisatie overigens nog geen directe financiële gevolgen. Wel worden over 2021 en 2022 aanvullende ambulantiseringsmiddelen over de verschillende gemeenten verdeeld. Voor 2021 gaat het bij deze middelen, bedoeld voor zorg en ondersteuning van zelfstandig wonende BW-cliënten, voor Rozendaal om € 3.839. Voor 2022 gaat het om substantiële bedragen: € 165.900 voor onze gemeente (opgebouwd uit basisbudget € 150.000 en € 15.900 objectief budget (=o.b.v. het objectieve verdeelmodel beschermd wonen). Rozendaal ontvangt hierbij overigens geen middelen voor zogeheten secundaire kosten (€ 6.000 per cliënt BW) omdat onze gemeente geen cliënten BW heeft.
De middelen 2021 en 2022 zijn overigens nog niet door centrumgemeente Arnhem beschikbaar gesteld, maar dienen direct of indirect te worden ingezet voor de doelgroep.

Meld- en adviespunt Kindermishandeling en Huiselijk Geweld
Veilig Thuis Gelderland Midden (VT) is als zelfstandige stichting ondergebracht bij VGGM. De rol van VT is in 2019 uitgebreid op grond van de herziene Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit heeft geleid tot oplopende kosten en een toename van de financiële bijdrage aan Veilig Thuis. De gemeentelijke bijdrage is grotendeels gebaseerd op aantal inwoners en voor nog geen 10% op 'productie' (daadwerkelijk aantal casussen).

De begroting 2022 past grotendeels binnen de beschikbare middelen. Wel valt nog niet in te schatten of de coronamaatregelen (zoals de sluiting van scholen) op langere termijn invloed hebben op het aantal meldingen. Als gemeente ontvangen wij middelen om de gevolgen van corona op te vangen. Voor 2022 is een subsidie verleend van € 11.532. Eind 2022 zijn we akkoord gegaan met een verhoging met € 717. Het totale bedrag komt hiermee op € 12.240.

Jeugdhulp inclusief geëscaleerde zorg
De uitvoering van de Jeugdwet is aan de gemeente Rheden gemandateerd. Het Meerjarenbeleidskader Sociaal Domein is het vigerende beleidskader.
De afgelopen jaren is het aantal jeugdigen dat een beroep deed op jeugdhulp landelijk en ook in Rozendaal toegenomen. En relatief gezien in Rozendaal zelfs harder toegenomen. Waar het jeugdzorggebruik voor Rozendaal in 2015 nog 2,9% onder het landelijk gemiddelde van 10% lag, was dit in 2019 toegenomen tot slechts 0,3% onder het landelijk gemiddelde van 12,3% (bron: waarstaatjegemeente.nl). Deze toename ging gepaard met stijgende uitgaven, waarvoor de gemeenten vanuit het Rijk niet voldoende middelen toegekend kregen. In 2021 is door Rijk en VNG overeengekomen dat er structureel meer geld naar de gemeenten gaat, om de tekorten op de uitgaven te dekken. Om besparingen in de Jeugdhulp te realiseren, moeten gemeenten steeds meer regionaal samenwerken.

Op 1 januari 2022 is het nieuwe woonplaatsbeginsel ingevoerd. De gemeente van herkomst blijft verantwoordelijk voor de kosten die hierbij gemaakt worden.

De coronapandemie heeft de problematiek van kwetsbare jeugdigen verscherpt. We zien dat in 2020 en 2021 terug in zwaardere en langere trajecten en daarmee hogere uitgaven. De verscherpte problematiek zal bij een aantal kwetsbare jongeren mogelijk nog enkele jaren doorwerken. Wij gaan er vanuit dat dit voor onze gemeente geen extra risico's met zich meebrengt, naast de al bestaande risico's vanwege onze kleine aantallen.

Lokale ontwikkelingen Jeugdhulp:
In 2021 is de opdracht 'lokaal maatwerkdiensten jeugdhulp' gestart (uitvoering door acht jeugdhulporganisaties). Daarnaast zijn de ondersteuners Jeugd en Gezin (OJG, ook bekend als POH'ers (praktijkondersteuners huisartsen) gestart. Hiervoor zijn in eerste instantie middelen ingezet vanuit het regionale Transformatieplan Jeugd, voor het versterken van de lokale toegang. De Rozendaalse middelen zijn hierbij samengevoegd met die van Rheden en ingezet voor de financiering van een ondersteuner Jeugd en Gezin (praktijkondersteuner), gerelateerd aan de huisartsen in Velp. (De OJG werkt vanuit buurthuis 'De poort' in Velp-Zuid.) De pilot, opgezet t/m mei 2022, is voortgezet. De ondersteuner Jeugd en Gezin biedt laagdrempelige hulp en vormt een voorliggende voorziening. Deze brengt kosten met zich mee maar levert naar verwachting een besparing op, met name op uitgaven Jeugd GGZ.

Echter, wij zien in 2022 een grote toename van de uitgaven aan jeugdhulp, zoals een verdubbeling bij de acht door de gemeente Rheden op basis van Lumpsumbekostiging gecontracteerde aanbieders. Gezien de kleine aantallen was het niet wenselijk voor Rozendaal met lumpsum bekostiging te werken. Er wordt binnen de lumpsumbedragen van Rheden, met onze gemeente afgerekend op basis van prijs x aantal. Rheden spreekt per aanbieder een lumpsum bedrag af, waarbij achteraf de prijs per traject wordt bepaald en geschoven kan worden tussen aanbieders. De aantallen Rozendaal zijn bekend, maar de trajectprijs en daarmee de kosten voor Rozendaal, kan pas achteraf worden vastgesteld. De toename van de uitgaven zal extra aandacht en inzet vragen in 2023.

Als resultaten voor de begroting 2022 beogen wij:
- Een afname met vijf van het aantal jeugdigen dat een beroep doet op jeugdhulp.
In 2021 waren er 53 unieke jeugdigen met jeugdhulp en in 2022 waren dat er 50. Er is dus sprake van een afname met drie.

In een tabel over de laatste vijf jaar:

Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Rozendaal	36	46	54	53	50

- Een afname met vijf van het aantal doorverwijzingen door huisartsen.

Aantal trajecten per doorverwijzer	**2018**	**2019**	**2020**	**2021**	**2022**
Gecertificeerde instelling	3	0	0	1	0
Gemeentelijke toegang	22	15	44	30	36
Huisarts	37	46	33	10	16
Jeugdarts	2	1	0	1	3
Medisch specialist	4	1	1	7	4
Rechter, Raad van de kinderbescherming of Officier van Justitie	2	0	1	2	1
Zelfverwijzer	0	1	2	6	3
Eindtotaal	**70**	**64**	**81**	**57**	**63**

Er is geen sprake van afname ten opzichte van 2021. Maar ten opzichte van jaren daarvoor is het aantal nog steeds minder. 2021 is een bijzonder jaar, waarin sprake was van de nieuwe opdracht (lumpsum aanbieders Jeugdhulp) met een overgangsperiode. Daarnaast is in 2021 de POH-jeugd gestart, wat naar verwachting zal leiden tot minder verwijzingen via huisartsen. In vergelijking met 2020 en de jaren daarvoor, is het aantal verwijzingen door huisartsen fors verminderd.

- Een afname van de uitgaven aan individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen Jeugdhulp.

Een afname van de uitgaven aan individuele (niet vrij toegankelijke) voorzieningen jeugdhulp is niet gerealiseerd. Net als in 2021 speelt dat er sprake is van een/ enkele casussen met verblijfszorg, jeugdbescherming/ jeugdreclassering, hoog-specialistische jeugd-ggz. Uitgaven op deze posten zijn substantieel hoger in 2021 en 2022 dan daarvoor. Er is sprake van enkele jeugdigen die zwaardere vormen van zorg nodig hebben, en daarmee ook gepaard gaand hogere uitgaven met zich mee brengen.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	56.364	56.364
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	50.000	50.000	77.917	27.917
6.4 Begeleide participatie	0	0	0	0
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	20.464	20.464
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	3.000	3.000	5.586	2.586
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal baten	**53.000**	**53.000**	**160.331**	**107.331**
Lasten				
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	49.500	49.500	52.720	-3.220
6.2 Wijkteams	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	81.250	81.250	206.141	-124.891
6.4 Begeleide participatie	57.500	63.500	68.202	-4.702
6.5 Arbeidsparticipatie	1.000	1.000	185	815
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	94.661	94.661	63.646	31.015
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	141.617	141.617	176.219	-34.602
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	202.150	202.150	431.520	-229.370
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	0	0	0	0
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0
totaal lasten	**627.678**	**633.678**	**998.632**	**-364.954**
Saldo van baten en lasten	**-574.678**	**-580.678**	**-838.301**	**-257.623**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	7.000	7.000	0	-7.000
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**7.000**	**7.000**	**0**	**-7.000**
Geraamd resultaat	**-567.678**	**-573.678**	**-838.301**	**-264.623**

Toelichting
Bij taakveld 6.1 zijn inkomsten ontvangen inzake inburgering en de eerste kosten ten behoeve van de opvang van ontheemde Oekraïners. Ook zijn hier de kosten van vluchtelingenwerk verantwoord.

Bij taakveld 6.3 is sprake van hogere kosten door een forse toename van de kosten voor bijstand (uitkeringen en uitvoeringskosten). Ook zijn hier de kosten van de energietoeslag verantwoord. Verder zijn de kosten voor vervoersvoorzieningen en huishoudelijke hulp hoger uitgevallen dan begroot. De kosten voor jeugdhulp zijn zeer fors gestegen door de noodzakelijke duurdere zorg en het hoger aantal dat gebruik heeft gemaakt van ambulante jeugdhulp.

Bij taakveld 6.6 is sprake van een rijksbijdrage inzake aanpak van energiearmoede.

In totaal overschrijden we daarmee fors het budget binnen dit programma. Het betreft over de volle breedte de uitvoering van open einde regelingen waar we beperkt invloed op hebben.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Wat wilden we bereiken?

- Werken aan het brede begrip duurzaamheid.
- Het beheren en onderhouden van de begraafplaats.
- Uitvoering geven aan inentingsprogramma's.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Energietransitie

Uitvoeringsagenda Rozendaal Energieneutraal 2050

Op 13 september (B&W) en op 27 september (gemeenteraad) is de uitvoeringsagenda Rozendaal energieneutraal 2050, inclusief bijbehorende budgetten vastgesteld. Met deze uitvoeringsagenda voor de planperiode 2023-2025 wordt ingezet op voortzetting van de ingezette werklijnen richting een Energieneutraal Rozendaal in 2050 en is de uitvoering daarvan voor de komende periode (begrotingstechnisch) geborgd.

Start opstellen buurtuitvoeringsplannen warmte

Vanuit de in 2021 vastgestelde Transitievisie warmte zijn we in 2022 gestart met het proces voor het opstellen van buurtuitvoeringsplannen voor de wijken Delhoevelaan, Leermolens Enk en Moestuin. Samen met bewoners brengen we in beeld hoe woningen aardgasvrij gemaakt kunnen worden. Dit proces wordt vervolgd in 2023.

Regionale Energie Strategie

Binnen de regionale samenwerking in de Groene metropool regio is een regionale Energie Strategie 1.0 opgesteld. Vooruitlopend op het opstellen van een milieueffectrapportage voor de RES 2.0 is een notitie 'reikwijdte en detailniveau (NRD)' opgesteld. Onze zienswijze op het NRD is op 13 december 2022 door de gemeenteraad vastgesteld.

Riolering

In 2022 is door uw raad het geactualiseerde verbreed gemeentelijk Rioleringsplan 2023 t/m 2027 (vGRP) vastgesteld, dat als basis zal dienen voor een beleidsmatige aanpak water(berging).
In 2022 zijn er voorzieningen getroffen om meer hemelwater te bergen in Rozendaal. Dit betreft een aantal voorzieningen in de omgeving van de Kapellenberglaan.

Afvalstoffenbeheer

In 2022 is een onderzoek ingesteld naar de doelmatigheid van onze huidige milieustraat en afvalverwerking en wordt een plan gemaakt voor het kunnen opvangen van de verschillende milieustromen eventueel met andere gemeenten.

Begraafplaatsen en crematoria

In het voorjaar van 2022 zijn de eerste 25 bomen langs de oude oprijlaan ondergronds bemeste en belucht. Het heeft tijd nodig voordat de verrichtte inspanning zichtbaar wordt in de vorm van een gezonde vitale boom. Door de hoeveelheid en de vaak oude papieren waar de papieren begraafplaats administratie uit bestaat loopt het digitaliseren van deze administratie door in 2023.

Volksgezondheid

In onze Nota Publieke Gezondheid 2017-2020 wordt onder meer de relatie tussen publieke gezondheid en de Omgevingswet benoemd. Deze relatie wordt met de verdere implementatie van de Omgevingswet verder uitgewerkt. De nota is in 2021 verlengd. In 2022 is nog geen nieuwe Nota opgesteld maar hebben we met de gemeente Rheden samengewerkt bij het Lokaal Preventieakkoord. Uit de Specifieke Uitkering (SPUK) hiervoor zijn in 2022 onder meer de activiteiten VierVitaal en Fiets door je gemeente betaald.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
7.1 Volksgezondheid	10.000	10.000	11.224	1.224
7.2 Riolering	159.975	159.975	210.820	50.845
7.3 Afval	202.569	202.569	192.932	-9.637
7.4 Milieubeheer	0	0	0	0
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	80.000	50.000	58.100	8.100
totaal baten	**452.544**	**422.544**	**473.075**	**50.531**
Lasten				
7.1 Volksgezondheid	67.500	67.500	74.782	-7.282
7.2 Riolering	135.763	135.763	157.734	-21.971
7.3 Afval	188.000	188.000	151.684	36.316
7.4 Milieubeheer	170.000	377.750	118.376	259.374
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	21.255	29.755	44.745	-14.990
totaal lasten	**582.518**	**798.768**	**547.321**	**251.447**
Saldo van baten en lasten	**-129.974**	**-376.224**	**-74.246**	**301.978**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	166.733	269.483	97.237	-172.247
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	48.295	-48.295
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**166.733**	**269.483**	**48.942**	**-220.541**
Geraamd resultaat	**36.759**	**-106.741**	**-25.304**	**81.437**

Toelichting

De baten en lasten bij riolering laten een afwijking te zien. Dit wordt veroorzaakt door een investering die conform het BBV (administratie voorschriften) verwerkt is en hier deze afwijkingen veroorzaakt. De opbrengsten bij afval vallen lager uit doordat het recyclebare afval minder heeft opgebracht.

De opbrengst bij de begraafplaats is hoger uitvallen door een subsidie die wij hebben binnengehaald waarmee we extra werkzaamheden op de begraafplaats hebben kunnen doen. Het gaat hier om een bedrag van € 13.171. De reguliere opbrengsten zijn nog verder teruggevallen dan eerder gemeld.

De kosten bij milieubeheer vallen lager uit dan begroot. Dat wordt mede veroorzaakt door de component die wij binnen het gemeentefonds hebben ontvangen (€ 105.000) voor de energietransitie. In de tweede Turap hebben we dit op deze begrotingspost geboekt met als doel dit bedrag te reserveren bij de bestemming van het jaarrekeningsaldo. Daarnaast was er reeds € 120.000 aan budget in de primitieve begroting opgenomen (en onttrokken) ten behoeve van dit doel. Bij de kredietaanvraag is hier geen rekening mee gehouden zodat dit budget door de toekenning van het krediet niet meer nodig was.

Programma 8: Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Wat wilden we bereiken?

- Uitvoering geven aan taken binnen de Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening.
- Zorg dragen voor een prettig woon- en leefklimaat.
- Voorbereiding op de Omgevingswet.
- Het eenduidig registreren van basisgegevens over gebouwen en adressen.

Wat hebben we bereikt en daarvoor gedaan?

Ruimtelijke ontwikkeling

Om de Omgevingswet tijdig te implementeren werken we eraan om:

1. Het beleidsinstrumentarium (omgevingsvisie, programma's en omgevingsplan) conform de wet vorm te geven. Daarbij zal ook aandacht moeten zijn voor een veranderde verhouding overheid-burger leidend tot nieuw inspraakbeleid en participatieprocessen;
2. De processen voor het afhandelen van initiatieven, conform de nieuwe wettelijke standaarden te brengen. Een belangrijk aspect daarvan is de aanpak voor het digital stelsel Omgevingswet (DSO).

Voor de concrete aanpak die we hanteren om in het gewenste tempo de Omgevingswet te implementeren wordt verwezen naar eerdere raadsbesluitvorming hieromtrent en de raadsinformatiebrief van maart 2022.

Gelijktijdig met de Omgevingswet is ook de inwerkingtreding van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb) voorzien. Onder de Wkb blijft de gemeente verantwoordelijk voor het toezicht op de bestaande bouw en omgevingsveiligheid. De vergunninghouder legt onder de Wkb inhoudelijk verantwoording af aan het bevoegd gezag (gemeente) voor de start van de bouw. Het bevoegd gezag beoordeeld de aangeleverde gegevens bij het uitvoeren van de toezichthoudende en eventueel handhavende taak. Doordat de toezichthoudende taak voor de gemeente Rozendaal door de toezichthouders van de gemeente Rheden wordt uitgevoerd wordt de invoering van de Wkb in samenwerking met Rheden voorbereid.

Planschade

De herziening van het bestemmingsplan die de bouw van IKC Dorpsschool Rozendaal planologisch mogelijk maakt is aanleiding geweest voor een aantal omwonenden om een verzoek om planschade in te dienen. Deze verzoeken worden op grond van de procedureverordening voor advisering tegemoetkoming planschade afgehandeld. Inmiddels is duidelijk dat er voor een aantal omwonenden sprake is van planschade. Hiervoor heeft de raad ook krediet beschikbaar gesteld.

De planschade die het gevolg is van de bouw van de IKC Dorpsschool Rozendaal wordt in lijn met de daarvoor gestelde kaders uitgekeerd. De termijn om verzoeken in te dienen is op 31 januari 2023 geëindigd. Vanaf dat moment is duidelijk hoeveel verzoeken er zijn ingediend. Op dat moment is nog niet duidelijk wat de definitieve hoogte van de planschade is en wanneer deze definitief wordt vastgesteld. Dit is mede afhankelijk van juridische procedures. Kosten voor de eventueel te vergoeden planschade en daarbij horende kosten voor onder meer juridische ondersteuning worden in lijn met staande kaders gedekt uit de algemene reserve.

Basisregistraties ruimtelijk domein

In 2022 zijn de taken in het kader van de BAG, BGT en aanpalende zaken, zoals gegevensbeheer voor de WOZ belegd bij De Connectie. De uitvoering daarvan verloopt conform afspraken.

Leefomgeving

We willen als regio 'groeien in balans': groei in woningen, wegen, fietspaden en werkgelegenheid, in balans met groei van de kwaliteit van onze leefomgeving (natuur, landschap, cultuur, toerisme en recreatie). Om hier invulling aan te geven zijn als onderdeel van de Opgave Ontspannen regio de kansen voor het versterken van 'het groen en blauw' (simpel gezegd: de droge en natte natuur) in kaart gebracht in een zogenaamde groen-blauw raamwerk. Soms gaat het om kansen om natuur uit te breiden, soms om kansen door het slim combineren van natuur en landschap met bijvoorbeeld waterberging of duurzame energieopwekking. Het resultaat hiervan is het

rapport ‘Vervlochten Regio’ dat in 2022 is afgerond. De inhoud van dit rapport is meegenomen in de gebiedsuitwerkingen van de Verstedelijkingsstrategie, die de raad in het najaar van 2022 heeft vastgesteld. Het rapport brengt kansen in beeld voor versterking van natuur, landschap, water en erfgoed in onze regio. De kansen worden in het vervolg uitgewerkt tot concrete voorstellen, waarover (lokaal) besloten kan worden. In het rapport worden dus geen keuzes gemaakt en geen besluiten genomen. In 2023 wordt de raad hierover nader geïnformeerd.

Wat heeft het gekost?

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	545.675	545.675
8.3 Wonen en bouwen	50.000	50.000	49.350	-650
totaal baten	**50.000**	**50.000**	**595.025**	**545.025**
Lasten				
8.1 Ruimtelijke Ordening	24.860	229.860	93.159	136.701
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	0	284.751	-284.751
8.3 Wonen en bouwen	60.120	60.120	67.577	-7.457
totaal lasten	**84.980**	**289.980**	**445.487**	**-155.507**
Saldo van baten en lasten	**-34.980**	**-239.980**	**149.537**	**389.517**
0.10 Mutaties reserves (onttrekking)	15.000	220.000	70.275	-149.725
0.10 Mutaties reserves (toevoeging)	0	0	0	0
Saldo onttrekkingen en toevoegingen	**15.000**	**220.000**	**70.275**	**-149.725**
Geraamd resultaat	**-19.980**	**-19.980**	**219.812**	**239.792**

Toelichting
Op taakveld 8.1 zijn de kosten lager dan begroot doordat een aantal beschikbaar gestelde kredieten nog niet zijn verbruikt. Daarbij gaat het om het krediet omgevingswet en planschades.
Daarnaast is de grondexploitatie op De Del afgesloten. De afsluitende winst zal worden toegevoegd aan de reserve kapitaallasten ten behoeve van de dekking van de afschrijvingslasten van de school.

	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Baten			
- verkoop kavels (excl steenhoek)	0	544.734	544.734
Lasten			
- kosten bouw- en woonrijp maken	0	15.272	-15.272
- overheveling balans (-/- boekwaarde)	0	269.479	-269.479
totaal lasten	0	284.751	-284.751
tussentijdse winstneming'		259.983	

Bijlage wettelijke beleidsindicatoren

Per programma worden de verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. De informatie die het CBS hanteert is niet in alle gevallen actueel, accuraat (bijvoorbeeld naar peildatum), of adequaat (naar referentiegegevens). Waar mogelijk wordt de informatie in perspectief geplaatst.

Programma 0 Bestuur en ondersteuning

Indicator	Begroting Rozendaal 2022	Rekening Rozendaal 2022
Formatie (fte per 1.000 inwoners)	7	7
Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	7	7
Apparaatskosten (€ per inwoner)	925	1.070
Externe inhuur (% van de totale loonsom)	13%	16%
Externe inhuur (de totale kosten inhuur externen)	191.596	214.374
Overhead (% van totale lasten)	23%	28%

Toelichting: Voor deze indicatoren zijn geen landelijke cijfers bekend. Een vergelijking met bijvoorbeeld gemeenten < 25.000 is dan ook niet op basis van deze informatie te maken. T.a.v. de post overhead wordt een nadere uitwerking gegeven in de paragraaf 5 Bedrijfsvoering.

Programma 1 Veiligheid

In onderstaande tabellen presenteren we de meest recente informatie zoals die door het CBS is aangeleverd via waarstaatjegemeente.nl. De landelijk beschikbare informatie onderschrijft het beeld van Rozendaal als zeer veilige gemeente.

In 2019 was er een piek in het aantal verwijzingen naar Halt. We zien dit als een incidentele omstandigheid.

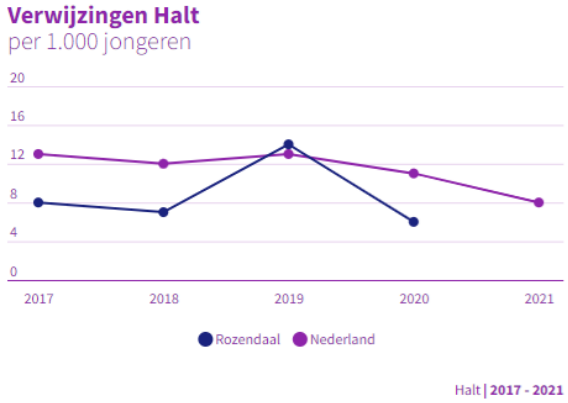

Op het vlak van misdrijven scoort Rozendaal bijzonder goed.

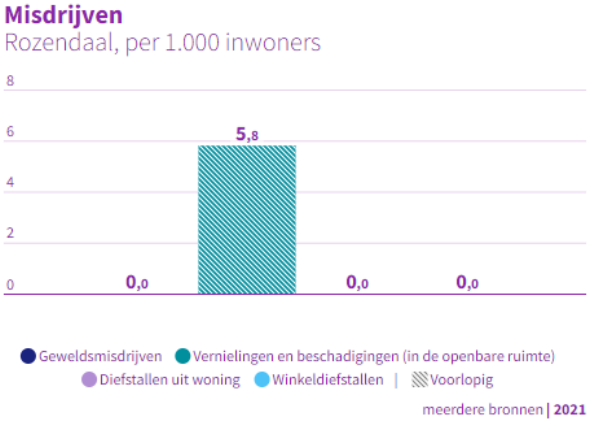

Programma 2 Verkeer en vervoer

Er zijn geen voorgeschreven beleidsindicatoren die betrekking hebben op dit programma.

Programma 3 Economie

Hieronder staat de verhouding tussen banen en woningen. Dat varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Het betreft de zogeheten functiemenging. Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen. Het relatief hoge aantal vestigingen wordt beïnvloedt door het hoge aantal zzp'ers dat Rozendaal rijk is.

Programma 4 Onderwijs

De onderstaande gegevens laten zien in hoeverre er in Rozendaal sprake is van schoolverzuim. Absoluut verzuim heeft betrekking op de schoolplichtigen en/of kwalificatieplichtigen in Rozendaal die niet staan ingeschreven bij een school (absoluut). Relatief verzuim betreft de vraag in hoeverre een schoolplichtige wel staat ingeschreven, maar gedurende een bepaalde periode lessen/praktijk verzuimt.

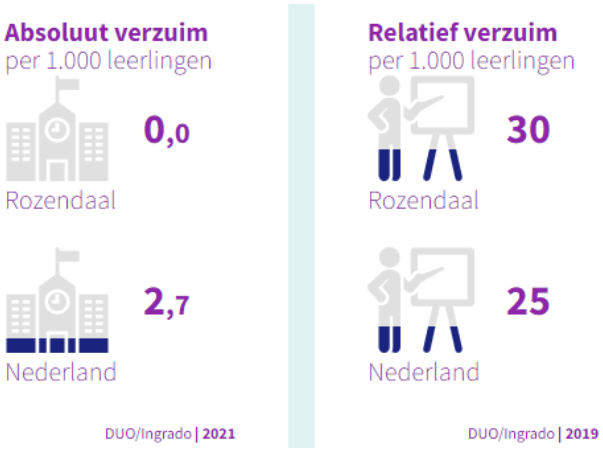

Onderstaande tabel geeft weer in hoeverre er sprake is van voortijdig schoolverlaten in Rozendaal, afgezet tegen het gemiddelde in Nederland

Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie

In Rozendaal wordt door een relatief hoog aantal inwoners gesport (volgens de definitie van het CBS). De landelijke trend is dat er steeds minder gesport wordt. In Rozendaal is het percentage niet-sporters min of meer gelijk gebleven.

Programma 6 Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

362,2	805,5
Rozendaal	Nederland

Meerdere bronnen | 2021

Jongeren met een delict voor de rechter

1%	1%
Rozendaal	Nederland

CBS Jeugd | 2015

Netto arbeidsparticipatie

73,4%	70,4%
Rozendaal	Nederland

CBS | 2021

De netto arbeidsparticipatie drukt uit welk percentage van de potentiële beroepsbevolking daadwerkelijk werkzaam is.

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS | 2021

Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

0,0	202,0
Rozendaal	Nederland

CBS | 2020

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

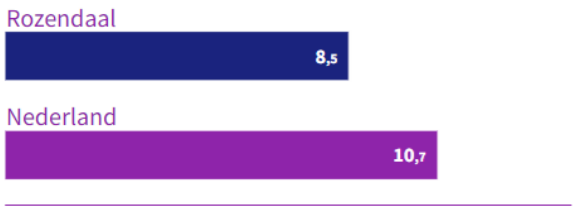

CBS Jeugd | 2022

Jongeren met jeugdbescherming

Geen data
Rozendaal

1,1%
Nederland

CBS Jeugd | **2022**

Jongeren met jeugdreclassering

Geen data
Rozendaal

0,3%
Nederland

CBS Jeugd | **2022**

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo
per 10.000 inwoners

280
Rozendaal

640
Nederland

CBS MSD WMO | **2022**

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

We zien een afname in het huishoudelijk afval onder het nationale niveau. kg).

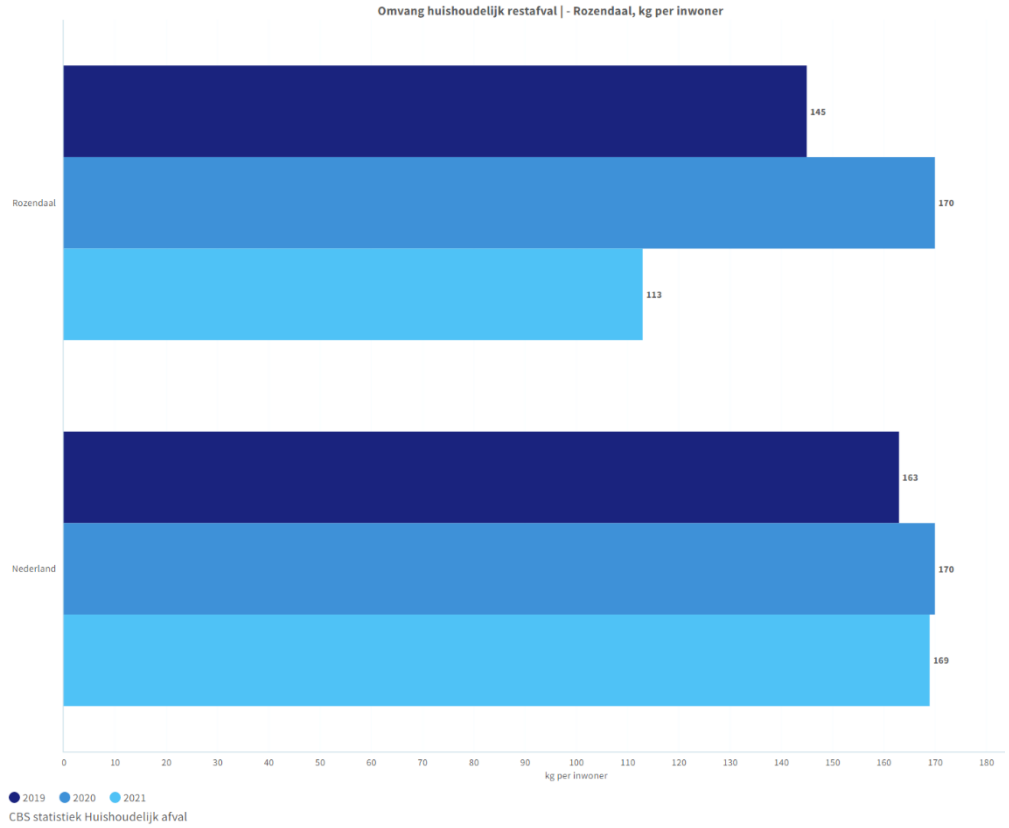

CBS statistiek Huishoudelijk afval

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

21,6%
Rozendaal

26,8%
Nederland

berekening | **2020**

Programma 8

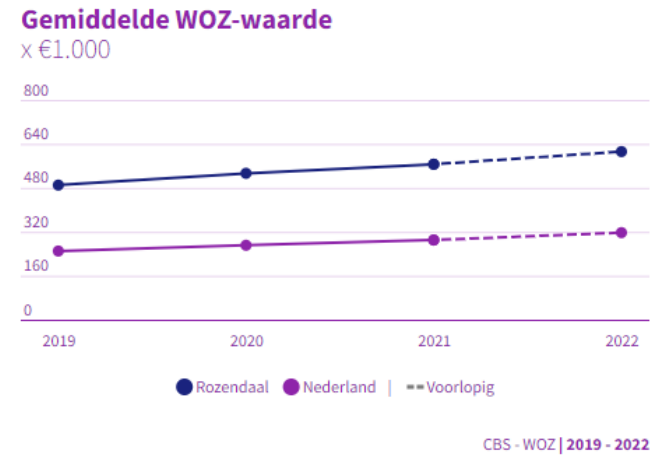

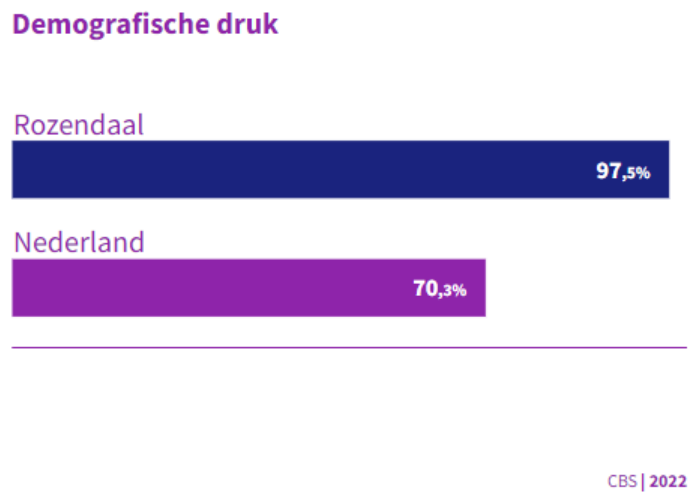

Het CBS hanteert de volgende beschrijving van demografische druk: het aantal personen van 0 tot 20 jaar én 65 jaar of ouder, per honderd personen van 20 tot 65.

Paragrafen

Inleiding

Naast programma's zijn er in de begroting ook financiële paragrafen opgenomen. Waar programma's direct gericht zijn op de burger, geven de paragrafen een dwarsdoorsnede van de financiële aspecten van de begroting, bezien vanuit een bepaald perspectief. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een overzicht, waardoor de raad een goed inzicht krijgt. Gezien de raad in het stelsel van dualisme kaders stelt en controleert, is het van belang dat de raad inzicht heeft in en overzicht heeft over deze onderwerpen. De raad legt in de paragrafen de beleidslijnen vast met betrekking tot de beheersmatige aspecten.
Daarnaast zijn de verplichte paragrafen bedoeld om de raad en het college de financiële positie van de gemeente beter te laten beheersen. Vanaf 1 januari 2004 zijn de volgende zeven paragrafen verplicht voorgeschreven:

- lokale heffingen;
- weerstandsvermogen en risicobeheersing;
- onderhoud kapitaalgoederen;
- financiering;
- bedrijfsvoering;
- verbonden partijen (externe samenwerking);
- grondbeleid;
- openbaarheidsparagraaf Woo.

Daaraan is een paragraaf Informatieveiligheid (en privacy) toegevoegd. Deze is wettelijk niet verplicht, maar de grote bewegingen op dit terrein, vervlochten met andere bedrijfsvoering aspecten én met alle inhoudelijke programma's, maken dat we hier vanaf de jaarrekening 2017 apart aandacht aan besteden.

Paragraaf 1 Lokale heffingen

In de jaarrekening wordt ingegaan op de begrote en werkelijke opbrengsten ten aanzien van de lokale heffingen. Het beleid, en eventuele wijzigingen daarin, komen aan de orde in de begroting evenals relevante kengetallen en vergelijkingen.

Uitgangspunten tarieven

Uitgangspunten voor de lokale heffingen in de begroting 2022 waren als volgt:

- We corrigeren jaarlijks OZB-tarieven met het inflatiepercentage, voor 2022 was dat 1,5%.
- Het tarief voor afvalstoffenheffing is gebaseerd op 100% kostendekkendheid.

Het tarief voor rioolheffing is gebaseerd op 100% kostendekkend (begrotingsbasis).
Op de leges is eveneens het inflatiepercentage van 1,5% toegepast (behoudens producten waarvoor wettelijk vastgestelde tarieven gelden).

	Begroot 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
OZB	450.708	452.402	1.694
Afvalstoffenheffing	202.569	192.932	-9.637
Rioolheffing	159.975	158.840	-1.135
Leges	134.915	144.639	9.724
Totaal	**948.167**	**948.813**	**646**

OZB en Wet waardering onroerende zaken (WOZ)

In 2022 zijn in het kader van de wet WOZ 741 objecten beschikt waarop in totaal 29 bezwaarschriften zijn ingediend. In 16 gevallen (objecten) is de WOZ-waarde verlaagd. Het percentage gegrond verklaarde bezwaarschriften ten opzichte van het totaal aantal WOZ-objecten komt daarmee uit op 2,2 %.

Afvalstoffenheffing

Per saldo vallen de opbrengsten van afval € 9.600 lager uit. Dit wordt veroorzaakt door de lage opbrengsten van recyclebaar afval.

Rioolheffing

Geen bijzonderheden ten aanzien van deze heffing.

Leges

Hieronder vallen de opbrengsten op basis van de legesverordening, zoals:

- Producten van burgerzaken;
- (Omgevings)vergunningen;
- Huwelijken;
- Grafrechten;
- Overige leges.

Vooral de opbrengsten van de begraafplaats zijn in 2022 lager geweest dan geraamd. De leges voor huwelijken en bouwen komen redelijk in de buurt van het begrote bedrag.

Kwijtschelding

De kwijtschelding is vastgelegd in een gemeentelijke regeling kwijtschelding. Kwijtschelding kan worden aangevraagd door particuliere belastingplichtigen voor de volgende belastingen:

- Onroerende zaakbelasting;
- Afvalstoffenheffing;
- Rioolheffing.

In 2022 hebben er in totaal 7 huishoudens kwijtschelding ontvangen.

Kostendekkendheid van tarieven

Onderstaande tabel toont de mate van kostendekkendheid die in 2022 is gerealiseerd.

	Begroot baten 2022	Werkelijk baten 2022	Saldo 2022	Werkelijk lasten 2022	Dekkings-percentage 2022
Bestemmingsbelastingen					
Afvalstoffenheffing	202.569	192.932	-9.637	192.098	100%
Rioolheffing	159.975	158.840	-1.135	149.663	106%
subtotaal	362.544	351.772	-10.772	341.761	103%
Retributies					
Rijbewijzen/reisdocumenten	15.165	19.781	4.616	40.445	49%
Huwelijken/Burg stand	18.550	17.033	-1.517	57.844	29%
APV-vergunningen	1.200	376	-825	6.500	6%
Begraafrechten	50.000	58.100	8.100	118.163	49%
Omgevingsvergunning	50.000	49.350	-650	51.636	96%
subtotaal	134.915	144.639	9.724	274.588	53%
Totaal	**497.459**	**496.411**	**-1.048**	**616.349**	**81%**

Ten aanzien van afvalstoffenheffing en rioolrecht wordt de kostendekkendheid van de tarieven (100%) berekend op basis van de begroting. Afwijkingen op realisatie worden als onderdeel van het rekeningresultaat beschouwd en niet verrekend met een egalisatiereserve.

Verder geldt dat door de kleine schaal van Rozendaal een groot aantal leges niet kostendekkend is te krijgen. Dit geldt met name voor de rijbewijzen/reisdocumenten en de APV-vergunningen. Daarnaast is er door die kleine schaal soms ook sprake van een uitschieter naar boven (> 100%), in 2022 is daarvan geen sprake.

Lokale lastendruk

In onderstaande tabel is te zien hoe de lokale lastendruk zich heeft ontwikkeld, ook ten opzichte van de andere gemeenten. De gemeente op rang 1 heeft de laagste gemeentelijke woonlasten. Te zien is dat Rozendaal ten opzichte van andere gemeenten steeds goedkoper wordt waardoor wij stijgen op de ranglijst. De relatief slechte klassering voor de lasten van woningeigenaren heeft te maken met de hoge woningwaarde in Rozendaal. De cijfers zijn ontleend aan de atlas lokale lasten van Coelo.

Jaar	Eigen woning			Huurwoning		
	eenpersoons-huishouden	meerpersoons-huishouden	Ranglijst Coelo	eenpersoons-huishouden	meerpersoons-huishouden	Ranglijst Coelo
2020	982	1011	365	226	255	45
2021	1005	1036	350	244	275	37
2022	1052	1084	314*	251	283	37*

** hoogste in rang is 349 respectievelijk 354*

De cijfers zijn ontleend aan de atlas lokale lasten van Coelo (Centrum voor onderzoek van de economie van de lagere overheden).

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen geeft antwoord op de vraag in hoeverre een gemeente in staat is om niet afgedekte risico's op te vangen met gereserveerde financiële middelen (weerstandscapaciteit). Voldoende weerstandsvermogen zorgt ervoor dat de uitvoering van taken en het voorzieningenniveau bij financiële tegenslagen gegarandeerd blijven. Voldoende weerstandsvermogen gaat over twee vragen:

1. Welke risico's lopen we?
2. Wat is de beschikbare weerstandscapaciteit?

Risico's

Een risico is de kans op het optreden van een gebeurtenis met een negatief gevolg voor de gemeente. Een gemeente loopt tal van risico's die we in meer of mindere mate kunnen inschatten en beheersen. Gemeentelijke risico's kunnen voortkomen uit de politiek, de aansprakelijkheid, de strategie, financiële samenwerking, het bedrijfsproces en het milieu. Daarnaast zijn zaken als verbonden partijen, open einde regelingen en grondexploitaties bekende onderwerpen waar de gemeente belangrijke risico's loopt.

Risicoprofiel

Er zijn meer methoden om een gekwantificeerd risicoprofiel op te stellen, uiteenlopend van meer wetenschappelijke methoden tot meer praktische modellen. Voor alle methoden geldt dat ze geen 100% garantie bieden op volledigheid. Het gaat er immers om risico's zo goed mogelijk te benoemen waar nog niet op één of andere manier in is voorzien. De eigenschap van een risico is echter dat men niet weet wat, wanneer of hoe het zich aandient. Voor deze paragraaf kiezen we voor een pragmatische aanpak. Basis voor het risicoprofiel is een organisatie brede inventarisatie van risico's die twee maal per jaar plaatsvindt (begroting en rekening). Deze hebben we zo goed mogelijk gekwantificeerd en voorzien van een risicoscore (kans x impact), op basis van de volgende tabellen.

Kans	***Score***
Gering (minder dan 1 x per 4 jaar)	1
Gemiddeld (ongeveer 1 x per 4 jaar)	3
Hoog (minimaal 1 x per jaar)	5

Financieel gevolg	***Score***
Gering (< 0,1% omzet = < € 4.000	1
Beperkt (> 0,1% omzet < 0,5 % omzet = tussen € 4.000 en € 20.000)	2
Groot (> 0,5 % omzet = > € 20.000)	3

Omzet: lasten programma's Rozendaal (begroting 2022: afgerond structureel € 4,6 miljoen)

De risicoscore komt tot stand door de kans te vermenigvuldigen met de impact. Hoe hoger de score hoe groter het risico. De uitkomst zetten we af tegen de volgende tabel:

Ranking	***Gevolg***
Scores >= 10	Hoog risico. Als het een financieel risico betreft dient weerstandsvermogen aanwezig te zijn.
5 < Scores < 10	Beperkt risico. Als het een structureel financieel risico betreft wordt deze voor 25% meegeteld voor het aanhouden van een weerstandsvermogen (spreiding over 4 jaar). Een incidenteel risico wordt voor 50% meegenomen.
Scores < 5	Gering risico. Voor zover het financiële gevolgen betreft worden die geacht binnen de reguliere bedrijfsvoering gedragen te kunnen worden.

De risicoscore houdt ook rekening met het feit dat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. Wanneer hiermee geen rekening wordt gehouden is de kans groot dat een behoorlijk deel van het vermogen (ofwel algemene reserve) onnodig geblokkeerd wordt.

Structureel of incidenteel

Van belang is onderscheid te maken tussen risico's met structurele en incidentele effecten, in het profiel is dit onderscheid ook aangebracht. Risico's met structurele effecten hangen meestal samen met de bedrijfsvoering zoals rente of hogere kosten vanwege een hoger aantal bijstandontvangers. Wanneer dit soort risico's zich voordoen dienen ook structurele maatregelen genomen te worden door ze mee te nemen in het financieel meerjarig perspectief. Het kan zijn dat het perspectief hiervoor op korte termijn geen ruimte biedt en dat moet worden omgebogen binnen de begroting. Om die reden wordt het risico voor 100% meegenomen wanneer het hoog is en voor 25% wanneer het beperkt is om het eerste jaar eventueel te overbruggen met behulp van het weerstandsvermogen. Wanneer zich een incidenteel risico voordoet dient deze in principe ineens ten laste van de weerstandscapaciteit gebracht te worden, wanneer deze niet kan worden opgevangen in het rekeningresultaat.

Uit het profiel valt op te maken dat op verschillende manieren rekening wordt gehouden met de verschillende risico's. Wanneer met alle risico's voor 100% rekening gehouden zou worden zou een gemeente een onevenredig deel van haar reserves moeten blokkeren, het is immers niet reëel dat alle risico's zich gelijktijdig voordoen.

Weerstandscapaciteit

Voor een oordeel over ons weerstandsvermogen is naast het risicoprofiel ook een inschatting van onze weerstandscapaciteit nodig, ook hierbij wordt in principe onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele middelen. Bronnen van weerstandscapaciteit zijn de algemene reserve, vrij aanwendbare bestemmingsreserves, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorziene uitgaven.

Stille reserves kunnen hierbij ook een rol spelen. Het betreft eigendommen die lager zijn gewaardeerd (boekwaarde) dan de waarde in het economisch verkeer (bij gebouwen is uitgegaan van de WOZ-waarde met peildatum 1-1-2022). Omdat deze niet onmiddellijk in een feitelijk dekkingsmiddel kunnen worden omgezet, laten we deze bij de berekening van de weerstandscapaciteit buiten beschouwing. We benoemen deze wel zoals voorheen.

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2022	Economische waarde	Stille reserve
Kerklaan 1 en 3	0	1.304.000	1.304.000
Werf	0	147.000	147.000
Obligaties	142.941	144.070	1.129
Totaal			**1.452.129**

Er is nog maar beperkt sprake van stille reserves. Het gebouw aan de Kerklaan en de Werf zijn immers nodig voor de 'bedrijfsvoering' en zijn zodoende niet eenvoudig te gelde te maken.

Structureel

Dit wordt met name gevormd door de onbenutte belastingcapaciteit (en dan met name OZB aangezien er al voor 100% dekking is gekozen voor afval en riool) en het bedrag voor onvoorzien. De onbenutte belastingcapaciteit kan berekend worden door aansluiting te zoeken bij artikel 12 van de financiële verhoudingswet.

Artikel 12

Bij een eventuele 'artikel 12-aanvraag' geldt ook een normtarief voor de OZB als één van de toelatingseisen. In dat geval dient een gemeente minimaal 20% meer OZB te heffen dan het landelijk gemiddelde. Op basis van die norm bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit voor de gemeente Rozendaal ongeveer € 360.000.

Echter, de feitelijke hoogte van de onbenutte belastingcapaciteit (behoudens een artikel 12-aanvraag) is vooral een politieke keuze. Op basis van het gewenste financiële beleid (OZB verhoging zoveel mogelijk beperken tot

inflatiestijging) is er feitelijk geen onbenutte belastingcapaciteit. Om die reden wordt voor de bepaling van de structurele weerstandscapaciteit alleen het bedrag voor onvoorzien meegenomen.

Incidenteel

De incidentele weerstandscapaciteit wordt bepaald door de som van alle reserves waaraan nog geen specifieke bestemming is gegeven en eventuele bestemmingsreserves zonder concrete verplichting die daardoor her-bestemd kunnen worden. Voor de berekening van de weerstandscapaciteit beperken we ons tot de algemene reserve. De overige reserves hebben in principe allemaal een bestemming waarvan het niet wenselijk is om deze opnieuw te bestemmen. Het genoemde bedrag betreft de stand per ultimo 2022 (balansdatum).

Structureel	
Onbenutte belastingcapaciteit	0
Onvoorzien	10.000
subtotaal structureel	10.000
Incidenteel	
Algemene reserve	4.321.436
Totale weerstandscapaciteit	4.331.436

Risicoprofiel

De onderstaande tabel betreft de risico-indicatie zoals gehanteerd bij begroting en jaarrekening 2022. Deze inventarisatie wordt vanaf 2022 twee keer per jaar herzien.

Onderwerp	Risico/oorzaak	Beheersmaatregel	K	I	Bedrag	Risico score	%	Bedrag
Open einde regelingen								
WWB	Meer aanvragen	Geen, conjunctuurgevoelig	3	2	15.000	6	25%	3.750
WMO	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid aan te passen	3	2	30.000	6	25%	7.500
Jeugdzorg	Meer aanvragen	Geen, wel optie om beleid (gedeeltelijk) aan te passen	3	3	50.000	6	100%	50.000
Leerlingenvervoer	Meer aanvragen	Geen	3	3	15.000	9	25%	3.750
Overige risico's met structureel effect								
Algemene uitkering	Samen trap af	Geen	3	3	100.000	9	25%	25.000
Renterisico (uitgaven)	Schommelingen op de geld- en kapitaalmarkt	Op dit moment geen lening en anders wordt dit risico afgedekt via de renterisiconorm	1	1	0	1	0%	0
Renterisico (inkomsten)	Daling van rentevergoeding over uitgezette eigen middelen	Feitelijk geen gezien de verplichting tot schatkistbankieren. Momenteel lage rentevergoeding	1	1	0	1	0%	0
Kapitaalgoederen	Onvoorzien en onverwacht onderhoud aan gebouwen of wegen	Actuele beheerplannen en periodiek inspectie	3	3	50.000	9	25%	12.500
Verduurzaming vastgoed/t	Verplichtingen tot verduurzaming kunnen aanzienlijke kosten veroorzaken	Anticiperen op regelgeving en ontwikkelingen meenemen in de begroting	3	3	50.000	9	25%	12.500
Klimaat/droogte	Door verandernd klimaat ontstaan er problemen met vegetatie, riool en water	Anticiperen op wetgeving en ontwikkelingen en meenemen in de begroting	3	3	100.000	9	25%	25.000
Kortleven pensioen wethouders	Het vroegtijdig overlijden van een (ex) bestuurder kan financiele consequenties hebben (verzekerbaar)	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	1	3	50.000	3	0%	0
Wachtgeldverplichtingen bestuurders	Bij mutaties in het college kunnen wachtgeldverplichtingen ontstaan	Verzekeren danwel opvangen binnen weerstandsvermogen	2	3	90.000	6	25%	22.500
Juridische procedures	Bewaren en rechtszaken bij projecten	Binnen projectplannen en	3	2	15.000	6	25%	3.750
Gemeenschappelijke regelingen	Het algemeen bestuur kan besluiten nemen met financiele consequenties waaraan de gemeente vanwege de constructie gehouden is	Feitelijk niet aanwezig	5	3	50.000	15	100%	50.000
Personeel	Lastig vervulbare vacatures waardoor externe inhuur noodzakelijk is	Aantrekkelijke werkgever blijven	3	3	50.000	9	25%	12.500
Veranderende wetgeving	Aanpassing in wetgeving leveren kosten op die niet altijd voldoende worden gecompenseerd	Anticiperen op ontwikkelingen	3	3	50.000	9	25%	12.500
							subtotaal structureel	**241.250**
Risico's met incidenteel effect								
Ramp c.q. groot incident	Gemeente wordt door bijvoorbeeld het ministerie niet volledig gecompenseerd voor de kosten die gemaakt zijn	Feitelijk niet aanwezig	3	3	50.000	9	50%	25.000
Rechtspositionele consequenties	Binnen elk bedrijf kunnen situaties aan de orde zijn waarbij er kosten optreden voor besluiten met rechtspostionele consequenties. De gemeente is hiervoor eigen-risico-drager.	Voorziening voor treffen dan wel opvangen binnen weerstandsvermogen	3	3	75.000	9	50%	37.500
Personeel	Langdurige uitval door ziekte	Goede begeleiding zieke werknemers	3	3	50.000	9	25%	12.500
ICT	Hacks, privacyissues, uitval systemen	Beveiliging op orde, bewustwording	3	3	100.000	9	25%	25.000
Schades	Schade door eigendommen van de gemeente (bijvoorbeeld door bomen)	In principe geldt hiervoor de aansprakelijkheidsverzekering van de gemeente, echter er is altijd een risico dat het niet past binnen de voorwaarden, bijvoorbeeld het niet uitvoeren van inspecties	2	3	30.000	6	50%	15.000
Planschade	Niet binnen de exploitatieovereenkomst af te dekken planschaden	Feitelijk niet aanwezig	2	3	25.000	6	50%	12.500
							subtotaal incidenteel	**127.500**
							Totaal	**368.750**

Weerstandsratio

Deze confrontatie van risicoprofiel en weerstandscapaciteit is opgenomen in de volgende tabel. Het vervolgens gepresenteerde overzicht geeft aan hoe de ratio gewaardeerd kan worden.

Weerstandsvermogen		Beschikbaar		Benodigd
Structureel	A	10.000	B	241.250
Incidenteel	C	4.321.436	D	127.500
Totaal	E	4.331.436	F	368.750
Structureel (A/B)		0,04		
Incidenteel (C/D)		33,89		
Totaal (E/F)		11,75		

Ratio	Waardering
> 2,0	uitstekend
1,5 - 2,0	ruim voldoende
1,0 - 1,5	voldoende
0,8 - 1,0	matig
0,6 - 0,8	onvoldoende
< 0,6	ruim onvoldoende

Conclusie

De weerstandsratio van 11,75 is meer dan uitstekend, waarbij de stille reserves niet in de berekening zijn meegenomen.

De gemeente Rozendaal is hiermee uitstekend in staat om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het voorzieningenniveau in gevaar uitkomt. Bij materiële tegenvallers van structurele aard is er zodoende ook voldoende tijd om de maatregelen in kaart te brengen die nodig zijn om een structureel evenwicht tot stand te brengen.

Daarnaast is voor financiële tegenvallers binnen het sociaal domein nog steeds een afzonderlijke bestemmingsreserve van ruim € 280.000 aanwezig waarmee in de berekening van de weerstandscapaciteit geen rekening is gehouden.

Staat van Reserves en Voorzieningen (inclusief toelichting op mutaties)

Overzichtstabel

	Saldo 1-1-2022	Onttrek-kingen	Toevoe-gingen	Saldo 31-12-2022	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.219.491	362.527	464.471	4.321.435	757.815
subtotaal A	**4.219.491**	**362.527**	**464.471**	**4.321.435**	**757.815**
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	25.959	5.000		20.959	0
Reserve sociaal domein	132.644	48.682	200.000	283.962	0
Reserve gemeentelijke gebouwen	89.253		6.686	95.939	0
Reserve digitalisering	164.358	103.334		61.024	28.666
Reserve fietspaden	145.706	82.442		63.264	63.264
Reserve wegen	92.187		3.221	95.408	0
Reserve begraafplaats	18.913			18.913	0
Reserve dekking kapitaallasten	4.320.722	190.327	744.937	4.875.332	4.875.332
Reserve energietransitie	216.575	79.424	0	137.152	137.152
subtotaal B	**5.206.317**	**509.208**	**954.844**	**5.651.952**	**5.104.413**
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	925.000	48.295	99.295	976.000	0
Voorziening pensioenen wethouders	352.793	22.880	2.216	332.129	0
subtotaal C	**1.277.793**	**71.174**	**101.510**	**1.308.129**	**0**
Totaal	**10.703.601**	**942.910**	**1.520.825**	**11.281.516**	**5.862.228**

A. Algemene reserve

Vrije algemene reserve

Doel	Weerstandsvermogen en dekking van incidentele kosten c.q. projecten.
Claim	Niet alle besluiten die ten laste komen van de algemene reserve zijn op 31 december 2022 volledig uitgevoerd. Voor het restant daarvan rust er nog een claim op een aantal reserves. Het gaat om een totaalbedrag van € 942.000 dat beschikbaar is gesteld voor verschillende kredieten. De voornaamste kredieten zijn: bijdrage Openluchttheater De Pinkenberg, fietspad Kluizenaarsweg, planschades en een aantal kredieten inzake ruimtelijke ordening.
Mutatie	In 2022 is de uitvoering van diverse raadsbesluiten ten laste van de algemene reserve gebracht. Het gaat hierbij zowel om besluiten uit 20212als eerdere jaren. Naast de toevoeging van het resultaat 2021 ad € 464.471 was in 2022 sprake van de volgende onttrekkingen: Digitale agenda 95.829 (Pr. 0) Routebureau wandelnetwerk 6.000 (Pr. 2) Pannaveld 4.723 (Pr. 4) Plantvakken Steenhoek 13.750 (Pr. 5) Planschades 66.053 (Pr. 8) Partiele herziening bestemmingsplan dorpscchool 1.139 (Pr. 8) Bestemmingsplan Dorpsschool 758 (Pr. 8) Omgevingswet 2.125 (Pr. 8) Fietspad kluizenaarsweg 171.950 (Pr.2) **Totaal** **362.527**

B. Bestemmingsreserves

1. Reserve monumenten

Doel	Bekostiging van verleende subsidies aan inwoners ten behoeve van monumentenzorg.
Claim	N.v.t.
Mutatie	In 2022 is één monumentensubsidie verleent voor een bedrag van € 5.000.

2. Reserve sociaal domein

Doel	Opvang van eventuele tegenvallers in het sociaal domein en/of egalisatie van de kosten voor de WWB.
Claim	N.v.t.
Mutatie	Een deel van het jaarrekening resultaat 2021 is toegevoegd aan deze reserve. De onttrekking van€ 48.682 betreft de kosten voor de inhuur op het sociaal domein.

3. Reserve gemeentelijke gebouwen

Doel	Opvang van kosten van vervanging van inventaris, (ICT)apparatuur. Daarnaast worden voortaan de kosten van het schilderwerk en overig groot onderhoud voor het gemeentehuis aan deze reserve onttrokken.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging komt voort uit de notitie reserves en voorzieningen (nota R&V) en betreft de jaarlijkse storting ten behoeve van het schilderwerk. De toevoeging komt voort uit de notitie reserves en voorzieningen (nota R&V) en betreft de jaarlijkse storting ten behoeve van het schilderwerk.

4. Reserve digitalisering

Doel	Opvang van kosten/investeringen op het gebied van digitalisering (basisregistraties, digitale ontsluiting van gegevens, koppelingen met landelijke registraties e.d., geen hardware)
Claim	De eerdere claim met betrekking tot een investering voor de invoering van het DMS (Document management system)
Mutatie	De kosten voor het DMS zijn onttrokken (€ 103.334)

5. Reserve fietspaden

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud fietspaden.
Claim	Dit betreft het krediet voor het fietspad Kluizenaarsweg zoals dat in de raad van december 2021 beschikbaar is gesteld.
Mutatie	Er is een onttrekking gedaan van € 82.442. Dit betreft kosten voor het fietspad Kluizenaarsweg.

6. Reserve wegen

Doel	Deze reserve dient ter opvang van kosten groot onderhoud wegen.
Claim	N.v.t.
Mutatie	De toevoeging betreft de jaarlijkse dotatie ten behoeve van het wegenonderhoud van geasfalteerde wegen.

7. Reserve begraafplaats

Doel	Opvang van kosten voor het op peil houden van de begraafplaats en het onderhoud van de paden.
Claim	N.v.t.
Mutatie	N.v.t.

8. Reserve dekking kapitaallasten

Doel	Bij de invoering van het BBV is de systematiek van dekking van afschrijvingen gewijzigd. Voorheen werden sommige investeringen direct uit een reserve/voorziening gedekt. Conform de voorschriften moet eerst worden geactiveerd. Vervolgens worden de afschrijvingslasten van een investering (die t.l.v. een reserve is gebracht) uit de reserve geboekt. Deze reserve is in feite de som van de toekomstige afschrijvingen.
Claim	In feite zijn alle middelen in deze reserve een claim voor de toekomstige afschrijvingslasten.
Mutatie	In 2022 is er ruim € 544.000 toegevoegd aan deze reserve ten behoeve van de toekomstige afschrijvingslasten van het fietspad Kluizenaarsweg en de investeringen in riolering (relining en goot). Tevens is uit het jaarrekeningsaldo 2021 een bedrag van € 442.250 toegevoegd. Daar wordt met de resultaatbestemming van deze jaarrekening nog € 259.000 aan toegevoegd (winst De Del). De onttrekkingen betreffen de afschrijvingen van investeringen die eerder zijn gedaan. De grootste daarvan betreft de nieuwe Dorpsschool. De totale onttrekking voor de egalisatie van die kapitaallasten bedraagt € 190.000.

9. Reserve energietransitie

Doel	De reserve kan worden ingezet voor een breed aantal maatregelen met als doel Rozendaal op lange termijn klimaatneutraal. Wanneer de plannen (en hoogte van de investeringen) meer concreet zijn vindt een dotatie vanuit de algemene reserve plaats. Die storting kan worden aangevuld met aanvullende middelen die het rijk beschikbaar stelt om bij te dragen vanuit het Interbestuurlijk Programma.
Claim	De claims betreffen het krediet voor de uitvoering van de energietransitie in 2022 en het restant van het beschikbaar gestelde budget voor de klimaatsubsidies.
Mutatie	In 2022 bedragen de programmakosten afgerond € 47.000 en de verstrekte subsidies € 32.000. Beide bedragen zijn ten laste van deze reserve gebracht.

C. Voorzieningen

Voorziening riolering

Deze voorziening dient ter dekking van kosten groot onderhoud en vervanging. Op basis van het verbrede gemeentelijk rioleringsplan. Jaarlijks wordt er gestort conform het vGRP. Betreft de jaarlijkse dotatie aan de voorziening voor de toekomstige rioolinvesteringen op basis van het rioleringsplan (hiermee is in het tarief rekening gehouden).

Voorziening pensioen wethouders

De toekomstige pensioenverplichtingen en wachtgeldverplichtingen worden ten laste van deze voorziening gebracht. Naast storting van ingehouden pensioenpremies, heeft de jaarlijkse berekening uitgewezen dat er een bedrag van € 22.800 moest worden vrijvallen om de voorziening op het juiste peil te brengen. De rekenrente verklaard de onttrekking.

Overige financiële kengetallen

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) verplicht gemeenten met ingang van het begrotingsjaar 2016 een basisset van vijf financiële kengetallen op te nemen. Doel is in 1 oogopslag de gemeenteraad meer inzicht te bieden in de financiële positie van de gemeente.

Financiële kengetallen	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021	Gelderland*
Netto schuldquote	-107%	**-128%**	-100%	67%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-107%	**-128%**	-100%	59%
Solvabiliteitsratio	79%	**81%**	79%	29%
Kengetal grondexploitatie	0%	**0%**	5%	6%
Structurele exploitatieruimte	10%	**-2%**	-12%	1%
Belastingcapaciteit	120%	**120%**	123%	103%

* ter vergelijking gemiddelde van Gelderland toegevoegd, betreffen begrotingscijfers 2022

Betekenis van de kengetallen

Net als bij het weerstandsvermogen gelden ook voor deze kengetallen geen harde normen. Wel zijn er algemene bandbreedtes waarmee een indruk kan worden verkregen over de waarde van het kengetal, de Provincie Gelderland heeft bijvoorbeeld de volgende categorieen aangeduid:

	Categorie A Voldoende	Categorie B Matig	Categorie C Onvoldoende
Netto schuldquote	< 90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	< 90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	>50%	20%-50%	<20%
Kengetal grondexploitatie	<20%	20%-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr en Mrj >0%	Begr of Mrj >0%	Begr en Mrj <0%
Belastingcapaciteit	<95%	95%-105%	>105%

Netto schuldquote inclusief alle verstrekte leningen

Beide zijn voor Rozendaal gelijk omdat er geen door verstrekte geldleningen aan bijvoorbeeld woningcorporaties zijn. De netto schuldquote geeft het niveau aan van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen en geeft daarmee een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 90% (groen), oranje is hoog en rood betekent gevarenzone, het gemeentebestuur moet er dan werk van maken om de schuld te verlagen. In Rozendaal is de schuldquote onverminderd uitstekend, de lagere score ten opzichte van de begroting komt door vertraging in de ontvangsten voor de kavels op De Del.

Solvabiliteitsratio

Het solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin Rozendaal in staat is op de lange termijn aan haar financiële verplichtingen te voldoen, ook deze is onverminderd hoog.

Kengetal grondexploitatie

De grondexploitatie kan een grote invloed op de financiële positie van een gemeente hebben (zowel positief als negatief). Dit kengetal geeft een indicatie van het relatieve belang van de grondexploitatie voor Rozendaal. Het percentage is de waarde van bouwgronden in relatie tot de totale baten exclusief de reserves.
In het kengetal zijn alleen de daadwerkelijk gerealiseerde cijfers opgenomen. Ten opzichte van vorige jaren is dit kengetal verbeterd omdat nu de inkomsten binnen komen en de boekwaarde daalt.

Structurele exploitatieruimte

Aan de hand van dit kengetal kan het structurele en reële evenwicht van de begroting beoordeeld worden. Een percentage van 0% betekent een sluitende begroting, een positief percentage wil zeggen dat er begrotingsruimte is. In dit geval biedt het financieel meerjarig perspectief bij de begroting dan ook een betere indicatie.

Belastingcapaciteit
De ruimte die een gemeente heeft om haar belastingen te verhogen kan worden gerelateerd aan de totale woonlasten. De woonlasten worden bepaald aan de hand van de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing voor een woning met een gemiddelde WOZ-waarde in Rozendaal. De gemiddelde WOZ waarde in Nederland bedroeg in 2021 € 368.000 en in Rozendaal € 612.000. Dat is dan ook de voornaamste reden voor het hoge percentage. Dit zegt dus niets over de uiteindelijke belastingcapaciteit. Zoals elders in deze paragraaf aangegeven is dat een politieke keuze (gerelateerd aan de 'Artikel 12-norm' bedraagt die capaciteit ongeveer € 360.000).

Berekening van de kengetallen

	Kengetal	Rekening 2022	Begroting 2022	Rekening 2021
	1A Netto Schuldquote (incl. verstrekte leningen)			
A	Vaste schulden (cf art 46 BBV)	0	0	0
B	Netto vlottende schuld (cf art 48 BBV)	1.005.976	700.000	1.058.038
C	Overlopende passiva (cf art.49 BBV)	389.078	75.000	398.765
D	Financiële activa (cf. art 36 lid d, e en f)	1.943.101	1.693.486	1.638.449
E	Uitzettingen < 1 jaar	5.086.286	4.445.719	5.269.929
F	Liquide middelen (cf.art 40 BBV)	41.813	25.000	35.703
G	Overlopende activa (cf art. 40a BBV)	205.269	50.000	374.226
H	Totale baten (cf. art. 17 lid c BBV excl mut.reserves)	5.480.135	4.262.071	5.874.732
	Netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%	**-107%**	**-128%**	**-100%**
	2. Solvabiliteitsratio			
A	Eigen vermogen (cf art 42 BBV)	10.421.769	9.177.324	10.532.530
B	Balanstotaal	13.124.952	11.372.788	13.267.126
	Solvabiliteit (A/B) x 100%	**79%**	**81%**	**79%**
	Kengetal grondexploitatie			
A	Niet in exploitatie genomen bouwgronden (cf art 38 lid a punt 1 BBV)	0	0	0
B	Bouwgronden in exploitatie	0	0	269.479
C	Totale baten cf art 17 lid c BBV (excl mut.reserves)	5.480.135	4.262.071	5.874.732
	Grondexploitatie (A+B)/C x 100%	**0%**	**0%**	**5%**
	Structurele exploitatieruimte			
A	Structurele lasten	5.322.687	4.359.432	5.386.578
B	Structurele baten	5.699.044	4.198.071	4.605.106
C	Totale structurele toevoegingen aan reserves	9.907	96.742	83.558
D	Totale structurele onttrekkingen aan reserves	190.326	178.979	179.889
E	Totaal baten	5.480.135	4.262.071	5.874.732
	Structurele exploitatieruimte (((B-A)+(D-C))/E x 100%	**10,2%**	**-1,9%**	**-11,7%**
	Belastingcapaciteit, woonlast meerpersoonshuishouden			
A	OZB lasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde	581	517	536
B	Rioolheffing voor een gezin	220	220	220
C	Afvalstoffenheffing voor een gezin	283	283	244
D	Eventuele heffingskorting	0	0	0
E	Totaal woonlasten voor een gezin bij gemiddelde WOZ-waarde (A+B+C-D)	1084	1020	1000
F	Woonlasten landelijk gemiddelde voor gezin in 2019*	905	852	810
	Woonlasten t.o.v. landelijk gemiddelde jaar ervoor (E/F) x 100%	**120%**	**120%**	**123%**

De berekende woonlast (F) wordt gepresenteerd vanuit het perspectief van de belastingbetaler, het betreft immers ook de feitelijke aanslag. Binnen de algemene uitkering wordt er echter (via een korting gebaseerd op de WOZ-waarde) vanuit gegaan dat een gemeente met een gemiddelde hoge WOZ-waarde in staat is meer eigen inkomsten te genereren via de OZB (hier bestaat een relatie met de onbenutte belastingcapaciteit). Om die reden komt het percentage hoog uit, wanneer het OZB-% vergeleken zou worden met het OZB-% van andere gemeenten ligt dat onder het landelijk gemiddelde.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De gemeente Rozendaal beslaat een oppervlakte van 2.795 hectare. Hier wonen, werken en recreëren mensen waarvoor een aantal zogenaamde kapitaalgoederen nodig zijn. In deze paragraaf geven we inzicht in de onderhoudstoestand en de kosten van onze belangrijkste groepen kapitaalgoederen (wegen, riolering/water, openbare verlichting, groen en gebouwen). Onderhoud van kapitaalgoederen beslaat een substantieel deel van de begroting. Een goed overzicht is daarom van belang voor een juist inzicht in de financiële consequenties ervan. De lasten hiervan komen in verschillende programma's tot uitdrukking.

Beleid voor beheer kapitaalgoederen

Voor het onderhoud hanteerden we in 2022 de volgende plannen:

Nota	Jaar van vaststelling/beoordeling
Onderhoudsinventarisatie wegen (2015 -2024)	2018
Onderhoudsplan riolering (2023 - 2027)	2022
Groenvisie	2022

Wegbeheer

Als uitvloeisel van het coalitieakkoord is in 2018 besloten om op het moment van onderhoud voor de binnenwegen het asfalt te vervangen door klinkers. Dat betekent dat die kosten voortaan geactiveerd worden en als kapitaallast in de meerjarenbegroting worden opgenomen. Voordat tot daadwerkelijke uitvoering van het wegbeheer wordt overgegaan wordt ook het riool geïnspecteerd om te beoordelen of er 'werk met werk' gemaakt kan worden en voorkomen we dat niet veel later diezelfde weg weer open moet voor periodiek onderhoud aan het riool. In 2022 is er het groot onderhoud voor het fietspad Kluizenaarsweg uitgevoerd. Tevens zijn afrondende werkzaamheden uitgevoerd op de Kerklaan.

Financieel

Exploitatie (zie ook programma 2)

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Programma 2				
2.1 Verkeer en vervoer	132.253	135.253	166.947	-31.694

Investeringen (zie ook overzicht investeringen en kredieten)

Jaar	Krediet*	Uitgegeven t/m 2021	Uitgegeven in 2022	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking
1	2	3	4	5	6	7	8	
Programma 2								
Verkeersveiligheid	2020	27.500	9.385	0	9.385	18.115	0	18.115
Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	5.000	0	5.000	25.000	25.000	0

Riolering

In 2022 is het laatste verbreed rioleringsplan (vGRP) 2023 - 2027 vastgesteld. Dit plan is de uitvoering van de wettelijke verplichting dat de gemeente een rioleringsplan moet hebben. In dit plan zijn de normen bepaald voor de kwaliteit van het onderhoud en milieu en wordt aangegeven welke investeringen jaarlijks nodig zijn om aan de gestelde voorwaarden uit het plan te voldoen. De hieruit voortvloeiende lasten zijn in de begroting verwerkt. Als blijkt dat investeringen niet direct noodzakelijk zijn, dan zullen deze investeringen worden uitgesteld.

Verder hebben metingen uitgewezen dat wij voldoen aan de basisinspanning (afkoppelen) zoals deze is opgelegd door de Provincie. Dit is vastgelegd in het BRP (Basis rioleringsplan) en getoetst door het waterschap Rijn&IJssel. Door de invoering van de Wet gemeentelijke watertaken zijn gemeenten vanaf 2008 verantwoordelijk voor de ruimtelijke inpassing van maatregelen die de waterbeheerder betreft. Daarnaast kent de wet drie zorgplichten toe aan gemeenten: afvalwater, hemelwater en grondwater. In het vGRP is met deze zorgplichten rekening gehouden. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet zal de verplichting voor het opstellen van een GRP vervallen. De zorgplichten worden wel overgenomen in de Omgevingswet.

Naast het opstellen en periodiek herzien van het vGRP (vooral ook bedoeld om tijdig de kosten voor riolering in beeld te hebben) wordt er jaarlijks zo'n 1500 meter riolering geïnspecteerd. Daaruit volgen aanbevelingen voor onderhoud dan wel herstel/vervanging zodat die activiteiten op het juiste moment worden uitgevoerd en er ook geen onnodige kosten worden gemaakt.

In 2022 is een drempelgoot en relining uitgevoerd aan de riolering.

Financieel

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Programma 7				
7.2 Riolering	135.763	135.763	157.734	-21.971

Bij riolering is sprake van een nadeel van € 22.000. Dit wordt mede veroorzaakt door de administratie verwerking van de genoemde investering van € 48.000 zoals toegelicht bij programma 7.

Gemeentegebouwen

Om het benodigde onderhoud uit te kunnen voeren is jaarlijks per gebouw een budget in de begroting opgenomen. Om deze budgetten te kunnen bepalen is een onderhoudsplanning gemaakt waarbij gebruik is gemaakt van ervaringscijfers. De budgetten in de begroting waren toereikend voor het noodzakelijke onderhoud,

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	39.280	27.826	11.454

Zie ook paragraaf Bedrijfsvoering voor een nadere toelichting.

Groenvisie

Op 31 mei 2022 heeft de gemeenteraad ingestemd met de voorgelegde groenvisie. Echter is er ook toegezegd dat er in 2023 een geactualiseerd plan opgesteld wordt. In dit plan is voor de lange termijn aangegeven waar het openbaar groen verbeterd of aangepast kan worden. Hieraan is gevolg gegeven door uitvoering van een groot aantal zaken.

	Primitieve begroting 2022	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Programma 5				
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	107.917	124.457	121.470	2.987

Zie ook programma 5 voor een nadere toelichting.

Fietspaden

In 2021 is een start gemaakt met de plannen voor de vervanging van het fietspad Kluizenaarsweg. Hiertoe is in de raad van december 2021 een voorstel gedaan. Dit fietspad zal worden uitgevoerd in beton. De uitvoering hiervan is in 2022 gebeurd. Overigens maken eventuele (kapitaal)lasten hiervoor onderdeel uit van taakveld 2.1. Verkeer en vervoer.

Water

We hebben slechts 1 beek binnen de gemeente waarmee geen bijzonder onderhoud voor de gemeente Rozendaal is gemoeid.

Paragraaf 4 Financiering

De paragraaf Financiering geeft jaarlijks inzicht in de ontwikkelingen rond de meer-jaren-financiering, het te voeren beleid op dit gebied en in de risico's die de gemeente daarbij loopt. Zoals wettelijk voorgeschreven hanteren we hiervoor een Treasurystatuut dat door de raad is vastgesteld. In het Treasurystatuut staat aan welke partijen en onder welke condities de gemeente geld mag uitlenen en bij welke partijen en onder welke condities beleggingen en financieringen kunnen plaatsvinden. De uitgangspunten zijn gebaseerd op een risicomijdend treasurybeleid. De gemeente verricht geen 'near banking'- of 'banking'-activiteiten omdat dit niet tot de kernactiviteiten van de gemeente behoort.

Risicobeheer

In deze paragraaf wordt, via onderstaande tabel, inzicht gegeven in de risico's met betrekking tot de vlottende schuld (kasgeldlimiet) en de risico's op de vaste schuld (renterisiconorm).

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is bedoeld om het renterisico op opgenomen kortlopende geldleningen tot een acceptabel maximum te beperken. Kortlopende leningen zijn immers 'goedkoper' dan langlopende leningen. Een risico hierbij is echter dat het lagere rentepercentage ook voor een korte periode van toepassing is. Om te voorkomen dat gemeenten met omvangrijke kortlopende leningen bij forse rentestijgingen in de problemen komen is er een landelijke kasgeldlimiet vastgesteld.

Kasgeldlimiet

Grondslag: omvang begroting per 01-01-2022	Rekening 2022
Omvang begroting per 1 januari 2022 (afgerond)	4.547.973
1. Toegestane kasgeldlimiet (8,5% begroting)	386.578
2. Omvang vlottende korte schuld (rekening-courant Gemeente)	1.395.055
3. Vlottende middelen (kortlopende vorderingen)	5.334.502
4. Totaal kasgeld (2) – (3)	-3.939.447
5. Toegestane kasgeldlimiet (1)	386.578
6. Overschrijding (+) / ruimte (-) onder kasgeldlimiet (4-5)	-4.326.024

Het negatieve bedrag bij de overschrijding van de kasgeldlimiet betekent in dit geval dat we ruim voldoen aan de norm van kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

Eventuele renterisico's op de langere termijn worden beheerst door de toepassing van de zogenaamde renterisiconorm. In de kern komt deze erop neer dat niet op eenzelfde moment een omvangrijke herfinanciering van langlopende leningen plaatsvindt tegen op dat moment bijvoorbeeld fors hogere rentepercentages. Met het toepassen van een renterisiconorm worden de renterisico's gespreid.

De gemeente Rozendaal kent momenteel (en dat is ook niet voorzien) geen langlopende leningen, derhalve is berekening van de norm niet aan de orde.

Uitgezette middelen

De gemeente Rozendaal heeft een goede liquiditeitspositie. In 2022 is gemiddeld een bedrag van ruim € 4,5 miljoen aangehouden bij de schatkist. In het vierde kwartaal van 2022 is begonnen met het langer vastzetten van middelen. De rente is zodanig gestegen dat er weer enig rendement behaald kan worden.

Garanties op leningen aan derden

In november 2022 is een garantstelling afgegeven ten behoeve van de nieuwbouw van het dierenasiel .Het gaat daarbij om een bedrag van € 35.200. Dit is een aflopend bedrag naar € 971,- in 2053 waarna de lening volledig is afgelost door het dierentehuis.

Wet Houdbare overheidsfinanciën (Wet HOF)

De decentrale overheden hebben door deze wet nog eens nadrukkelijk dezelfde verantwoordelijkheid als de centrale overheid opgelegd gekregen voor een gedegen begrotingsbeleid. Doel is om samen het Nederlandse begrotingstekort binnen de perken te houden. Er wordt gewerkt met het zogenaamde EMU-saldo en Europese normeringen hiervoor. Tevens is bepaald dat overtollige kasmiddelen belegd dienen te worden bij het Rijk. Dat geldt dus ook voor de gemeente Rozendaal.

Paragraaf 5 Bedrijfsvoering

Onze bedrijfsvoering richt zich op de ondersteunende diensten, die nodig zijn om de beoogde resultaten en effecten uit het beleidsplan en de programma's te bereiken. Bedrijfsvoering omvat de vakgebieden Personeel en Organisatie, Informatisering, Juridische zaken, Financiën, Automatisering, Communicatie en Huisvesting. Deze paragraaf behandelt die aspecten van de bedrijfsvoering die niet, of niet uitvoerig onder programma 0 Bestuur en ondersteuning zijn behandeld. Daarbij gaan we in op de onderdelen Planning en Control, Personeel en organisatie, Informatisering en automatisering en kosten.

5.1 Planning en control

Ontwikkeling P&C-cyclus

De laatste jaren is de inzet in de doorontwikkeling van P&C-documenten met name gericht geweest om deze richting de raad slanker, gerichter en overzichtelijker vorm te geven. Dit jaar is de inzet meer intern gericht geweest. Zo hebben we de begroting uitgewerkt in een ambtelijk bedrijfsplan en bijbehorende werkprogramma's. Hiermee sturen we op een meer planmatige aanpak van activiteiten uit de begroting.

Risicobeheersing

In de Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing schetsen we op procesniveau de risico's en geven we waar gewenst aan welke beheersmaatregel aan de orde zijn om de risico's in te dammen. We hebben deze risico-paragraaf in 2022 herzien. Door een stevige reservepositie, kunnen we de geschetste risico's goed opvangen. Dat is terug te zien in een uitstekende weerstandsratio. Bij Kadernota 2023-2027 is ingezet op een streefratio van het weerstandsvermogen om op een meer planmatige wijze de investeringen te kunnen bezien. Daarnaast hebben we diverse maatregelen uitgevoerd om risicobeheersing te vergroten. De frauderisico-analyse is eind 2022 herzien.

Rechtmatigheid

Wegens uitstel van de wijziging in de wettelijke verplichte rechtmatigheidsverantwoording is de uitvoering van deze taak later in 2022 opgepakt. We hebben binnen het boekjaar voorbereidingen getroffen om besluitvorming van de raad en verder uitvoering in 2023 op te kunnen pakken.

5.2 Organisatieontwikkeling en P&O

De doelstellingen van de organisatieontwikkeling en het P&O-beleid zijn:

- mens en organisatie verder ontwikkelen met als kernwaarden klantgerichtheid, resultaatgerichtheid en samenwerkingsgerichtheid;
- bouwen aan een toekomstbestendige gemeentelijke organisatie;
- goed werkgeverschap waarbij wij medewerkers weten te boeien en te binden.

In 2022 is het organisatie-ontwikkeltraject dat in 2020 van start is gegaan voortgezet, met de focus op borging en verankering van dat waar we in de afgelopen jaren aan gewerkt hebben. Dit betekent dat er in de beoordeling en ontwikkeling van individuele medewerkers geredeneerd wordt vanuit de waarden klantgerichtheid, resultaatgerichtheid en samenwerkingsgerichtheid. Intervisiebijeenkomsten zijn in 2022 doorgezet. Medewerkers worden gestimuleerd om zich te ontwikkelen met persoonlijke opleiding. Om dit verder te faciliteren hebben we bij de begroting 2023 het opleidingsbudget per medewerker verhoogd.

Een toekomstbestendige organisatie betekent dat we bouwen aan een robuuste organisatie. In 2022 hebben we de organisatie versterkt op enkele cruciale plekken binnen de meest kritische domeinen (sociaal domein en i-domein, zie ook programma 0). Op een aantal domeinen zijn vervolgstappen nodig. Daarover is ook met de raad gesproken in een bijeenkomst op 18 oktober.

Kengetallen P&O

Omschrijving	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020
Formatieplaatsen (fte)	12,3	11,9	11
Medewerkers (aantal)	14	13	12
Mannen (%)	64%	58%	58%
Vrouwen (%)	36%	42%	42%
Ziekteverzuim (%)	6,82%	6,81%	5,60%
Instroom (%)	7%	8%	25%
Uitstroom (%)	7%	0%	8%
Deeltijders (%)	50%	46%	42%
Leeftijd (gemiddeld)	52,4	51,1	50,6
Maximum Salarisschaal (%)	86%	85%	83%
Budget opleidingen (% loonsom)	0,64%	0,00%	5,56%

Het aantal formatieplaatsen is met 0,4 fte toegenomen, omdat we in het sociaal domein conform het besluit van de raad een adviseur in dienst hebben genomen. De omvang van het personeelsbestand blijft kwetsbaar gelet op de opgaven waarvoor wij als gemeente aan de lat staan.

In 2022 maken we gebruik van externe inhuur voor ondersteuning op in ieder geval privacy, informatieveiligheid, informatievoorziening, archiefbeheer, P&O. De gemeente maakt verder gedurende het hele jaar gebruik van medewerkers van Scalabor voor werkzaamheden in de buitendienst en schoonmaakdiensten.

Ziekteverzuim

	2022	2020	2019
Verzuimpercentage	6,8%	6,8%	5,6%
Kort (0-8 dagen)	0,7%	0,3%	1,9%
Middellang (8-43 dagen)	0,5%	0,7%	0,0%
Lang (>43 dagen)	5,5%	5,8%	3,7%

Het reguliere verzuimpercentage is in Rozendaal traditioneel laag, afgezet tegen het landelijk gemiddelde van om en nabij de 5,8%. De hogere percentages van de laatste jaren zijn deels veroorzaakt door effecten die medewerkers ondervinden als gevolg van corona besmettingen.

Integriteit

In de wet is bepaald dat het college over het gevoerde integriteitbeleid voor de ambtenaren jaarlijks verantwoording dient af te leggen aan de gemeenteraad. In 2022 is aandacht geweest voor de invoering van de Wet bevordering integriteit en functioneren decentraal bestuur (inwerkingtreding 1 januari 2023). Daarbij is geconstateerd dat de staande aanpak voor de integriteitsaanpak past binnen de kaders van die wet. Wel vergt dit blijvend aandacht bij de werving van nieuwe medewerkers. Zo vragen we een Verklaring omtrent gedrag van zowel tijdelijk externe krachten, als nieuwe interne medewerkers en hebben de nieuwe interne medewerkers de ambteed (of gelofte) afgelegd. Als onderdeel van het inwerkprogramma voor de nieuwe raad heeft een avond met de raad over integriteit plaatsgevonden.

5.3 Informatisering en automatisering

Begin 2022 heeft de raad in verschillende besluitvormingsronden budget beschikbaar gesteld voor de noodzakelijke transitie op informatievoorziening en digitalisering . De aanpak is erop gericht om de basis op orde te krijgen, te kunnen gaan voldoen aan wettelijke kaders en om de interne organisatie in staat te stellen om duurzaam grip te laten houden op de brede ontwikkelingen op het vlak van informatievoorziening en digitalisering. De aanpak hiervoor is beschreven in de Digitale Agenda 2022-2023. Over de voortgang is de raad tussentijds op de hoogte gesteld via een raadsinformatiebrief in september. In de loop van 2023, uiterlijk begin 2024, wordt de Digitale Agenda afgerond. Hierover wordt de raad t.z.t. geïnformeerd. Daarbij wordt naast de doelbereiking ook aandacht besteed aan de financiële consequenties, waaronder de kredietuitputting.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Kosten informatisering en automatisering (licenties software, kapitaallasten diverse applicaties)	162.073	111.916	50.157

5.4 Kosten bedrijfsvoering

Bij programma 0 is het taakveld Overhead opgenomen. In deze paragraaf zijn de kosten daarvan per onderdeel nader toegelicht. We zien voor wat betreft de totale overhead een stijging ten opzichte van 2021. De belangrijkste verklaringen hiervoor zijn de kosten die zijn gemaakt voor het DMS en de digitale agenda in totaal bijna € 200.000 (die overigens conform raadsbesluit ten laste van de reserves worden gebracht). Zonder deze incidentele kosten is sprake van een kostendaling van circa € 100.000.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Personeelslasten	1.299.927	1.203.429	96.498
Overige personeelslasten	25.065	34.499	-9.434
ICT	162.073	111.916	50.157
Huisvesting (inclusief baten)	39.280	27.826	11.454
Overige organisatiekosten	567.234	419.588	147.646
Tractie	46.632	50.936	-4.304
Totaal	**2.140.211**	**1.848.194**	**292.017**

Personeelslasten

Besteding budgetten eigen personeel en inhuur derden voor normale bedrijfsvoering

In het volgende overzicht staan de personeelsbudgetten voor de normale bedrijfsvoering (exclusief bestuur). We hanteren dit overzicht voor een afweging bij inhuur. In de tabel staan de reguliere personeelsbudgetten (gebaseerd op de bestaande formatie) en het inhuurbudget voor de structurele taken waar altijd al voor wordt ingehuurd.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Reguliere organisatie	1.108.331	989.055	119.276
Inhuurbudget	191.596	214.374	-22.778
Totaal	1.299.927	1.203.429	96.498

In de kostenontwikkeling is terug te zien dat er vacatureruimte is ontstaan. Het betreft daarbij de gemeentesecretaris. Daartoe is extra inhuur gepleegd om deze functie tijdelijk in te vullen.

Inhuur personeel voor projecten

Naast de inzet van extern personeel voor onze normale bedrijfsvoering zetten we extern personeel in voor projecten, bijvoorbeeld voor de energietransitie of de opvang van ontheemde Oekrainers. De kosten daarvan worden binnen de betreffende projecten gedekt.

Overige personeelslasten

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Overige personeelslasten (reis- en verblijfkosten, opleidingskosten, etc.)	25.065	34.499	-9.434

In 2022 zijn er extra kosten gemaakt voor de arbodienst (langdurige ziektegevallen) en voor reiskosten/ thuiswerkvergoeding. De thuiswerkvergoeding is een cao afspraak die ten tijde van het opstellen van de begroting nog niet bekend was.

Huisvestingslasten
De huisvesting voor het gemeentelijk personeel is voldoende. De werkplekken van het personeel zijn gemoderniseerd. Qua vergaderruimten is het gemeentehuis niet ruim bedeeld. Er wordt op de juiste wijze aandacht geschonken aan ARBO-voorzieningen. Een deel van het gemeentehuis is langjarig verhuurd aan 't Regthuys, die opbrengst is in onderstaande tabel verdisconteerd in de cijfers.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Huisvesting (energie, water, aankoop niet duurzame goederen en diensten, specifieke verbruiksgoederen, huren, verzekeringen, afschrijving), per saldo	39.280	27.826	11.454

Overige kosten organisatie (o.a. facilitaire zaken)

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
Overige organisatiekosten (repro, huishoudelijke zaken, postverzorging, inventaris, tijdschriften en abonnementen, algemene benodigdheden, contributies, verzekeringen etc.), per saldo	567.234	419.588	147.646

Doordat de kosten voor de projecten DMS en Digitale Agenda hier worden verantwoord wijken de kosten behoorlijk af van 2021. Het saldo ontstaat omdat de budgetten voor genoemde projecten niet volledig verbruikt zijn en worden doorgeschoven naar 2023.

Tractie
De kostenplaats tractie heeft betrekking op het materiaal dat in gebruik is voor onze buitendienst.

Onderdeel	Budget 2022	Werkelijk 2022	Saldo 22
Brandstof, onderhoud, belastingen, verzekeringen, etc. per saldo	46.632	50.936	-4.304

Inkoop en aanbesteding
In 2022 hebben we geoordeeld of en in hoeverre aanbestedingsprocedures nodig waren. De spendanalyse die hierop is uitgevoerd heeft niet geleid tot onrechtmatigheden.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

Inleiding
Het begrip verbonden partij is vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). In artikel 1 lid b BBV wordt het als volgt gedefinieerd: "*Een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft.*"

Wat is ons beleid?
Rozendaal is als kleine gemeente sterk afhankelijk van de samenwerking met de partners in de omgeving om aan haar doelstellingen te voldoen. Het zwaartepunt ligt daarbij op het degelijk en deugdelijk organiseren van de uitvoering van de wettelijke taken. Dit speelt in het bijzonder bij de partners Rheden en De Connectie. Maar ook andere samenwerkingsrelaties zijn essentieel voor het voldoen aan wettelijke taken. Denk aan de BVO DRAN, waar de uitvoering van het doelgroepenvervoer is belegd en de Modulaire gemeenschappelijke regeling sociaal domein. Deelname aan een verbonden partij wordt dan ook bepaald door doeltreffendheid en doelmatigheid van de uitvoering van de taak.

Op voorkomende beleidsterreinen stimuleren de hogere overheden samenwerking in een verbonden partij. Als voorbeeld geldt de jeugdzorg die na de transitie feitelijk bestaat uit drie onderdelen: de landelijke, de bovenlokale en de lokale zorg. Het rijksbeleid is erop gericht om de bovenlokale zorg onder te brengen bij gemeenten of samenwerkingsverbanden met 100.000+ inwoners. Een ander voorbeeld is de wettelijk verplichte Omgevingsdienst, waar Rozendaal taken heeft belegd van met name milieurechtelijke aard. Ook de deelname in een Veiligheidsregio en een GGD is geregionaliseerd, in ons geval de Veiligheids- en Gezondheidsdienst Gelderland Midden (VGGM).

Wat is het belang voor de gemeenteraad?
Deze paragraaf is om twee redenen van belang voor de raad. Allereerst voeren de verbonden partijen vaak beleid uit dat gemeenten in principe zelf ook kunnen uitvoeren. We dragen taken op, of over aan de verbonden partijen. Daarbij houden we veelal de uiteindelijke verantwoordelijkheid voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Voor de raad blijft er dus nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's. Daarnaast zijn er de financiële risico's die we met verbonden partijen kunnen lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen. Bij het aangaan en onderhouden van contacten met verbonden partijen is van belang om:

- af te wegen wat de meest doelmatige manier is om een taak uit te voeren;
- te bekijken welke manier de beste garantie geeft dat de taak wordt uitgevoerd zoals we voor ogen hebben;
- te zorgen dat we voldoende inhoudelijk en financieel inzicht hebben en houden in het uitvoeren van een taak.

Bestuur en toezicht
De meeste verbonden partijen van de gemeente zijn gemeenschappelijke regelingen, deze zijn gebaseerd op de wet gemeenschappelijke regelingen. Als publiekrechtelijke lichamen zijn bepalingen van Gemeentewet, Provinciewet of Waterschapswet ook voor de gemeenschappelijke regelingen van toepassing. Via vertegenwoordiging in dagelijks en/of algemeen bestuur is het toezicht (governance) geregeld. Voor de privaatrechtelijke rechtspersonen (de vennootschappen) hebben we minder instrumenten in handen. Hier maken we gebruik van de beschikbare wettelijke mogelijkheden als het stemrecht van de aandeelhouder en toezicht door raden van commissarissen.

Invloed
Over het algemeen is de invloed van de gemeente Rozendaal, vanwege de omvang en het belang, zeer klein te noemen. Van belang is voortdurend af te wegen welke bestuurlijke en ambtelijke capaciteit dan geïnvesteerd wordt in de betreffende verbonden partij gegeven dat belang. Het is ook niet altijd noodzakelijk omdat de deelname van meerdere gemeenten in gemeenschappelijke regelingen ook voor een soort natuurlijk aantal 'checks en balances' zorgt waar het gaat over bestuur en toezicht.

Overzicht verbonden partijen
Verbonden partijen worden onderscheiden in drie groepen:
1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Stichtingen en verenigingen;
3. Coöperaties en vennootschappen
4. Overige verbonden partijen

Gemeenschappelijke regelingen
Deelname in een gemeenschappelijke regeling gebeurt in de gevallen waarin de gemeente, taken waar zij verantwoordelijk voor is, niet anders dan in samenwerking met anderen kan uitvoeren, of als die samenwerking bijdraagt aan een doelmatige aanpak. De Wet gemeenschappelijke regelingen regelt deze samenwerkingsvorm. Het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen wordt meestal gevormd door een afvaardiging van de deelnemers en de besluitvorming vindt plaats op basis van meerderheidsbesluiten. In hoeverre er sprake is van overdracht van taken en daarmee van autonomie hangt sterk af van het type regeling. Voor Rozendaal geldt dat voornamelijk wordt deelgenomen in relatief lichte samenwerkingsvormen waarbij het type bevoegdheid dat wordt overgedragen (voor zover überhaupt sprake is van taakoverdracht) een uitvoerend karakter heeft.

De door de gemeente aangewezen vertegenwoordigers in de besturen informeren college en raad over relevante ontwikkelingen. De betreffende organen leggen hun begroting, rekening en andere beleidsplannen voor aan de gemeente.

Onderstaande informatie wordt gepresenteerd in lijn met de voorschriften in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). We hanteren de meest actuele (officiële) beschikbare cijfers.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 1 Veiligheid en Programma 7 Volksgezondheid en Milieu	
Openbaar belang	De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden behartigt de belangen van de gemeenten in het samenwerkingsgebied op de terreinen van: a. Brandweerzorg; b. Publieke gezondheid c. GHOR d. Rampenbestrijding en crisisbeheersing e. Gemeenschappelijke meldkamer	
Ontwikkelingen en risico's	Diverse ontwikkelingen, waaronder de wenselijke versteviging van de bedrijfsvoering VGGM-breed, de discussie over de regionale verdeling van de huisvestingskosten van de brandweer, en zaken als de krappe arbeidsmarkt en de toenemende inflatie, leiden tot voorstellen voor uitzetting van de begroting. Bij positieve besluitvorming door het AB leidt dit tot een hogere gemeentelijke bijdrage.	
Financieel belang	2022 bijdrage van € 94.940 (brandweer) en € 61.930 (GGD + JGZ 0-4)	
Bestuurlijk belang	De burgemeester en de wethouder sociaal domein zijn lid van het algemeen bestuur	
Financiële gegevens	**1-1-2022** Eigen vermogen € 7.885.000 Vreemd vermogen € 63.229.000 Resultaat 2021 € 1.730.000	**31-12-2022** Eigen vermogen € 7.806.000 Vreemd vermogen € 51.358.000 Resultaat 2022 € 707.000

Gelders Archief (GR)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Hoofdtaak van het Gelders Archief is het beheren van de archiefstukken en collecties van de gemeenten Arnhem, Renkum, Rheden, Rozendaal en de provincie Gelderland.

Ontwikkelingen en risico's	Na de reorganisaties draait het Gelders Archief met een positief resultaat. Dit heeft ertoe geleid dat er een eigen vermogen is opgebouwd	
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage voor 2022 bedroeg € 11.663.	
Bestuurlijk belang	Namens Rheden/Renkum en Rozendaal is de burgemeester van Renkum lid van het algemeen bestuur.	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 254.043 Vreemd vermogen € 20.329.852	**31-12-2022** Eigen vermogen € 462.852 Vreemd vermogen € 20.371.869

Omgevingsdienst regio Arnhem (ODRA)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 7 Volksgezondheid en Milieu en programma 8 (VHROSV)	
Openbaar belang	Gemeenschappelijke behartiging van de belangen van de deelnemers ter zake van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht. Tevens het belang van goede samenwerking tussen de omgevingsdiensten in Gelderland	
Ontwikkelingen en risico's	Op dit moment zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen en risico's.	
Financieel belang	Basistaken worden uitgevoerd tegen uurtarief op basis van jaarlijks te sluiten overeenkomsten, bijdrage 2022: € 28.853.	
Bestuurlijk belang	Eén lid algemeen bestuur uit Rozendaal. Eén lid dagelijks bestuur (wethouder Renkum) namens Doesburg, Renkum, Rheden en Rozendaal	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 1.014.500 Vreemd vermogen € 6.446.500	**31-12-2022** Eigen vermogen € 862.900 Vreemd vermogen € 5.825.200

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen (BVO DRAN)		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 4 Onderwijs en programma 6 Sociaal domein	
Openbaar belang	Adequaat en efficiënt vervoer van diverse doelgroepen	
Ontwikkelingen en risico's	Op dit moment zijn er geen noemenswaardige ontwikkelingen en risico's.	
Financieel belang	De Rozendaalse bijdrage in 2022 bedroeg € 43.011 (afrekening 2022 DRAN).	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het bestuur, de wethouder sociaal domein	
Financiële gegevens	**31-12-2022** Eigen vermogen € 0 Vreemd vermogen € 9.985.100	**31-12-2021** Eigen vermogen € 0 Vreemd vermogen € 10.607.584

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein regio Centraal Gelderland (MGRSD)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 6 Sociaal domein
Openbaar belang	Regio Centraal Gelderland is een samenwerkingsverband van 11 gemeenten in het sociaal domein. Gezamenlijk wordt de transformatie in het sociaal domein zo goed mogelijk vorm gegeven met als doel optimale dienstverlening voor de inwoners. Rozendaal draagt bij aan de onderdelen Beheer, Inkoop, Regionaal Bureau Leerlingzaken, Werkgevers ServicePunt en Werkgeverschap SW.
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen en risico's te melden.
Financieel belang	2022 gecumuleerde Rozendaalse bijdrage van € 77.231

Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de wethouder financiën. Deze heeft één stem. De wethouder Sociaal Domein heeft zitting in de bestuurscommissies die onderdeel uitmaken van de MGR.	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 699.000 Vreemd vermogen € 4.362.000	**31-12-2022** Eigen vermogen € 685.000 Vreemd vermogen € 4.388.000

Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen (GRMAN)		
Vestigingsplaats	Elst	
Programma	Divers	
Openbaar belang	De Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMRAN) is de opvolger van de regio Arnhem-Nijmegen en is op 1 januari 2021 van start gegaan. De GMRAN is een samenwerkingsverband van 18 gemeenten. De uitdaging van deze GR is hoe om te gaan met groei van wonen, werken en mobiliteit, zodat wij een balans kunnen vinden tussen levendige stedelijkheid en ontspannen leefkwaliteit: groene groei.	
Ontwikkelingen en risico's	De enorme verhoging van het vreemd vermogen heeft te maken met een ontvangen subsidie waar een terugbetaalverplichting op zit.	
Financieel belang	In 2022 was de Rozendaalse bijdrage € 12.810.	
Bestuurlijk belang	Eén lid per gemeente in het algemeen bestuur, de burgemeester. Deze heeft één stem.	
Financiële gegevens	**31-12-2021** Eigen vermogen € 331.012 Vreemd vermogen € 1.364.396	**31-12-2022** Eigen vermogen € 347.799 Vreemd vermogen € 4.928.520

Stichtingen en verenigingen

Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) (Vereniging)	
Vestigingsplaats	Den Haag
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. gemeenten in het hele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies
Ontwikkelingen en risico's	De VNG zet zich in stabiele financiën vanuit het Rijk voor gemeenten. Daarnaast is de VNG bezig met het ontwikkelen van de nieuwe VNG-strategie 2030.
Financieel belang	2022: € 3.698 NL + € 213 VNG Gelderland
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap
Financiële gegevens	De VNG heeft haar jaarverslag 2022 nog niet gepubliceerd.

K80	
Vestigingsplaats	Beesel
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning
Openbaar belang	Belangenbehartiging t.b.v. kleine gemeenten (< ca. 20.000 inwoners) in het hele proces van besluitvorming bij VNG, de rijksoverheid en provincies; samenwerking en kennisdeling tussen kleine gemeenten
Ontwikkelingen en risico's	Door gezamenlijk te werken aan de genoemde aspecten van wendbaarheid, nabijheid en samenhang vergroten wij onze resultaten als kleine gemeenten. Deze onderwerpen zijn zeker niet limitatief. Denkend vanuit wendbaarheid en ons aanpassingsvermogen werken gemeenten binnen de K80 samen op onderwerpen en ontwikkelen samen nieuwe aanpakken daar waar de vraagt rijst. Binnen het platform K80 kunnen we

	bijvoorbeeld inzetten op innovatie en leertrajecten of gezamenlijk optrekken in aantrekkelijk werkgeverschap en talentontwikkeling.
Financieel belang	De financiële bijdrage in 2022 bedroeg € 2.200
Bestuurlijk belang	Stemrecht o.b.v. lidmaatschap, lid van de bestuurlijke kopgroep
Financiële gegevens	De K80 heeft haar jaarverslag 2022 nog niet gepubliceerd.

Stichting Veilig Thuis (zelfstandige stichting onder verantwoordelijkheid van de GR VGGM)	
Vestigingsplaats	Arnhem
Programma	Programma 6 Sociaal Domein
Openbaar belang	Een autonome, slagvaardige organisatie met als opdracht het uitvoeren van de wettelijke en overige taken van het Advies- en Meldpunt Huiselijk geweld en Kindermishandeling (AMHK) voor de zestien gemeenten van Gelderland-Midden
Ontwikkelingen en risico's	Geen noemenswaardige ontwikkelingen in 2021
Financieel belang	2022 bijdrage van € 11.532
Bestuurlijk belang	Er is een Raad van Toezicht bestaande uit ten minste vijf leden, waaronder leden van het college van deelnemende gemeenten, die benoemd worden door het AB van de VGGM
Financiële gegevens	Deze gegevens zijn niet bekend; Jaarverslag nog niet beschikbaar

Bestuurlijke Partner Overleg VeluweAlliantie	
Vestigingsplaats	Apeldoorn
Programma	Programma 5 Openbaar groen, sport, cultuur en recreatie
Openbaar belang	Een netwerkorganisatie die is gericht op promotie van de Veluwe ten behoeve van toerisme, recreatie en werkgelegenheid
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen of risico's.
Financieel belang	Op basis van inwoneraantal, 2021: € 380
Bestuurlijk belang	Eén vertegenwoordiger van iedere partij neemt deel in de VeluweAlliantie.

Stichting Economic Board regio Arnhem Nijmegen		
Vestigingsplaats	Arnhem	
Programma	Programma 0 Bestuur en ondersteuning en programma 3 Economie	
Openbaar belang	De Economic Board is een regionale samenwerking tussen overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven. De belangrijkste opgave voor deze Triple Helix samenwerking is het stimuleren van duurzame economische groei en innovatie in de regio.	
Ontwikkelingen en risico's	Er zijn geen ontwikkelingen of risico's	
Financiële bijdrage	De gemeente heeft een bijdrage ad € 1 per inwoner per jaar gedurende 5 jaar gegarandeerd.	
Bestuurlijk belang	De samenwerkende gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen wijzen één lid aan in de geleding overheden.	
Financiële gegevens	**31-12-2020** Eigen vermogen € 142.850 Vreemd vermogen € 133.981 Resultaat € 162.000	**31-12-2021** Eigen vermogen € 120.000 Vreemd vermogen € 146.000 Resultaat € -23.000

Paragraaf 7 Grondbeleid

Inleiding
Grondbeleid is een belangrijk instrument in het kader van het ruimtelijke beleid. In Rozendaal is er één grondexploitatie, de Del. Deze ontwikkeling voorziet in woningbouw op de percelen de Del 6 en 10. Het perceel de Del 6 bestond uit twee voormalige voetbalvelden, de Del 10 is een voormalig tennis- en squashpark.

Voor de ontwikkeling van de Del is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met projectontwikkelaar Credo. In deze overeenkomst is bepaald dat Credo de gemeente een financiële kostenverhaalsbijdrage zal betalen.
De totale ontwikkeling bestaat uit 63 woningen, waarvan 44 woningen door Credo zijn gerealiseerd, de gemeente geeft de overige kavels uit waar door de kopers een eigen woning ontworpen en gerealiseerd kan worden.
Op grond van de definitieve grondexploitatie (december 2022) is het definitieve positief saldo van het plan De Del € 4,43 miljoen. De gemeenteraad heeft in het verleden aangegeven dat de opbrengsten van de Del ingezet worden ten behoeve van de financiering van de nieuwe Dorpsschool.

Economische situatie, actuele ontwikkelingen en lasten en baten in 2022
In 2022 is de laatste kavel verkocht en is de grondexploitatie afgesloten met een klein positief verschil ten opzichte van de geraamde kosten en opbrengsten.

Risicomanagement in relatie tot weerstandsvermogen
Het risico op de grondexploitatie is een integraal onderdeel van het totale risicoprofiel van de gemeente, daardoor is een afzonderlijke reserve voor grondexploitaties niet nodig. Met het afsluiten van de grondexploitatie is er geen sprake meer van een risico.

Paragraaf 8 Wet open overheid

In artikel 3.5 (Openbaarheidsparagraaf) van de Wet open overheid (Woo) is voorgeschreven dat bestuursorganen in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering ervan.

Gerealiseerd beleid in relatie tot de beleidsvoornemens

Bij de begroting 2022 is nog geen beleid opgenomen ten aanzien van de Woo, omdat deze pas in werking is getreden per 1 juli 2023 . Bij deze jaarrekening hebben wij dan ook geen realisatie te melden. Wij zijn bezig om een goede invulling te geven aan deze wettelijke taak.

Paragraaf 9 Informatieveiligheid en privacy

Doelstelling informatieveiligheidsbeleid en privacy
We zijn in onze organisatie steeds meer afhankelijk van de beschikbaarheid van betrouwbare informatie, maar worden daarbij ook blootgesteld aan risico's. Burgers verwachten een betrouwbare overheid die zorgvuldig met informatie omgaat. Het gaat daarbij om het waarborgen van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie(systemen). Dat zorgt niet alleen voor betrouwbaarheid, maar ook voor een goede kwaliteit en continuïteit van de bedrijfsvoerings- en dienstverleningsprocessen.

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) geeft de wettelijke kaders aan en eist dat organisaties aantonen dat zij de juiste organisatorische en technische maatregelen hebben genomen voor de verwerking van persoonsgegevens. Doel daarvan is de privacy van personen die in onze informatiesystemen zijn opgenomen te beschermen. We hebben de maatregelen vastgelegd in ons informatiebeveiligings- en privacy beleid en voeren deze uit.

Informatiebeveiliging moet de primaire bedrijfsprocessen ondersteunen en de veilige en verantwoorde uitvoering daarvan mogelijk maken. Daarnaast moet informatiebeveiliging via passende technische en organisatorische maatregelen de privacy van personen die in onze informatiesystemen beschreven zijn beschermen.

Wetgeving en normenkaders
AVG
Op het terrein van privacy is de AVG sinds 2018 het wettelijk kader. Deze wet heeft gezorgd voor een versterking en uitbreiding van privacyrechten van burgers in de hele EU. En meer en strakker vastgelegde verantwoordelijkheden voor organisaties en dezelfde, uitgebreidere, bevoegdheden voor alle toezichthouders in de EU.

BIO
Vanaf 2020 geldt voor de gehele Nederlandse overheid één uniform normenkader voor informatiebeveiliging, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Informatiebeveiliging vormt een belangrijk kwaliteitsaspect van de informatievoorziening van de overheid. Het beveiligen van informatie is echter geen eenmalige zaak, maar een proces waarbij steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen. Om te voorkomen dat informatie en informatiesystemen te licht of te zwaar worden beveiligd, vormt risicomanagement een belangrijk onderdeel in dit proces. De BIO is opgezet om gemeentes vanuit een meer risico-gebaseerde denkwijze de voor hen relevante beheersmaatregelen te laten treffen. De beheersmaatregelen die in de BIO zijn opgenomen, zijn verplicht voor alle overheden. De BIO is gebaseerd op de meest actuele ISO 27002 norm. Uiteraard heeft ook de gemeente Rozendaal de ambitie om te voldoen aan de BIO. De BIO is echter geen doel op zich, het gaat om zorgvuldig omgaan met gevoelige informatie; betrouwbare en continue dienstverlening; voldoen aan wet- en regelgeving (o.a. privacy) en het beheersen van risico's.

ENSIA
ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit) vloeit voort uit en is gebaseerd op de BIO. Uit het proces ENSIA volgt een beeld van de mate waarin aan de BIO wordt voldaan. Bij deze audit gaat het vooral om de beveiliging van overheidsinformatie in brede zin (waaronder persoonsgegevens). ENSIA is het instrument waarmee intern aan het college van B&W en extern aan de toezichthouders van de verschillende stelsels verantwoording wordt afgelegd. Dit gebeurt door middel van een zelfevaluatie op basis van vragenlijsten die door de stelselhouders zijn opgesteld. Daarnaast verantwoordt de gemeente zich ook horizontaal aan de gemeenteraad via de jaarrekening. ENSIA sluit aan op de gemeentelijke P&C-cyclus.

Beleid
We hebben de doelen uitgewerkt en maatregelen vastgelegd in beleid. Het Strategisch Informatiebeveiligingsplan is voor het laatste geactualiseerd in 2020; het Privacybeleid in 2022. Het college van B&W is het besluitvormend orgaan voor beide (samenhangende) onderwerpen.

In het vervolg van deze paragraaf werken we de lijnen privacy en informatieveiligheid separaat uit. In de praktijk zijn er vele dwarsverbanden tussen beide onderwerpen.

Privacy

Actieplan Privacy 2023/2024

Om er voor te zorgen dat de privacy gewaarborgd blijft, is een Actieplan Privacy 2023/2024 opgesteld. We werken vanuit een vaste PDCA-cyclus, herijken en veranderen waar nodig beleid en reglementen, in lijn met de huidige werkelijkheid. Daarnaast wordt jaarlijks o.a. gekeken naar de actualisering en borging van processen, het actualiseren van het verwerkingsregister, bewustwording en afspraken met derden. Jaarlijks wordt door de FG verslag uitgebracht van de stand van zaken rondom privacy op basis van het Privacybeleid. Voor de functie van FG (Functionaris gegevensbescherming) hebben we ook in 2022 gebruik maken van een extern bureau. De functie van PO (Privacy Officer) wordt vanaf 2022 intern ingevuld.

Digitale Agenda en privacy

De gemeente Rozendaal heeft een duidelijke ambitie voor verdergaande digitalisering, in samenwerking met derde partijen. In het kader van nieuwe wetgeving en de uitvoering van de Digitale Agenda 2022-2023 hebben er in 2022 flinke veranderingen plaatsgevonden in processen en het digitaal werken. In 2022 hebben we ons gericht op het meer digitaal afhandelen van zaken, het inrichten van de processen hierop (voor o.a. het DMS) en het nalopen en aanpassen van autorisaties. Ook zijn diverse verwerkingsovereenkomsten beoordeeld dan wel opgesteld, waarbij overigens de standaard verwerkingsovereenkomst van de VNG gebruikt wordt.

Informatieveiligheid

Risico-gestuurde aanpak

In 2022 zijn de diverse onderdelen van de Digitale Agenda 2022-2023 doorgevoerd in onze organisatie, de door ons gebruikte software en bij onze leveranciers. Ons netwerk en onze apparatuur is deels aangepast en/of vervangen, de manier van onderling samenwerken is deels veranderd en er is meer extern personeel aangetrokken. In samenhang met deze forse ontwikkelslag is in 2022 besloten om een externe CISO aan te stellen. De nieuwe manier van (digitaal) werken brengt andere risico's met zich mee. De nieuwe CISO start in het eerste kwartaal van 2023.

Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer

Vanaf 2023 krijgen we te maken met de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (WMEBV). Deze wet regelt dat burgers en bedrijven hun zaken die ze met de overheid moeten doen, digitaal kunnen afhandelen. Zij krijgen daarmee het recht om officiële berichten, zoals aanvragen voor vergunningen en bezwaarschriften, elektronisch aan het bestuursorgaan te zenden. Gemeenten zijn verplicht hun communicatiekanalen digitaal toegankelijk te maken voor iedereen, dus ook voor mensen met een beperking of met minder digitale vaardigheden. Gemeenten dienen hiervoor te voldoen aan de digitale toegankelijkheidseisen. Om dit te kunnen doen en om de veiligheid van o.a. persoonsgegevens te kunnen waarborgen, zijn er in 2022 de nodige stappen gezet vanuit onze Digitale Agenda 2022-2023. Bij de inrichting van onze nieuwe website is rekening gehouden met de digitale dienstverlening aan onze burgers en de servicenormen, wat o.a. inhoudt dat gebruik gemaakt kan worden van formulieren, DigiD, een voorleesfunctie en de implementatie van de afsprakenmodule.

ENSIA: Suwinet en DigiD

Net als voorgaande jaren is in de tweede helft van 2022 opnieuw een (verplichte) zelfevaluatie uitgevoerd waarmee een beeld is verkregen van de stand van zaken op dat moment. In 2022 is de ENSIA voor de zesde maal toegepast (3e jaar op basis van de BIO). De werkwijze van de ENSIA voorziet erin dat er jaarlijks een zogenaamde Collegeverklaring wordt afgegeven. Daarmee legt het college verantwoording af over de kwaliteit en veiligheid van bepaalde registraties: DigiD en Suwinet. Voor 2022 geldt daarbij dat er, net als in voorgaande jaren, een audit diende plaats te vinden op DigiD en Suwinet.

DigD: bij de verklaring over DigiD kan het volgende worden opgemerkt: de werkzaamheden m.b.t. de Belastingbalie zijn uitbesteed aan De Connectie. Jaarlijks zal worden onderzocht, door een onafhankelijke auditor, of opzet en bestaan van de maatregelen en procedures gericht op de ICT-beveiliging van de webomgeving van de DigiD-aansluiting voldoen aan de gestelde eisen. Hiervoor wordt een TPM (Third Party Memorandum) opgesteld.

Gebleken is dat eind 2022 aan 1 punt niet volledig werd voldaan. De Connectie heeft dit onderdeel opgenomen in hun verbeterplan en aangegeven het voor 1 mei 2024 afgerond te hebben.

Over Suwinet: de werkzaamheden m.b.t. Suwinet zijn uitbesteed aan de gemeente Rheden. Vanaf 2022 zal jaarlijks een TPM (Third Party Memorandum) worden opgesteld door Rheden. Hierdoor is het voor onze gemeente makkelijker te controleren of we aan alle normen voldoen. In 2022 is onze gemeente benaderd door het ministerie van SZW omdat wij meerjarig niet aan een aantal normen voldeden. De enige norm waar wij in 2022 nog niet aan voldeden is door de gemeente Rheden in januari 2023 opgepakt en afgerond.

ENSIA: verantwoordingsrapportage BAG (basisregistratie adressen en gebouwen), de BGT (basiskaart grootschalige topografie), de BRO (basisregistratie ondergrond) en de WOZ (Waardering Onroerende zaken)
Naast de collegeverklaring heeft het college de verantwoordingsrapportages voor de BAG, de BGT, de BRO en de WOZ vastgesteld. De BAG en de BGT worden uitgevoerd door De Connectie. De gegevenskwaliteit, proces en organisatie rond de Bag en BGT zijn op orde en we voldoen aan alle eisen. Samenhang met andere geo-registraties en het gebruik van de BAG en BGT verbetert ieder jaar. Wel is er bij de BAG een aandachtspunt. Rozendaal moet zelf gegevens aanleveren aan De Connectie. Gezien het kleine aantal mutaties, kan het niet tijdig doorsturen van aangevraagde en verleende vergunningen ervoor zorgen dat wij onder de benodigde score uitkomen. De coördinator Basisregistraties zal hier (intern) op sturen. BRO: de scores voor de BRO zijn uitstekend te noemen. Er is inmiddels een BRO-team geformeerd (Rheden/Rozendaal) en binnen dit team is een structurele afstemming georganiseerd (elk kwartaal). Wij hebben op dit moment nog geen aanleiding om te twijfelen aan de kwaliteit van de gegevens die wij aanleveren. De ontwikkelingen hierover worden door het BRO-team gevolgd en waar nodig worden deze vertaald naar actie. WOZ: de wordt uitgevoerd door De Connectie. Er wordt op een aantal vlakken nog niet volledig aan alle eisen voldaan. Er wordt momenteel nog gewerkt aan het voldoen aan de BIO.

Bewustwording
Ieder jaar zetten we in op bewustwording: ‘de mens als zwakste schakel’. In 2022
hebben we wat minder ingezet op privacy bewustwordingsworkshops, maar wel meer op bewustwording op het vlak van informatiebeveiliging, door de inzet van een ethisch hacker die o.a. een phishingmailcampagne heeft uitgezet. Daarnaast heeft de ISO diverse memo’s over veilig werken en meldingen van bijvoorbeeld de IBD (over phishing-emails en andere dreigingen) gedeeld met alle medewerkers en het bestuur om zo aandacht te vragen voor veilig werken.

Beleid ten aanzien van incidenten
De ISO (Information Security Officer) wordt door de medewerkers geïnformeerd over beveiligingsincidenten en legt deze vast ten behoeve van rapportages. Hieronder vallen o.a. inbreuken op en (ver)storingen in de informatietechnologie, datacommunicatie of andere infrastructurele voorzieningen die gevolgen kunnen hebben voor de continuïteit en integriteit van de bedrijfsprocessen evenals signaleringen dat het informatieveiligheidsbeleid niet wordt nageleefd. Eventuele incidenten of datalekken worden bijgehouden in een afzonderlijk register en wanneer van toepassing gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).

De activiteiten die de gemeente onderneemt om zowel aan de BIO als de AVG te voldoen zijn talrijk en hebben veelal een technisch karakter. Ondanks alle fysieke, technische en digitale maatregelen blijft de mens (vaak onbewust) een zwakke schakel waar het gaat om informatieveiligheid. Incidenten vallen dan ook niet uit te sluiten. Het is van belang dat er sprake is van een veilige omgeving (dus niet direct afrekenen) waarin dergelijke incidenten gemeld kunnen worden om van te leren. In 2022:
- zijn een paar beveiligingsincidenten gemeld (en opgelost);
- is er één klacht gerelateerd aan privacy binnengekomen. Naar aanleiding hiervan is de werkwijze m.b.t. de ter inzagelegging van stukken aangepast (de Nota van zienwijzen bij het bestemmingsplan wordt voortaan geanonimiseerd ter inzage gelegd);
- zijn er enkele inzageverzoeken en een correctie-/verwijderingsverzoek binnengekomen en naar tevredenheid afgehandeld;
- zijn een paar datalekken gemeld. Dit betrof geen gegevens van Rozendalers, maar verkeerd toegezonden bijlagen door derden.

De jaarrekening

Balans per 31 december 2022

Activa		31-12-2022		31-12-2021
Vaste activa				
Immateriële vaste activa		*0*		*0*
Materiële vaste activa		*5.847.350*		*5.677.975*
- Investeringen met een economisch nut	4.365.239		4.470.687	
- Investeringen met een economisch nut waarvoor				
een heffing kan worden geheven	175.685		137.669	
- Investeringen met maatschappelijk nut	1.306.427		1.069.619	
Financiële vaste activa		*1.943.101*		*1.888.449*
- Overige langlopende leningen u/g	1.943.101		1.888.449	
Totale vaste activa		7.790.451		7.566.425
Vlottende activa				
Voorraden		*1.133*		*270.343*
- Onderhanden werk, waaronder				
bouwgrond in exploitatie	0		269.479	
- Gereed product en handelsgoederen	1.133		865	
Uitzettingen met een rentetypische		*5.086.286*		*5.269.929*
looptijd korter dan een jaar				
- Overige vorderingen	255.488		216.288	
- Vorderingen op openbare lichamen	441.525		421.078	
- Schatkistbankieren	4.389.274		4.632.564	
Liquide middelen		*41.813*		*35.703*
- Kassaldi	1.133		1.307	
- Banksaldi	40.680		34.396	
Overlopende activa		*205.269*		*127.099*
- Nog te ontv voorschotten EU	0		0	
- Nog te ontv voorschotten Rijk	0		2.406	
- Nog te ontv voorschotten Overige	205.269		123.202	
Ov. nog te ontvangen en vooruitbet.bedragen	0		1.491	
Totaal vlottende activa		5.334.502		5.703.073
Totaal generaal		**13.124.952**		**13.269.498**

Passiva		**31-12-2022**		**31-12-2021**
Vaste passiva				
Eigen vermogen		*10.421.769*		*10.532.530*
- Algemene reserve	4.321.436		4.219.491	
- Bestemmingsreserve	5.651.953		5.206.317	
- Gerealiseerd resultaat	448.380		1.106.721	
Voorzieningen		*1.308.129*		*1.277.793*
- Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	332.129		352.793	
- Onderhoudsegalisatie voorzieningen				
- Voorzieningen voor middelen van derden waarvan de bestemming gebonden is	976.000		925.000	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd langer dan een jaar		*0*		*0*
- Waarborgsommen				
Totaal vaste passiva		11.729.898		11.810.323
Vlottende passiva				
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar		*1.005.976*		*1.058.038*
- Overige schulden	1.005.976		1.058.038	
- Vooruitontvangen subsidies	0		0	
Overlopende passiva		*389.078*		*401.138*
- Verplichtingen volgend begrotingsjaar	108.060		102.833	
- Van Europese en NL overheidslichamen ontv vs	281.018		298.305	
- Overige vooruitontvangen bedragen	0		0	
Totaal vlottende passiva		1.395.055		1.459.175
Totaal generaal		**13.124.952**		**13.269.498**

Het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2022

	Programma Baten	Werkelijk 2021	Begroting na wijziging 2022	Werkelijk 2022	Saldo 2022
0	Bestuur en ondersteuning	3.384.333	4.061.785	4.076.474	14.689
1	Veiligheid	4.958	1.200	376	-825
2	Verkeer en vervoer	0	0	3.460	3.460
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	81.895	189.541	141.395	-48.146
5	Sport, cultuur en recreatie	44.636	10.000	30.000	20.000
6	Sociaal domein	200.032	53.000	160.331	107.331
7	Volksgezondheid en milieu	476.260	422.544	473.075	50.531
8	VHROSV	1.682.618	50.000	595.025	545.025
	subtotaal baten programma's	5.874.732	4.788.070	5.480.135	692.065
	Onttrekkingen aan reserves				
0	Bestuur en ondersteuning	96.404	407.689	288.576	-119.113
1	Veiligheid	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	98.245	16.175	278.422	262.247
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	111.791	111.791	116.384	4.593
5	Sport, cultuur en recreatie	2.092	106.632	20.842	-85.790
6	Sociaal domein	430.370	7.000	0	-7.000
7	Volksgezondheid en milieu	121.292	269.483	97.237	-172.247
8	VHROSV	23.553	220.000	70.275	-149.725
	subtotaal onttrekkingen	883.747	1.138.770	871.735	-267.035
	Lasten				
0	Bestuur en ondersteuning	2.240.493	2.698.101	2.423.123	274.978
1	Veiligheid	98.605	108.185	103.181	5.004
2	Verkeer en vervoer	141.982	135.253	166.947	-31.694
3	Economie	2.200	3.700	2.300	1.400
4	Onderwijs	539.986	747.041	702.888	44.153
5	Sport, cultuur en recreatie	181.212	268.057	201.016	67.041
6	Sociaal domein	1.248.549	633.678	998.632	-364.954
7	Volksgezondheid en milieu	601.412	798.768	547.321	251.447
8	VHROSV	470.761	289.980	445.487	-155.507
	subtotaal lasten programma's	5.525.200	5.682.763	5.590.896	91.867
	Toevoegingen aan reserves				
0	Bestuur en ondersteuning	49.686	6.686	6.686	0
1	Veiligheid	0	0	0	0
2	Verkeer en vervoer	76.872	3.221	257.613	-254.392
3	Economie	0	0	0	0
4	Onderwijs	0	0	0	0
5	Sport, cultuur en recreatie	0	0	0	0
6	Sociaal domein	0	0	0	0
7	Volksgezondheid en milieu	0	0	48.295	-48.295
8	VHROSV	0	0	0	0
	subtotaal toevoegingen	126.558	9.907	312.594	-302.687
	Saldo baten en lasten	349.532	-894.693	-110.761	783.932
	Saldo onttrekkingen en toevoegingen	757.189	1.128.863	559.142	-569.721
	Totaal saldo	**1.106.721**	**234.170**	**448.380**	**214.210**

Het financiële resultaat van de jaarrekening 2022, inclusief de mutaties op reserves, bedraagt afgerond € 448.000 bij een begroot resultaat van € 234.000. Het verschil van € 214.000 wordt veroorzaakt door de winst op de grondexploitatie De Del (259K), de hogere kosten in het sociaal domein (284k), de lagere personeelskosten (120K), de lagere ict kosten (49K), lagere kosten afval (30K), lagere kosten organisatieontwikkeling (31K) en een veeltal aan kleinere verschillen.

Incidentele versus structurele afwijkingen
Uit de analyse van het resultaat van de jaarrekeningen over de afgelopen jaren blijkt (zoals bij de meeste gemeenten) dat de afwijkingen overwegend een incidenteel karakter hebben, daarmee onderdeel van het jaarlijkse rekeningresultaat zijn en verder niet van invloed op de financiële positie van de gemeente. Hierna zijn de volgende twee tabellen opgenomen om dat te illustreren:

- Tabel incidentele baten en lasten (> € 10.000 **niet** zijnde fluctuaties bestaand beleid);
- Tabel incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

Incidentele baten en lasten

	Werkelijk 31-12-2022	**Begroot 31-12-2022**
Totale lasten	5.590.896	5.682.763
Lagere storting voorziening pensioenen	-43.000	0
Kosten plantvak Steenhoek	-13.750	-13.750
Inhuur sociaal domein	-48.682	-45.000
hogere arbokosten	-6.300	0
Monumentensubsidie	-5.000	0
Routebureau Veluwe wandelnetwerk	-6.000	0
Kosten energietransitie/klimaatsubsidies	-79.424	0
Planschades	-66.053	0
Structurele lasten	**5.322.687**	**5.624.013**
Totale baten	5.480.135	4.788.070
Inhuur sociaal domein	48.682	45.000
Kosten plantvak Steenhoek	13.750	13.750
Onttrekking monumentensubsidie	5.000	0
Routebureau Veluwe wandelnetwerk	6.000	0
Kosten energietransitie/klimaatsubsidies	79.424	0
Planschades	66.053	0
Structurele baten	**5.699.044**	**4.846.820**

Incidentele toevoegingen en onttrekkingen reserves.

	Werkelijk 31-12-2022
Totale toevoegingen aan reserves	312.594
Fietspad Kluizenaarsweg	-254.392
Riolering/wateroverlast	-48.295
Structurele toevoegingen	**9.907**
Totale onttrekkingen aan reserves	871.735
Digitale agenda	-95.829
Kosten DMS	-103.334
Inhuur sociaal domein	-48.682
Routebureau Veluwe	-6.000
Kosten pannaveld	-4.723
Monumentensubsidie	-5.000
Plantvakken Steenhoek	-13.750
Klimaatsubsidies	-32.109
Energietransitie	-47.315
Planschades	-66.053
Partiele herziening bestemmingsplan Dorpsschool	-1.339
Omgevingswet	-2.125
Bestemmingsplan Steenhoek	-758
Fietspad Kluizenaarsweg	-254.392
Structurele onttrekkingen	**190.326**

Verschillenanalyse ten opzichte van de begroting 2022

De financiële toelichting op de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de rekening 2022 is per programma, onder 'Wat heeft het gekost?' opgenomen in de programmabladen in deel 1 'Het Jaarverslag'.

Doordat het Jaarverslag (deel 1) en de Jaarrekening (deel 2) integraal in 1 boekwerk zijn opgenomen dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld gaat het college ervan uit dat hiermee aan (de bedoeling van) de voorschriften van het BBV wordt voldaan. Hetzelfde geldt voor een nadere toelichting op de reserves en de voorgeschreven indeling in taakvelden.

Begrotingsrechtmatigheid

Programma	Constatering	Oordeel
2. Verkeer en vervoer	Overschrijding van € 31.700	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door kosten die worden afgedekt uit de reserve (€ 6.000) en door hogere onderhoudskosten wegen en energiekosten van de openbare verlichting.
6. Sociaal domein	Overschrijding van € 364.000	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de kosten in het sociaal domein. Het betreft nagenoeg uitsluitend open-eind regelingen (WWB, Wmo, Jeugdwet).
8. Ruimtelijke ordening	Overschrijding van € 155.500	Deze overschrijding wordt veroorzaakt door de verantwoording van de kosten van de grondexploitatie De Del.

Overzicht (lopende) investeringen en kredieten

Vanaf de jaarrekening 2021 worden hier naast de investeringen, die uiteindelijk ook geactiveerd worden, ook de kredieten opgenomen (met meestal een looptijd 2-3 jaar) die gedekt worden door een onttrekking aan de reserves. Van die laatste categorie (met dekking ‘reserves’) worden de feitelijke kosten in enig jaar binnen het betreffende programma verantwoord waarbij eveneens de dekking uit de reserve is opgenomen. Via onderstaand overzicht is voor de raad dan zichtbaar wat de uiteindelijke kosten ten opzichte van het beschikbare krediet is.

Overzicht lopende investeringen 2022

OVERZICHT INVESTERINGEN 2022

		Jaar	Krediet*	Uitgegeven t/m 2021	Uitgegeven in 2022	Totaal uitgegeven (3 + 4)	Werkelijk beschikbaar (2 - 5)	Verwachte uitgaven	Nog beschikbaar (6 - 7)	Dekking
		1	2	3	4	5	6	7	8	
	Betrekking hebbend op MVA									
1	Kerklaan 2021-2022	2021	79.500	71.806	7.279	79.085	415	0	415	reserves
2	Fietspad Kluizenaarsweg	2021	319.500	1.845	268.569	270.414	49.086	0	49.086	reserves
3	Verlichting kunstwerk	2021	6.015	3.609	2.406	6.015	0	0	0	afschrijving
4	Vervanging website (begr 2020)	2020	15.000	0	13.776	13.776	1.224	0	1.224	afschrijving
	Renovatie lift	2022	43.500	0	45.117	45.117	-1.617			afschrijving
	Aanpassingen riolering	2022	50.000	0	48.295	48.295	1.705			afschrijving
	Totaal				**385.442**					
	Overige investeringen:									
	Programma 0 (waaronder overhead)									
5	Aanleg glasvezel	2020	33.000	4.250	0	4.250	28.750	28.750	0	reserves
6	Vervanging kopieerapparaat (begr 20	2020	12.000	0	0	0	12.000	12.000	0	afschrijving
7	DMS	2021	132.000	0	103.334	103.334	28.666	28.666		reserves
8	Digitale agenda	2022	44.000	0	0	0	44.000	0		reserves
9	Dig.agenda projecten	2022	66.500	0	44.000	44.000	22.500	14.671		reserves
10	Dig. Agenda rollen	2022	91.600	0	51.829	51.829	39.771	91.600		reserves
	Programma 2									
11	Verkeersveiligheid	2020	27.500	9.385	0	9.385	18.115	0	18.115	reserves
12	Masterplan Veluwezoom	2021	30.000	5.000	0	5.000	25.000	25.000	0	reserves
	Programma 5									
13	Panna Court	2019	25.000	3.920	4.723	8.643	16.357	0	16.357	afschrijving
14	Bijdr. Openluchttheatrer Pinkenberg	2021	88.000	0	0	0	88.000	88.000	0	reserves
15	Plantvakken Steenhoek	2021	16.540		13.750	13.750	2.790	2.790	0	reserves
16	Masterplan Veluwezoom	2022	215.000	0	0	0	215.000	215.000	0	reserves
	Programma 7									
17	Energietransitie (subsidiemaatregele	2019	315.000	210.210	32.108	242.318	72.682	0	72.682	reserves
18	Werklijnen energietransitie 2022	2022	60.000	0	47.315	47.315	12.685	12.685	0	reserves
19	Inhuur energietransitie	2022	42.750	0	incl	0	42.750	42.750	0	reserves
20	Werklijnen energietransitie 2023	2023	85.000	0	0	0	85.000	85.000	0	reserves
21	Inhuur energietransitie 2023	2023	42.750	0	0	0	42.750	42.750	0	reserves
	Programma 8									
22	Uitvoeringsplan IKC handhaving	2020	8.500	2.120	0	2.120	6.380	6.380	0	reserves
23	Herziening bestemmingsplannen	2017	60.000	49.074	0	49.074	10.926	0	10.926	reserves
24	Invoering omgevingswet	2019	50.000	21.568	0	21.568	28.432	28.432	0	reserves
25	Bestemmingsplan Steenhoek	2020	15.000	389	758	1.147	13.853	0	13.853	reserves
26	Omgevingsvisie	2020	85.000	29.322	0	29.322	55.678	55.678	0	reserves
27	Omgevingswet	2022	15.000		2.125	2.125	12.875	12.875	0	reserves
28	Partiele herz.best.plan Dorpsschool	2022	10.000		1.339	1.339	8.661	8.661	0	reserves
29	Planschades	2022	195.000		66.053	66.053	128.947	128.947	0	reserves
30	Planschades	2022	115.000		0	0	115.000	0	115.000	reserves

1	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.								16	Dit project loopt nog					
2	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.								17	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.					
3	Dit project is afgrond en nagenoeg binnen budget gebleven.								18	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.					
4	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.								19	Dit project is afgrond en binnen budget gebleven.					
5	Dit project is afgerond, we betalen hiervoor nu een vast bedrag per jaar								20	Dit project loopt vanaf 2023					
6	Dit heeft vertraging opgelopen samenhangend met de ict plannen								21	Dit project loopt vanaf 2023					
7	Dit project loopt nog								22	Dit project loopt nog					
8	Dit project loopt nog								23	Dit project is afgerond					
9	Dit project loopt nog								24	Dit project loopt nog					
10	Dit project loopt nog								25	Dit project is afgerond					
11	Dit project is afgerond								26	Dit project loopt nog					
12	Dit project loopt nog								27	Dit project loopt nog					
13	Dit project is afgerond								28	Dit project loopt nog					
14	Dit project loopt nog								29	Dit project loopt nog					
15	Dit project loopt nog														
De renovatie aan de lift is iets duurder geworden doordat er enige vertraging is opgelopen in de uitvoering waardoor de prijscorrectie iets hoger is geworden.															

aar de verwachte uitgaven op € 0 staan kan geconcludeerd worden dat de investering in 2022 is afgewikkeld.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling per 31 december 2022

Inleiding
De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de voorschriften die het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, zijn activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

De baten en de lasten zijn toegerekend aan het jaar waar zij betrekking op hebben. Baten en winsten zijn slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, zijn in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Met betrekking tot het verwerken van de algemene uitkering wordt de laatst in het jaar gepubliceerde accresmelding opgenomen.

De personeelslasten worden in principe toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Er is sprake van een formeel verbod voor het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende aan arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. In 2022 is de CAO gemeente 2021-2022 vast gesteld. Medewerkers kunnen vanaf 1 januari 2022 op basis van deze CAO bovenwettelijke verlofuren sparen. De uren gespaard onder het verlofsparen verjaren niet. Conform de commissie BBV dient voor de bovenwettelijke verlofuren een voorziening getroffen te worden.

Balans
Vaste activa
Immateriële vaste activa
Op dit moment is dit niet van toepassing voor de gemeente Rozendaal.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Afhankelijk van het soort investering worden de materiële vaste activa gewaardeerd tegen:
- De aanschaffings- of vervaardigingskosten verminderd met eventuele bijdragen (subsidies) van derden, (eventueel) beschikkingen over in verleden toegepaste extra of versnelde afschrijvingen;
- Bruto-activering, d.w.z. reserves worden niet in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs.

De normale jaarlijkse lineaire afschrijvingen zijn gebaseerd op de verordening ex. art 212 Gemeentewet die door de raad is vastgesteld op 28 maart 2017. Afschrijving vindt plaats met ingang van het eerste jaar na ingebruikname. De afschrijvingstermijnen zijn voor activa met een economisch nut:
- 40 jaar: nieuwbouw woonruimten, school- en bedrijfsgebouwen;
- 30 jaar (maximaal): rioleringen;
- 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, kantoren, school- en bedrijfsgebouwen;
- 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen en rioolgemalen;
- 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen, telefooninstallaties, kantoormeubilair, schoolmeubilair, aanleg tijdelijke terreinwerken;
- 5 jaar: zware transportmiddelen; aanhangwagens; personenauto's; lichte motorvoertuigen;
- 3 jaar: automatiseringsapparatuur;
- niet; gronden en terreinen;

en voor activa met een maatschappelijk nut:
- 40 jaar (maximaal): klinkerwegen, pleinen, rotondes, lantaarnpalen openbare verlichting, waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
- 30 jaar (maximaal): parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
- 20 jaar (maximaal): geluidswallen
- 15 jaar (maximaal): armaturen openbare verlichting, asfaltwegen, asfaltpleinen en asfaltrotondes;
- 10 jaar: straatmeubilair, pompen en gemalen.

Financiële vaste activa
De financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere marktwaarde. In hoeverre de boekwaarde (of beurswaarde) afwijkt van de nominale waarde wordt aangegeven in de toelichting op de balans.

Vlottende activa
Voorraden
Deze worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Bouwgrond in exploitatie
De bouwgronden in exploitatie worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel lagere marktwaarde.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar vindt plaats tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs dan wel tegen nominale waarde.

Liquide middelen en overlopende activa
De liquide middelen en de overlopende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vaste passiva
Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat zoals dat volgt uit het overzicht van baten en lasten. In de balans worden de reserves gesplitst opgenomen in de volgende onderdelen:
- algemene reserve;
- bestemmingsreserves;
- gerealiseerde resultaat.

De reserves zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in “overzicht van reserves en voorzieningen”. Reserves worden gevormd conform de door de raad genomen besluiten. Onttrekkingen aan de reserves geschieden conform daartoe strekkende raadsbesluiten.

Voorzieningen
De voorzieningen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en zijn afzonderlijk opgenomen in ‘overzicht van reserves en voorzieningen’. Aan de dotaties aan de volgende voorzieningen (middels verwerking in begroting gevoteerd door de raad) liggen meerjarige berekeningen ten grondslag:
- Rioleringen;
- Pensioenen (oud)wethouders.
- Voorziening verlofsparen (voor Rozendaal nog niet verplicht)

De jaarlijkse dotaties in deze voorzieningen zijn op een zodanig niveau vastgesteld dat de voorzieningen, binnen de daarvoor door de raad vastgestelde criteria, toereikend zijn om de ten laste van de voorzieningen komende uitgaven te dekken. Bij de berekening van de voorziening -pensioenen wethouders is gerekend met een rentpercentage van 2,472% en de sterftetabel GBM/GBV 15-20.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
De waardering van vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer geschiedt tegen nominale waarde. Gedane aflossingen worden hierop in mindering gebracht.

Vlottende passiva
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De waardering van netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar geschiedt tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De waardering van overlopende passiva geschiedt tegen nominale waarde.

Resultaatbepaling

Exploitatierekening
De lasten en baten worden tegen nominale waarde zoveel mogelijk toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. De afschrijvingen worden conform de onder vaste activa genoemde criteria berekend.

Overhead
Conform het BBV worden er geen kosten voor overhead meer toegerekend aan de taakvelden, vanwege de brede eenmansfuncties geldt dit ook voor de salarislasten van medewerkers die niet tot de ondersteunde functies behoren. Derhalve komen alle personeelslasten (eigen en inhuur) en overige ‘bedrijfskosten’ op het taakveld overhead (binnen programma 0) tot uitdrukking. Bij taakvelden waarvan de kosten in rekening worden gebracht bij derden (bijvoorbeeld afval en riool) wordt er in de berekening van de kosten (extracomptabel) wel rekening gehouden met een component voor bedrijfskosten.

Winstneming
Voor verliezen in de onderhanden werk (voor zover van toepassing), waaronder bouwgronden in exploitatie wordt een voorziening getroffen op het moment dat deze bekend zijn en winstneming geschiedt volgens de zogenaamde POC-methode.

Toelichting op de balans

In deze toelichting op de balans worden alleen cijfermatige staatjes opgenomen wanneer er daadwerkelijk sprake is van een nadere uitsplitsing van onderdelen van de balans, naast relevant inhoudelijke toelichtingen op balansmutaties.

Activa

Vaste Activa

Immateriële vaste activa
Niet van toepassing

Materiële vaste activa

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Des-investeringen	Afschrijvingen	Bijdragen derden	Afwaardering	Boekwaarde 31-12-2022
Activa economisch nut							
Gronden en terreinen	177.890	0		10.537			167.353
Woonruimten	0						0
Bedrijfsgebouwen	4.124.159	0		108.530			4.015.629
Vervoersmiddelen	70.236	0		23.413			46.823
Machines, apparaten en installaties	73.533	45.117		17.924			100.726
Speeltoestellen							0
Overige materiele vast activa	24.870	13.776		3.938			34.708
Activa economisch nut met mogelijkheid van heffing							
Riolering	137.669	48.295		10.279			175.685
Activa met maatschappelijk nut							
Grond-, weg en waterbouwk werken	1.069.619	278.254		41.447			1.306.427
Totaal	**5.677.975**	**385.442**	**0**	**216.068**	**0**	**0**	**5.847.350**

Onder gronden en terreinen zijn de kosten voor de uitbreiding van de begraafplaats opgenomen.
De toename van de boekwaarde van de machines en installaties is toe te schrijven aan de camera en audio systeem in de raadszaal. De toename van de overige materiele vast activa wordt veroorzaakt door de ondergrondse glascontainer.
Tot slot zijn de onder activa met een maatschappelijk nut de investeringen in de wegen opgenomen.

Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Bijstorten	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2022
Svn	250.000	0	0	250.000
Effecten	142.941	0	0	142.941
Langlopende lening Rabobank	1.495.508	54.651	0	1.550.160
Totaal	**1.888.449**	**54.651**	**0**	**1.943.101**

De toename op de langlopende lening van de Rabobank betreft de bijgeschreven rente over 2022 die feitelijk na 1 januari 2022 is ontvangen.

Vlottende Activa

	Boekwaarde 31-12-2021	Investeringen	Opbrengsten	Winst	Boekwaarde 31-12-2022	Voorziening verlieslatend complex	Balanswaarde 31-12-2022
Grondexploitatie De Del	269.479	15.272	544.734	259.983	0		0
Voorraad eigen verklaringen	865	1.038	769		1.133		1.133
Totaal	**270.343**	**16.310**	**545.503**	**259.983**	**1.133**	**0**	**1.133**

De kosten voor bouw- en woonrijp maken bedroegen in 2021 € 15.000 waar een opbrengst van € 544.000 tegenover stond. Conform boekhoudvoorschriften is in het afsluitende jaar 2022 sprake van een winst van € 259.000.

Uitzettingen met een rente typische looptijd korter dan één jaar

	Saldo 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Gecorr saldo 31-12-2022	Gecorr saldo 31-12-2021
Vorderingen op openbare lichamen	441.525	0	441.525	421.078
Uitzettingen bij de schatkist looptijd	4.389.274	0	4.389.274	4.632.564
Overige vorderingen	255.488	0	255.488	216.288
Totaal	**5.086.286**	**0**	**5.086.286**	**5.269.929**

De vordering op openbare lichamen betreft de declaratie bij het BTW-compensatiefonds over 2022. Het lagere saldo op de schatkist komt doordat de feitelijke uitgaven in 2022 hoger waren dan de feitelijke ontvangsten.

	Saldo 31-12-2022
Overige vorderingen :	
Bijstandsdebiteuren	17.247
Belastingdebiteuren	13.216
Rente obligaties	10.720
Rabo rente 2022	54.657
Rente schatkistbankieren	9.298
Nedvang 2021	12.191
Afr. VVE IKC Dorpsschool 2021	5.520
Bouwvergunningen	25.823
Grafleges	9.245
Gemeentefonds december 2022	16.245
Opvang Oekraieners	48.307
VPB 2021	12.387
Overige vorderingen	20.631
Voorziening dubieuze debiteuren	0
Totaal	**255.488**

De overige vorderingen bestaan uit nog te ontvangen bedragen die betrekking hebben op 2022 maar die nog niet als debiteur geregistreerd staan als de daadwerkelijke debiteuren per 31 december. In bovenstaand overzicht zijn

de grotere vorderingen boven de € 10.000 specifiek benoemd. De kleinere vorderingen zijn opgenomen in 1 saldo.

De voorziening dubieuze debiteuren is op € 0 gesteld en vrijgevallen omdat het saldo van de dubieuze debiteuren onder het saldo uitkomt dat in de financiële verordening is bepaald op € 35.000.

Kwartaal	Drempel	Gemiddeld buiten de schatkist gehouden
1e kwartaal	1.000.000	55.399
2e kwartaal	1.000.000	66.842
3e kwartaal	1.000.000	48.201
4e kwartaal	1.000.000	46.587

Liquide middelen boven de € 1.000.000 dienen verplicht bij de schatkist te worden aangehouden. In bovenstaande tabel is per kwartaal aangegeven welk bedrag gemiddeld op de eigen bankrekening is aangehouden.

Liquide middelen

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Kassaldi	1.307	1.133
Bankssaldi:		
BNG bank	693	-60
Rabobank	1.433	2.656
Effectenrekening ABN AMRO	32.271	38.085
Totaal	**35.703**	**41.813**

Deze rekeningen hebben allemaal het karakter van een rekening courant.

Overlopende activa

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Overlopende activa (vooruitbetaalde bedragen)	0	0
Totaal	**0**	**0**

Passiva

Vaste Passiva

Eigen vermogen

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de reserves en het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten, waarbij het resultaat als afzonderlijk onderdeel van het eigen vermogen is opgenomen.

	Saldo 31-12-2021	Saldo 31-12-2022
Algemene reserve	4.219.491	4.321.436
Bestemmingsreserves	5.206.317	5.651.953
Gerealiseerd resultaat	1.106.721	448.380
Totaal	**10.532.530**	**10.421.769**

Het resultaat over 2022 is voor een groot deel veroorzaakt door aan de winstneming op De Del (ruim € 259.000).

Verloopoverzicht reserves

	Saldo 1-1-2022	Onttrek-kingen	Toevoe-gingen	Saldo 31-12-2022	Claims
A. Algemene reserve					
Vrije algemene reserve	4.219.491	362.527	464.471	4.321.435	757.815
subtotaal A	**4.219.491**	**362.527**	**464.471**	**4.321.435**	**757.815**
B. Bestemmingsreserves					
Reserve monumenten	25.959	5.000		20.959	0
Reserve sociaal domein	132.644	48.682	200.000	283.962	0
Reserve gemeentelijke gebouwen	89.253		6.686	95.939	0
Reserve digitalisering	164.358	103.334		61.024	28.666
Reserve fietspaden	145.706	82.442		63.264	63.264
Reserve wegen	92.187		3.221	95.408	0
Reserve begraafplaats	18.913			18.913	0
Reserve dekking kapitaallasten	4.320.722	190.327	744.937	4.875.332	4.875.332
Reserve energietransitie	216.575	79.424	0	137.152	137.152
subtotaal B	**5.206.317**	**509.208**	**954.844**	**5.651.952**	**5.104.413**
C. Voorzieningen					
Voorziening riolering	925.000	48.295	99.295	976.000	0
Voorziening pensioenen wethouders	352.793	22.880	2.216	332.129	0
subtotaal C	**1.277.793**	**71.174**	**101.510**	**1.308.129**	**0**
Totaal	**10.703.601**	**942.910**	**1.520.825**	**11.281.516**	**5.862.228**

Voor een nadere toelichting op de onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves, verwijzen we naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Voorzieningen

Op de balans is een voorziening opgenomen voor pensioenverplichtingen voor wethouders (€ 332.129) en voor de egalisatie van kosten (en tarieven) voor riolering (€ 976.000). Voor een nadere toelichting wordt eveneens verwezen naar de paragraaf Weerstandsvermogen.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer

De gemeente Rozendaal heeft sinds 2001 geen lening meer afgesloten.

Vlottende Passiva

Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Onder de overige schulden zijn de crediteuren per 31 december 2022 opgenomen en nog te betalen bedragen die betrekking hebben op 2022 maar waarvoor niet tijdig een factuur is ontvangen. In onderstaand overzicht zijn bedragen boven de € 10.000 specifiek benoemd, bedragen daaronder zijn samengenomen in één saldo.

	Saldo 31-12-2022
Overige schulden :	
Uitvoeringkosten sociaal domein 2022	220.000
Programmakosten 4e kwartaal sociaal domein	99.368
Rheden sociale basis en lumpsum jeugd	240.114
Werkkostenregeling 2022	19.003
Rheden begraafplaats	7.308
Grondwerk De Del	8.146
Connectie ICT Q4	4.525
Interimsecretaris	48.605
VGGM brandweer jgz en gz	89.467
DRAN voorschot Q1	15.443
Bibliotheek	43.571
Rheden sport en preventieakkoord	30.000
Haagknippen	12.866
Vluchtelingenwerk 2022	9.594
Overige schulden	157.966
Totaal	**1.005.976**

Overlopende passiva	**Saldo 31-12-2021**	**Vermeer-deringen**	**Verminder-ingen**	**Saldo 31-12-2022**
Verplichtingen 2022, betaling 2023	102.833	5.227		108.060
Van EU, Rijk, Provincie ontvangen voorschotten izake specif. uitkeringen				
- Tozo	114.482	0	114.482	0
- Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)	118.653	64.000	16.208	166.445
- NPO/COVID19 onderwijsachterstanden	20.743	49.783	0	70.526
- Sportakkoord 2021	42.571	18.858	30.000	31.429
- CTB gelden	1.856	0	0	1.856
- Preventieakkoord	0	11.223	10.000	1.223
- onderwijsroute	0	1.482	0	1.482
- energiearmoede	0	20.464	20.464	0
- inburgering	0	8.057	0	8.057
Overige vooruitontvangen bedragen	0	0	0	0
Totaal	401.138	179.094	191.154	389.078

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen
Artikel 53 BBV bepaalt onder meer dat in de toelichting van de balans wordt vermeld:
de niet in de balans opgenomen belangrijke financiële verplichtingen waaraan de provincie of de gemeente voor toekomstige jaren is verbonden.

De Commissie BBV heeft hierover de volgende stellige uitspraak gedaan: “neem meerjarige contracten, die zouden moeten voldoen aan Europese regels, op in de toelichting op de jaarrekening bij de ‘niet uit de balans blijkende verplichtingen’ voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten”. Wanneer er bijvoorbeeld sprake zou zijn van een onrechtmatigheid bij de contractverlening, zou deze jaarlijks in de afweging naar de controleverklaring kunnen blijven doorwerken omdat de gemeenteraad geen afwijkingen van hogere regelgeving kan sanctioneren.

Onder dit onderdeel worden dus alleen die (meerjarige) contracten opgenomen waarvan de waarde boven de Europese aanbestedingsgrens komt, niet zijnde eenmalige investeringen die Europees zijn aanbesteed.

De gemeente Rozendaal heeft 1 garantie uitstaan aan dierenasiel De Dierenborgh voor een bedrag van € 35.200. De garantie kent een aflopend karakter en loopt af in het jaar 2053. Voor overlopende vakantiedagen en vakantietoelagen (conform de bedoeling van het Besluit Begroting en Verantwoording) is geen verplichting of voorziening opgenomen. De werkelijke lasten hiervan komen tot uitdrukking in het jaar van uitbetaling.

Met inachtneming van bovenstaande vallen, op dit moment, onderstaande zaken onder de voorwaarden.

Eigen bijdragen WMO van het CAK
Met betrekking tot de WMO-eigen bijdragen van het CAK is bij alle gemeenten sprake van een onzekerheid. Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding of een financiële tegemoetkoming is op grond van de WMO een eigen bijdrage verschuldigd. Deze eigen bijdrage is afhankelijk van de gemeentelijke verordening WMO en inkomensgegevens van de aanvrager In de wet is bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage niet wordt uitgevoerd door de gemeente zelf, maar door het CAK. Door privacyoverwegingen is de gegevensverstrekking van het CAK aan de gemeente Rozendaal ontoereikend om de volledigheid en juistheid van de eigen bijdragen te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.
Bij de gemeente Rozendaal zijn de eigen bijdragen beperkt tot een totaalbedrag van ongeveer € 5.000 en daarmee niet materieel van aard.

Wet normering topinkomens (WNT)

Met ingang van 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden als opvolger van de WOPT. Op basis van deze wet moeten in de jaarrekening de inkomens van de zogenaamde topfunctionarissen worden gepubliceerd, ongeacht de hoogte hiervan.

De topfunctionarissen binnen de gemeente Rozendaal zijn de griffier en de gemeentesecretaris.

Functie en naam	**Gemeentesecretaris** **B. Boelens**	**Griffier** **K.M. Schaap**
2022		
Duur dienstverband in boekjaar	1-1-2022 t/m 30-09-2022	1-1-2022 t/m 31-12-2022
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	71.316	82.638
Beloningen betaalbaar op termijn	12.410	12.788
subtotaal	83.726	95.426
Individueel toepasselijk maximum	161.556	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen	n.v.t.	n.v.t.
Bezoldiging	83.726	95.426
Bedrag van overschrijding + reden	n.v.t.	n.v.t.
toelichting op vordering onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

2021		
Duur dienstverband in boekjaar	1-1-2021 t/m 31-12-2021	1-1-2021 t/m 31-12-2021
Omvang dienstverband in gehele boekjaar	1,0 fte	1,0 fte
Dienstbetrekking	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	87.998	72.827
Beloningen betaalbaar op termijn	15.829	15.202
Subtotaal	103.827	88.029
Individueel toepasselijke maximum	209.000	209.000
Overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

De WNT-norm voor 2022 bedraagt € 216.000.

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking in de periode kalendermaand 1 t/m 12

Bedragen x € 1	**Kees de Haas**		
Functiegegevens	**gemeentesecretaris a.i.**		
Kalenderjaar	**2022**	**2021**	**2020**
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	14-9 t/m 31-12		
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	4		
Omvang van het dienstverband in uren per kalenderjaar			
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum			
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 206	€ 199	€ 193
Maxima op basis van de normbedragen per maand	€ 114.400		
Individueel toepasselijk maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 105.678		
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)			
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 66.690		
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	€ 66.690		
(-/-) Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	€ 0		
Totale bezoldiging, exclusief BTW	**€ 66.690**		
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	*n.v.t.*		
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	*n.v.t.*		

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 14-2-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering Juridische grondslag Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
JenV	A16	**Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne** Gemeenten	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) 1 maart tot en met 14 oktober 2022 *Aard controle R* *Indicator: A16/01*	Vul in totaal cumulatief te ontvangen normbedrag per gerealiseerde plek per dag (GOO) met ingang van 15 oktober 2022 (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/02*	Vul in verschil werkelijke bestedingen ten opzichte van de gecombineerde uitkomst van A16/01 en A16/02 (jaar T) - uitzonderingsbepaling (GOO) *Aard controle R* *Indicator: A16/03*	Besteding (jaar T) tbv de transitie - uitgezonderd uitvoeringkosten *Aard controle R* *Indicator: A16/04*	Besteding (jaar T) uitvoeringskosten tbv de transitie *Aard controle R* *Indicator: A16/05*	Besteding (jaar T) uitgekeerde verstrekkingen (POO) *Aard controle R* *Indicator: A16/06*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 14.958	€ 0	€ 20.750
			Totaal bedrag vorderingen uitgekeerde verstrekkingen (jaar T) POO *Aard controle R* *Indicator: A16/07*	Vul in totaal te ontvangen normbedrag uitvoeringskosten per geregistreerde persoon waaraan in een maand een verstrekking is gedaan (POO) in (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: A16/08*	Berekening totale besteding (jaar T) Som indicatoren 01 t/m 08 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/09*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/10*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: A16/11*	
			€ 0	€ 12.600	€ 48.308	€ 48.308	Nee	
FIN	B2	**Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek** Gemeenten	Aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: B2/01*	Cumulatief aantal (potentieel) gedupeerden die in aanmerking komt voor ondersteuning (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/02*	Aantal uitgewerkte plannen van aanpak in (jaar T) *Aard controle D2* *Indicator: B2/03*	Cumulatief aantal uitgewerkte plannen van aanpak (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/04*	Normbedragen voor a, b, d en f (ja/nee)(vanaf 2021) Nee: reeks 1 / Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/05*	Normbedragen voor e (ja/nee) (vanaf 2021) Nee: reeks 1/ Ja: reeks 2 *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/06*
			0	0	0	0	Nee	Nee
			Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/07*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/08*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdelen a, b, d en f (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/09*			
			Nee	€ 0,00	€ 0,00			
			Reeks 1 Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/10*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel c (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/11*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/12*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e (artikel 3) **Keuze werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/13*	**Reeks 1** Besteding (jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/14*	**Reeks 1** Cumulatieve besteding (t/m jaar T) werkelijke kosten van onderdeel e met betrekking tot de kindregeling (artikel 3) **Werkelijke kosten** *Aard controle R* *Indicator: B2/15*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerden (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/16*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel a x aantal (potentieel) gedupeerde cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/17*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/18*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel b x aantal plannen van aanpak cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/19*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/20*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel d x aantal nazorgtrajecten cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/21*
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			Reeks 2 Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/22*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel e (afhankelijk van aantal (potentieel) gedupeerden), indien nog niet eerder opgegeven (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/23*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken (jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/24*	**Reeks 2** Normbedrag onderdeel f x aantal driegesprekken cumulatief (t/m jaar T) (artikel 3) **Keuze normbedragen** *Aard controle R* *Indicator: B2/25*	**Totaal** Totale verantwoording (jaar T) voor de SPUK B2 regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: B2/26*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	

BZK	**C55**	**Aanpak energiearmoede**	Het aantal huishoudens in huurwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/01*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/02*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 01 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/03*	Het aantal huishoudens in koopwoningen aan wie energiebesparende voorzieningen zijn verstrekt die kunnen leiden tot vermindering van energiegebruik/de energierekening *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/04*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 04 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/06*
			0	€ 0	€ 0	0	€ 0	€ 0
			Het aantal huishoudens dat ondersteuning –bijvoorbeeld via advies aan huis- heeft gekregen in de vorm van advies over vermindering van het energiegebruik voor zijn specifieke woningen waar de bewoner direct zijn/haar energieverbruik mee heeft kunnen verminderen. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/07*	Besteding (jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle R* *Indicator: C55/08*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van de onder indicator 07 gemoeide kosten *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/09*			
			0	€ 0	€ 0			
			Het aantal kleine gasbesparende maatregelen (w.o. radiatorfolie en tochtstrips) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/10*	Het aantal kleine elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. LED-lampen) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/11*	Het aantal grote(re) gasbesparende maatregelen (w.o. dakisolatie, vloerisolatie, spouwmuurisolatie etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/12*	Het aantal grote(re) elektriciteitsbesparende maatregelen (w.o. vervangen koelkasten, wasmachines etc.) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/13*	Het aantal gegeven adviezen met directe verlaging energieverbruik/energierekening tot gevolg. *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/14*	Het aantal overige energierekening verlagende maatregelen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C55/15*
			0	0	0	0	0	0
BZK	**C62**	**Specifieke uitkering aan gemeenten voor de bekostiging van de kwijtschelding van gemeentelijke belastingen van gedupeerden door de toeslagenaffaire**	Gederfde opbrengsten (jaar T) die voortvloeien uit het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen *Aard controle R* *Indicator: C62/03*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: C62/04*				
			€ 0	Nee				

OCW	**D8**	**Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)** Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 159, eerste lid WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/01*	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 158 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/02*	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 160 WPO) *Aard controle R* *Indicator: D8/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D8/05*	
			€ 16.029	€ 0	€ 0	€ 0	€ 106.674	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D8/08*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/09*	In 2022 opgebouwde reserve om mee te nemen naar volgende vierjarige periode **Bedrag** *Aard controle R* *Indicator: D8/10*	
		1						
		2						
		100						
OCW	**D14**	**Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen**	Besteding (jaar T) maatregelen artikel 3, lid 2, a t/m e samen opgeteld *Aard controle R* *Indicator: D14/01*	Besteding (jaar T) voor tijdelijke extra huur van bestaande huisvesting indien deze extra huisvesting nodig is voor de uitvoering van maatregelen die scholen of gemeenten in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs nemen *Aard controle R* *Indicator: D14/02*	Besteding (jaar T) voor ambtelijke capaciteit van de gemeente of inkoop van expertise voor de uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/03*	Correctie besteding (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/04*	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1) *Aard controle R* *Indicator: D14/05*	
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 20.743	
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/06*	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/07*	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen *Aard controle n.v.t.* *Indicator: D14/08*	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering gemeenten t.b.v. het Nationaal Programma Onderwijs *Aard controle R* *Indicator: D14/09*		
		1						
		2						
		10						

SZW	**G2**	**Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/01*	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/02*	Besteding (jaar T) **IOAW** Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/03*	Baten (jaar T) **IOAW** (exclusief Rijk) Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (**IOAW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/04*	Besteding (jaar T) **IOAZ** Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/05*	Baten (jaar T) **IOAZ** (exclusief Rijk) Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (**IOAZ**) *Aard controle R* *Indicator: G2/06*
		€ 65.544	€ 4.119	€ 28	€ 0	€ 0	€ 0	
		Besteding (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/07*	Baten (jaar T) **Bbz 2004** levensonderhoud Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (**Bbz 2004**) *Aard controle R* *Indicator: G2/08*	Baten (jaar T) **WWIK** (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (**WWIK**) *Aard controle R* *Indicator: G2/09*	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/10*	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/11*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle R* *Indicator: G2/12*
		€ 17.162	€ 6.885	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren als gevolg van kwijt te schelden schulden gebundelde uitkering Participatiewet (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente Participatiewet (**PW**) *Aard controle D2* *Indicator: G2/13*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G2/14*					
		€ 0	Ja					
SZW	**G3**	**Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (uitsluitend kapitaalverstrekking)_gemeentedeel 2022** **Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/01*	Baten (jaar T) vanwege vanaf 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/02*	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/03*	Besteding (jaar T) Bob Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/04*	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/05*	Besteding (jaar T) onderzoekskosten artikel 52, eerste lid, onderdeel b, Bbz 2004 (Bob) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/06*
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	
		BBZ vóór 2020 – levensonderhoud (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/07*	BBZ vóór 2020 – kapitaalverstrekking (exclusief BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) (exclusief BOB) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/08*	BBZ vóór 2020 – levensonderhoud en kapitaalverstrekkingen (BOB) Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud BBZ en achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BOB in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/09*	BBZ vanaf 2020 – kapitaalverstrekking Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen kapitaalverstrekkingen BBZ in (jaar T) i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G3/10*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G3/11*	
		€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		

SZW	G4	**Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr		Welke regeling betreft het? *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/01*	Besteding (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/02*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/03*	Baten (jaar T) levensonderhoud Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/04*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/05*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/06*
			1	Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			2	Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			3	Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 49	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			4	Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			5	Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
			6	Totaal	€ 49	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/07*	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/08*	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/09*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/10*
1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	0	0	Ja
2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	0	0	Ja
3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	0	0	Ja
4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	0	0	Ja
5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	0	0	Ja
6		Totaal	0	0	

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/11*	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/12*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing *Aard controle R* *Indicator: G4/13*	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig *Aard controle R* *Indicator: G4/14*	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht) *Aard controle R* *Indicator: G4/15*
1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)				
2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)				
3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)				
4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)				
5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)				
6		Totaal	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0

		Kopie regeling *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G4/16*	Levensonderhoud - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden levensonderhoud Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/17*	Levensonderhoud- Mutaties (dotaties en vrijval) voorziening dubieuze debiteuren (jaar T) als gevolg van kwijt te schelden schulden levensonderhoud Tozo i.v.m. kinderopvangtoeslagaffaire Gemeente *Aard controle D2* *Indicator: G4/18*	Kapitaalverstrekkingen - Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden van achterstallige betalingen op kapitaalverstrekkingen Tozo in jaar T i.v.m. kinderopvantoeslagaffaire Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G4/19*
1		Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
2		Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 0	€ 0	€ 0
3		Tozo 3 (1 oktober 2020 tot 1 april 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
4		Tozo 4 (geldend van 1 april 2021 tot 1 juli 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
5		Tozo 5 (geldend van 1 juli tot 1 oktober 2021)	€ 0	€ 0	€ 0
6		Totaal	0	0	0

SZW	**G10**	**Wet inburgering 2021_ gemeentedeel 2022** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over Wet inburgering 2021 (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/01*	Baten (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G10/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G10/03*				
			€ 109	€ 0	Ja				
SZW	**G12**	**Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_ gemeentedeel** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Bijzondere bijstand in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/01*	Gederfde baten die voortvloeien uit kwijtschelden schulden Wet Inburgering van 13 september 2012 in (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G12/02*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Gemeente *Aard controle n.v.t.* *Indicator: G12/04*				
			€ 0	€ 0	Ja				
SZW	**G13**	**Onderwijsroute 2022_ deel gemeente** Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel (jaar T),ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Bestedingen onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/01*	Baten onderwijsroute (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/02*	Bestedingen overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/03*	Baten overige voorzieningen (jaar T) Gemeente *Aard controle R* *Indicator: G13/04*	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee) Aard controle n.v.t. Indicator: G13/05		
			€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Ja		
VWS	**H8**	**Regeling Sportakkoord 2020-2022**	Beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/01*	Totaal bedrag volgens beschikking *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/02*	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/03*	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle R* *Indicator: H8/04*	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/05*	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T) **Gerealiseerd** *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/06*	
		1	1042473	€ 18.858	€ 0	€ 30.000	€ 0	€ 30.000	
		2							
		3							
		4							
			Kopie beschikkingsnummer *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/07*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H8/08*					
		1	1042473	Nee					
		2							
		3							
		4							
VWS	**H12**	**Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: H12/01*	Is voldaan aan de uitvoering van het lokale preventieakkoord of aanpak? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/02*	Eindverantwoording? (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: H12/03*				
			€ 10.000	Ja	Ja				

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant